T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

113 üncü Birleşim
8 . 6 . 1994 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**174**
II. – GELEN KAĞITLAR	**176**
III. – YOKLAMALAR	**177,209**
IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	**177**
A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	*177*
1. — Kırşehir Milletvekili Coşkun Gökalp'in, süne mücadelesi ile hububat alım fiyatlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Necmettin Cevheri'nin cevabı	177:181
2. — İstanbul Milletvekili Bedrettin Doğancan Akyürek'in, sözlü sorularına öngörülen sürede cevap alamadığından denetim görevini yapamadığına ilişkin gündem dışı konuşması	181:183
3. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş'ın, yasama dokunulmazlıkları kaldırılan bazı milletvekilleri hakkında, TBMM'de tartışılmamış, karar verilmemiş konularda da DGM'nin soruşturma yürüttüğü iddialarına ilişkin gündem dışı konuşması	183:185
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	*185*
1. — Fransa'ya gidecek olan Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın dönüşüne kadar, Devlet Bakanlığına, Maliye Bakanı İsmet Attila'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1449)	185:186

Sayfa

2. — Rusya Federasyonuna gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı Onur Kumbaracıbaşı'nın dönüşüne kadar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1450) 186

3. — Fas'a gidecek olan Çevre Bakanı Rıza Akçalı'nın dönüşüne kadar, Çevre Bakanlığına, Orman Bakanı Hasan Ekinci'nin vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1451) 186

4. — Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş'ın, (6/1020) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/317) 186

5. — Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin, (6/1043) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/318) 186:187

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ *187*

1. — Çanakkale Milletvekili Süleyman Ayhan ve 29 arkadaşının, Ortodoks Fener Rum Patrikhanesinin amaçları dışında faaliyette bulunduğu iddialarını araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/188) 187:189

V. — ÖNERİLER **189**

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ *189*

1. — Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi 189:192

VI. — SEÇİMLER **192**

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM *192*

1. — Adalet Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim 192

2. — (10/4) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim 192

VII. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **192,210**

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek) 192:193

2. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71) 193

3. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82) 193

Sayfa

4. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139) 193

5. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/324) (S. Sayısı : 134) 193

6. — Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdare Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 10 Arkadaşının ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/488, 2/9, 2/536) (S. Sayısı : 283) 193:194

7. — İl İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/553) (S. Sayısı : 391) 194

8. — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/355) (S. Sayısı : 66) 194

9. — Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/432) (S. Sayısı : 201) 194

10. — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) 194:209,210: 259,267,282:286

11. — Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek) 259

12. — Türkiye Radyo Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111) 259

13. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112) 259

14. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname , 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Bayındırlık,

Sayfa

İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116) 259

15. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/9) (S. Sayısı : 180) 259:260

16. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193) 260

17. — Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/166, 1/505) (S. Sayısı : 322) 260

18. — Çanakkale Milletvekili Hamdi Üçpınarlar ve 53 arkadaşının, haksız ve keyfî işlemleriyle devleti zarara uğrattığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve ilgili maddelerine uyduğu iddiasıyla Devlet Eski Bakanı Halil Şıvgın Hakkında Meclis Soruşturması açılmasına ilişkin önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/11) (S. Sayısı : 337) 260

19. — Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/577) (S. Sayısı : 375) 260

20. — Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/576) (S. Sayısı : 394) 260

21. — Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/594) (S. Sayısı : 395) 261

22. — Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 507 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/591) (S. Sayısı : 404) 261

23. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 50 Arkadaşının, Bulgaristan'dan Ülkemize Gelen Soydaşlarımızın İskânı ve Konut Yapımı ile İlgili İşlemlerde Mevzuata ve Kanunlara Aykırı Hareket Ederek Devleti Zarara Uğrattıkları ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve İlgili Maddelerine Uyduğu İddiasıyla, Eski Başbakan Yıldırım Akbulut, Devlet Eski Bakanları Işın Çelebi, İsmet Özarslan, Recep Ercüment Konukman, Mehmet Çevik ve Cemil Çiçek, Tarım ve Köyişleri Eski Bakanı Lutfullah Kayalar, Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Şükrü Yürür ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Eski Bakanı Fahrettin Kurt Haklarında Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/16) (S. Sayısı : 373) 261

24. — 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/574) (S. Sayısı : 554) 261

Sayfa

25. — Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinin Kuruluş ve İdaresine Dair 524 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/616) (S. Sayısı : 606) 261

26. — 2992 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 520 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/608) (S. Sayısı : 609) 261:262

27. — Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/579) (S. Sayısı : 624) 262

28. — Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 177 ve 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin 474 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Plan ve Bütçe Komisyonu Mütalaası ve Dışişleri ve Anayasa komisyonları raporları (1/47, 1/57, 1/320) (S. Sayısı : 632) 262

29. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 620) 262:267, 267:270

30.— Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/340) (S. Sayısı 167) 270:277

VIII. — SORULAR VE CEVAPLAR **277**

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *277*

1. — İstanbul Milletvekili Emin Kul'un, Emekli Sandığı Kanununda yapılan değişiklik sonucunda yaş haddi aranmaksızın emekli olan memur sayısına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı İsmet Attila'nın yazılı cevabı (7/2632) 277:278

2. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman-Merkez Bölükyazı Köyünde gençlere hazine arazisinden arsa tahsisi yapılmasına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı İsmet Attila'nın yazılı cevabı (7/3417) 278

3. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Belediyelere ait otomobillere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/3733) 278:279

4. — Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, özelleştirilen bazı kuruluşların fiyatının düşük tutulduğu iddiasına ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/3797) 279:280

5. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, yapılan ihalelerde ASKİ'nin zarara uğratıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/4057) 280:281

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

İzmir Milletvekili Erdal İnönü, İsrail Parlamentosu Dışişleri ve Savunma Komisyonunun resmî davetlisi olarak, bir Parlamento heyetiyle gittiği İsrail gezisine;

Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu da, İkinci Dünya Savaşını sona erdiren Normandiya Çıkarmasının 50 nci yıldönümü münasebetiyle, bu savaşta yaşanan felaketlere, hayatını yitiren milyonlarca insana ve savaşsız ve silahsız bir dünya özlemine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, emniyet mensuplarının tazminatlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına İçişleri Bakanı Nahit Menteşe cevap verdi.

Bulgaristan'a gidecek olan Sağlık Bakanı Mehmet Kâzım Dinç'in dönüşüne kadar, Sağlık Bakanlığına, Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna'nın;

İsviçre'ye gidecek olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay'ın dönüşüne kadar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Devlet Bakanı Erman Şahin'in,

Vekillik etmelerinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24.2.1994 tarihli ve 289 sayılı Kararı uyarınca, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Mardin, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde devam etmekte olan olağanüstü halin, 19.7.1994 günü saat 17.00'den itibaren 4 ay süreyle uzatılmasına ilişkin Başbakanlık tezkeresinin görüşmeleri tamamlandı.

Başkanlıkça, İçişleri Bakanı Nahit Menteşe ile grupları adına konuşan bazı milletvekillerinin, geçmiş dönemlere atıfta bulunularak, terörle mücadelenin önemsenmemiş olduğuna dair sözlerinin gerçeği yansıtmadığına; aksine, 1987 yılı sonunda, bazı yabancı istihbarat örgütlerinin raporlarında, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin terörle mücadeleyi bitirmek üzere olduğu şeklinde kayıtların yer aldığına ilişkin açıklamada bulunuldu;

İçişleri Bakanı Nahit Menteşe de, Başkanlıkça, ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüşün kendisine atfedildiği iddiasıyla bir konuşma yaptı.

Yapılan açık oylamadan sonra Başbakanlık tezkeresinin kabul edildiği açıklandı.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığının, Plan ve Bütçe Komisyonuna intikal ettirilen Patent Kanunu Tasarısının, (Plan ve Bütçe Komisyonunun da uygun mütalaası bulunduğundan) İçtüzüğün 35 inci maddesine göre Komisyonlarına havalesine ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

(10/132-123) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun çalışma süresinin karar tarihinden itibaren 3 ay daha uzatılmasına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının :

1 inci sırasında bulunan 59 ve 59'a 1 inci Ek,

20 nci sırasında bulunan 71,

21 inci sırasında bulunan 82,

22 nci sırasında bulunan 139,

23 üncü sırasında bulunan 134,

24 üncü sırasında bulunan 283,

25 inci sırasında bulunan 391,

26 ncı sırasında bulunan 66,

27 nci sırasında bulunan 201,

S. Sayılı kanun hükmünde kararname ve ilgili komisyon raporuyla; kanun tasarı ve teklifleri ve ilgili komisyon raporlarının görüşmeleri, komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından ertelendi.

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının (7/712) (S. Sayısı : 669), görüşmelerine devam edilerek 10 uncu maddesine kadar kabul edildi; 10 uncu madde üzerinde bir süre görüşüldü.

8 Haziran 1994 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, 23.47'de birleşime son verildi.

Mustafa Kalemli
Başkanvekili

Abbas İnceayan Bolu Kâtip Üye	*Işılay Saygın* İzmir Kâtip Üye
Ali Günaydın Konya Kâtip Üye	*İbrahim Halil Çelik* Şanlıurfa Kâtip Üye

II. – GELEN KÂĞITLAR

8 . 6 . 1994 ÇARŞAMBA

Teklifler

1. — İzmir Milletvekili Timur Demir'in; Emeklilerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Olan Borçlarının Ertelenmesi ile Bu Borçlar Dolayısı ile Doğabilecek Faizlerin Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi (2/1111) (Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.6.1994)

2. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1112) (Millî Eğitim ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.6.1994)

3. — İzmir Milletvekili Cemal Tercan ve Zonguldak Milletvekili Ali Uzun'un; Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1113) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.6.1994)

Meclis Araştırması Önergesi

1. — Çanakkale Milletvekili Süleyman Ayhan ve 29 arkadaşının, Ortodoks Fener Rum Patrikhanesinin amaçları dışında faaliyette bulunduğu iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/188) (Başkanlığa geliş tarihi : 7.6.1994)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Vefa Tanır

KÂTİP ÜYELER : Işılay Saygın (İzmir), Ali Günaydın (Konya)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113 üncü Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır; sayın milletvekillerinin, salonda bulunduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica ediyorum.

(Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut'a kadar yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşıma gündem dışı söz vereceğim.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. — Kırşehir Milletvekili Coşkun Gökalp'in, süne mücadelesi ile hububat alım fiyatlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Necmettin Cevheri'nin cevabı

BAŞKAN — İlk sözü, hububat taban fiyatları ve süne mücadelesiyle ilgili olarak, Sayın Coşkun Gökalp'a veriyorum.

Buyurun.

HASAN ÇAKIR (Antalya) — Sayın Gökalp de olmasa tarımla kimse ilgilenmeyecek...

COŞKUN GÖKALP (Kırşehir) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kürsüye gelirken kıymetli milletvekili arkadaşlarımdan bazılarının güldüğünü gördüm; ama, bu konu için mi güldüler, yoksa başka konu için mi güldüler, bilemiyorum. Bunun yanında, bazı arkadaşlarımın da, ciddî, vakur bir şekilde, "Sayın Coşkun Gökalp de olmasa, Mecliste -bağışlayın- tarım sorunlarıyla kimse ilgilenmeyecek" yönünde, "ilgilenen milletvekili sayısının az olduğu" yönünde duyum aldım.

Sayın Başkan, önce, bu konuda bana söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye ve Türk halkı, gerçekten, her yönüyle çok sıkıntılı bir dönemden geçiyor; ama, tarım kesiminin sıkıntısı diğer kesimlere göre kat kat fazladır. Tarım kesiminin sıkıntıları, her kesimin sıkıntısından daha fazladır. Kusura bakmasınlar; ben bunu, devletin, Hükümetin ilgisizliği olarak yorumluyorum.

Değerli milletvekilleri, konu çok önemlidir. Ben, 30 milyon insanımızı, çiftçimizi ilgilendiren bir konu hakkında konuşuyorum. 3 Haziranda, Koruma ve Ziraî Mücadele Araştırma binasında, Orta Anadolu Bölgesinin tarım il müdürleri ve bitki koruma ve kontrol müdürleriyle birlikte, sü-

neyle ilgili bir toplantı yapılıyor. Lütfen dikkat edin; İç Anadolu Bölgesinin tüm tarım il müdürleri ile bitki koruma ve kontrol müdürleri bu toplantıya davet ediliyor. Bu toplantıda, her tarım il müdürü kendi ilinde saptadığı, süneyle mücadele edilecek alan miktarını ilgili birime veriyor. Gelin, görün ki, o ilgili birim, tarım il müdürlerine, o toplantıya katılan devletin resmî temsilcilerine diyor ki; "bu sene malî açıdan sıkıntılıyız, bütçede yeterli ödeneğimiz yoktur, paramız yoktur; siz, öngörmüş olduğunuz miktarın ancak yarısını ilaçlayabilirsiniz."

Arkadaşlarım, size soruyorum; böyle devlet anlayışı olur mu?..

Şimdi, size, tarım il müdürlerinin, süneyle mücadele edilecek alanlarla ilgili verdikleri rakamları sırasıyla okuyorum : Konya'da 360 bin dekar, Kayseri'de 573 bin dekar, Kırşehir'de 1 milyon 200 bin dekar, Nevşehir'de 545 bin dekar ve Yozgat'ta 1 milyon 600 bin dekar. Şimdi, bu illerdeki kamu görevlileri (tarım il müdürleri, bitki koruma müdürleri) ne yapacak?..

Yozgat'ı ele alalım... 1 Milyon 600 bin dekar arazi süneye karşı ilaçlanacak; ama, devletin ilgili birimi diyor ki, "sen ancak 800 bin dekarını ilaçlayabilirsin, geri kalan kısmı dursun." Size soruyorum arkadaşlarım; böyle anlayış olur mu?!.

Değerli arkadaşlarım, konu çok vahimdir. Dün, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Refaiddin Şahin Bey'le görüştüm, kendisine konunun bu şekilde olup olmadığını sordum; dedi ki, "böyle bir konu yok". Sayın Müsteşarla görüştüm; "imkânların kısıtlı olduğunu ve bu sınırın üstünde ilaçlama yapılacağını" söyledi.

Arkadaşlarım, bu, devlet anlayışına yakışmayan bir tutumdur; böyle şey olmaz; bu politikayı kabul etmiyoruz. Bu politika, çiftçinin yanında olan bir politika değildir; bu politika, üreticinin yanında olan bir politika değildir; bu politika, alın teriyle geçinen insanların yanında olan bir politika değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Bağlayın efendim.

NECMİ HOŞVER (Bolu) — Sesin kısıldı.

COŞKUN GÖKALP (Devamla) — Benim nefesim kısılmaz; sağ olun, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, ben bu nazik konuyu buradan Hükümete arz ediyorum, sayın milletvekillerinin görüşlerine arz ediyorum, Meclise arz ediyorum; değerlendirilmesi ve takdiri size ait. Ben, vicdanen sorumluluk duygularımı yerine getiriyorum; bundan rahatım, sıkıntım yok. Bu konuda yardımcı olacak elbette Hükümettir, Hükümetimizin Tarım ve Köyişleri Bakanıdır -öyle tahmin ediyorum burada Sayın Cevheri yanıt verecektir- ve onu temsil eden sayın bakanlarımızdır; bu konuya duyarlılık göstermenizi bekliyorum.

Durum böyle iken, Sayın Başbakan, önceki günkü Milliyet Gazetesinde; "rantiye kesimi eskiden olduğu gibi kazançlı çıkmasın diye uğraşıyoruz" diyor... Yine Sayın Başbakan, bugünkü gazetede yer alan bir beyanında; 18 ayda yüksek faizin kaymağını yiyen rantçılara ödenen faizin 217 trilyon lira olduğuna dikkat çekerek, bu saadet zincirinin kırıldığını söylüyor...

Değerli arkadaşlarım, evet, birtakım insanlar, elini sıcak sudan soğuk suya sokmadan, paralarını katmerli faiz alarak, gelirlerini artırıyorlar; ama, biraz önce söylediğim ve geçimlerini alın teriyle sağlayan insanların, çiftçilerin gelirlerinde ise her gün bir düşme var. Sayın Başbakan, rantiyecilerden biraz uzak dursun da, tarımla uğraşan, alın teriyle çalışan insanların alın terine lütfen biraz önem versin, saygı duysun. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Lütfen bağlamaya gayret edin.

COŞKUN GÖKALP (Devamla) — Çok teşekkür ederim Sayın Başkan; müsamahanızı istirmar etmiyorum; ama ben burada, 30 milyonu ilgilendiren bir konuyu, o kesimin sıkıntılarını dile getiriyorum...

Bakınız, ilan edilen hububat fiyatları yüzde 65 ilâ yüzde 90 arasında artarak değişti; zamanımın darlığı nedeniyle bunlara değinemeyeceğim; ama, şunu söylemek istiyorum : Sayın Tarım Bakanı, "dünya fiyatlarını yakaladık" diyor... Yarın burada, Başbakan, Başbakan Yardımcısı, "tarım kesiminin ürünlerini enflasyonun üzerinde değerlendirdik" diyecek... Öyle değil arkadaşlarım, katiyen öyle değil.

Bu konuyla ilgili olarak, resmî sıfatı haiz yetkililerden bilgi aldım. Aldığım bu bilgiye göre, eğer şu anda Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Fransa'dan buğday ithal ederse, tonu 85 dolar olan bu buğdayın fiyatına, 20 dolar navlun, 5 dolar tahliye, 10 dolar da merkeze taşıma bedeli eklenince rakam 130 doları buluyor. Eğer Amerika'dan ithal ederse, tonu 120 dolar olan bu buğdayın fiyatına, 25 dolar navlun, 5 dolar tahliye, 10 dolar da merkeze taşıma bedeli eklenince rakam 160 doları buluyor. Yani, Fransa'dan buğday ithal edildiğinde tonu 130 dolara, Amerika'dan ithal edildiğinde ise 160 dolara mal oluyor. Bunu Türk parasına çevirdiğimizde ve 1 doları 32 bin lira olarak kabul ettiğimizde, Fransa'dan buğday alındığında bir kilogramı 4 160 TL.'ye Amerika'dan alındığında ise 5 120 TL.'ye mal oluyor. Buna rağmen Sayın Tarım Bakanı, "buğdayda dünya fiyatlarını yakaladım" diyor... Böyle şey olmaz değerli arkadaşlarım!

Sayın Sadullah Usumi'nin, 1.6.1994 tarihli Sabah Gazetesindeki yazısını okuyarak, sözlerimi bitirmek istiyorum : "Ortak Pazar Ülkelerinde 1 kilogram makarnalık buğdayın destekleme fiyatı - Türk parası karşılığı- tam 14 210 lira, ekmeklik buğdayın kilogramı ise 10 990 lira, yani 11 bin lira..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Sayın Gökalp, bağlayın lütfen.

COŞKUN GÖKALP (Devamla) — Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

Biraz sonra Hükümet adına bir yetkili buraya gelip de, "buğdayda dünya fiyatlarını yakaladık" demesin... Eğer böyle derse, gerçekleri değiştirmiş, gerçekleri söylememiş, insanları ve tarım kesimini aldatmış olur.

Bu duygu ve düşüncelerle, taban fiyatlarının yeniden tespit edilmesi ve süneye dönük mücadelenin artırılması yönündeki dileklerimi Yüce Kurula ileterek, saygı ve sevgilerimi sunuyorum (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Gökalp.

Gündem dışı konuşmaya cevap vermek üzere, Devlet Bakanı Sayın Necmettin Cevheri; buyurun efendim.

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Şanlıurfa) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kırşehir Milletvekilimiz Sayın Coşkun Gökalp'e, her zaman olduğu gibi, tarım konularına gösterdiği ilgiden, bize bazı açıklamalarda bulunma imkânı sağladığından dolayı teşekkür ediyor ve yapmış olduğu gündem dışı konuşmasına cevap arz etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, önce, Sayın Gökalp'in süne mücadelesiyle ilgili olan beyanlarını cevaplamak istiyorum. Muhakkak ki, süne mücadelesi, ödeneklerin -dilimlere göre- serbest bırakılması beklenecek bir olay değildir. Nitekim, bunun içindir ki, 100 milyar lira civarında olan mücadele ödeneğini, "şu kadarı temmuz ayında kullanılır, şu kadarı eylül ayında kullanılır" kaydına tabi tutmadan, tamamen serbest bıraktık. Bunu, bir kere daha, bu kürsüden ifade ediyorum. Süne mücadelesinde, "efendim, bizim ödeneğimiz eylül ayında geliyor" diyemezsiniz; çünkü, nihayet bu mücadele nisanda, mayısta veyahut haziranda yapılması gereken bir mücadeledir. Bu düşünce içerisinde, bugüne kadar mevcut olan ödeneklerin tamamı kullandırılmıştır.

Ankara'da anaç mücadelesi için yapılan bütün işlemler zamanında -bu, teknik bir konudur- yapılır. Şu anda, Kırşehir bölgesinde, sünenin kışlaktan tarlaya veyahut başağa inmesini beklemeden mücadeleyi yapamazsınız. Yani, şu anda tarlada süne mevcut değildir, kışlaktadır; ekinin belli bir olgunluğa geldiği dönemde süne tarlaya iner ki, mücadelesinin de o zaman yapılması lazımdır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşımın hububat taban fiyatlarıyla ilgili memnuniyetsizliğini beliren düşüncelerine şöyle cevap vermek istiyorum : Geçen sene 1 900 liraya alınmış olan ekmeklik ikinci sınıf buğday, bugün piyasalarda 3 200 lira ile 3 300 lira arasında muamele görmektedir. Bilindiği gibi, bunu, hem Konya'da hem de Adana'da hem de Diyarbakır veyahut Şanlıurfa buğday pazarlarında tespit etmek mümkündür. Bugün 3 500 lira olarak verilmiş fiyat 15 Haziran tarihinde 3 600 lira olacaktır; bu, geçen sene 1 900 lira olan buğdaya verilen fiyattır, makarnalık buğdayın fiyatı değildir. Onun fiyatı 4 500-5 000 liradır; hatta eylül ve ekim aylarında bu 5 000 lirayı da aşacaktır. Ekmeklik ikinci sınıf buğday kademeli olarak; 1 Temmuzda 3 700 lira olacak, 15 Temmuzda 3 900 lira olacak, 1 Ağustosta 4 100 lira olacak ve eylül ayı içerisinde de 4 700 liraya kadar çıkacaktır. Değerli arkadaşlarım, fiyatını verdiğim bu buğday, geçen sene 1 900 liraya alınmış olan buğdaydır...

Değerli arkadaşım buğday fiyatlarıyla ilgili olarak Fransa'dan ve Amerika'dan örnekler verdi. Doğru da, Toprak Mahsulleri Ofisi, bundan on gün önce kadar yaptığı bir ihalede, buğdayın tonunu 91 dolara satabildi. 91 dolara sattığı buğday, bugün, 3 500 liralık fiyatla hesap ederseniz -doları 32 bin lira olarak alırsak- 110 doları geçmektedir. Yani, bugün, çiftçinin alın teri olan buğdayı 110 dolara alıp 91 dolara satıyoruz. Kademeli fiyat uygulamasından dolayı ağustos ayında kilogramı 4 100 lirayı bulan buğdayın fiyatını, o günkü dolar kuruna taksim ettiğinizde, ağustos ayının başında veyahut içerisindeki ortalama artış, geçen yıla göre, yüzde 126'dır.

FERİDUN PEHLİVAN (Bursa) — Gübrenin, yakıtın fiyatı ne oldu?.. Bir traktör kaç lira oldu?.. Bugün, bir traktör 400 milyon lira oldu...

DEVLET BAKANI NECMETTİN CEVHERİ (Devamla) — Buğday fiyatlarının daha yüksek olmasını, muhakkak ki, biz de istiyorduk; ancak, ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar herkesin malumudur. Biz bunun geçmişteki sebepleri üzerinde uzun boylu durmak istemiyoruz. Bunları burada defaatla, uzun uzadıya konuştuk; ama, bugün Türkiye, içinden geçmek mecburiyetinde olduğu sıkıntıları her kesime adaletli ölçüde dağıtmak mecburiyetindedir.

Rakamları tekrar ifade etmek istiyorum : Geçen sene 1 900 liraya alınan buğday bugün 3 500 liradır, ağustos ayı sonunda da bu rakam 4 100 lira olacaktır. Bunu taksim ettiğiniz zaman, yüzde 126'lık bir artışı sağlayabilmişizdir. Bunun da, değerli arkadaşımın ifade ettiği ölçüde bir memnuniyetsizlik yarattığını kabul etmek mümkün değildir.

Biraz önce, Ziraat odaları Birliğinin Yönetim Kurulu üyeleriyle de görüştük... Bu kademeli taban fiyatları dolayısıyla, başlangıçta bir yanlış anlama veyahut bir yanlış varsayım üzerinde değerlendirme yapıldı. 3 200 lira... 3 200 liranın üzerine 300 lira prim veriyorsunuz ve bugün köylünün eline geçecek olan rakam 3 500 liradır. Bir hafta sonra 3 600 lira, 20 gün sonra 3 700 lira, daha sonra 3 900 ve 4 100 lira olarak, arz ettiğim gibi, kademeli olarak artmaya devam edecektir.

Bu vesileyle, gündem dışı konuşmasını cevaplandırmakla bu konuyu Yüce Meclise arz etme imkânını bize sağladığı için değerli arkadaşıma teşekkür ediyor, saygılar sunüyorum. (DYP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bakan.

2. — İstanbul Milletvekili Bedrettin Doğancan Akyürek'in, sözlü sorularına öngörülen sürede cevap alamadığından denetim görevini yapamadığına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN — Denetim görevini rahat yapamadığını belirten konuşmasını yapmak üzere, Sayın Doğancan Akyürek, buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

BEDRETTİN DOĞANCAN AKYÜREK (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasamıza göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve onun değerli mensuplarının bellibaşlı görevleri arasında, kanun ve denetim yapmak geliyor. Denetim yapmanın da yolları, yönetimleri; gensoruydu, Meclis araştırmasıydı, soru önergeleriydi. Soru önergeleri de yazılı ve sözlü olarak ikiye ayrılıyor.

Ben de bu noktadan hareket ederek, bir milletvekili olarak denetim görevimi yapmak maksadıyla Başbakanlığa bir yazılı soru önergesi tevdi ettim. Bu önergemi Büyük Millet Meclisine tevdi tarihim 5 Ocak 1994, yani bundan beş ay kadar evvel. Bilahara bir iki tane daha yazılı soru önergesi verdim... Muayyen bir zaman bekledim... Bu arada şunu da söyleyeyim : Ben de bakanlık yaptım, benim dönemimde de, benim bakanlığımla ilgili bir sürü yazılı ve sözlü soru görengesi verildi ve ben bunların hepsine, Meclisin bana tanıdığı sürenin daha öncesinden hareket ederek -zannediyorum bu süre yirmi gündür- tıkır tıkır cevap verdim, hiçbirini cevapsız bırakmadım. O tarihte, 49 uncu Cumhuriyet Hükümetinin Sayın Başbakanı ve Sayın Başbakan Yardımcısı, milletvekillerinden, Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelecek her türlü soruya mutlak cevap verme gereğini bize öğütlemişti ve bunun gereğini de yerine getirdik.

Benim 1.5.1994'te, ondan evvel de 23 Aralık 1993'te ve 17 Şubat 1994'te Başbakanlıktan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğim soru önergelerime cevap gelmeyince, usulen, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu önergelerimin akıbetlerinin ne olduğunu sordum. Bana verilen cevapta, yirmi günlük süre dolduğu ve tekit de edildiği halde böyle bir cevabın alınmadığını, daha uzun bir müddet cevap alınmaması halinde, işte, meşhur eski İçtüzüğün falanca maddesine göre bunların sözlü soru önergesine dönüşeceğini ve gündemde sırasını alacağını, yani benim bu sorularıma üç dört yıl cevap alamayacağımı bildirdiler.

Günümüzde, Sayın Başbakan, Sayın Başbakan Yardımcısı, muhtelif beyanlarında çok hoşuma giden demokratik sözler söylüyorlar ve şu günlerde, başta Anayasa Değişikliği olmak üzere demokratikleşme konusunda Hükümet kanadında, muhalefet kanadında ve milletvekilleri bazında toz koparan bir faaliyet var.

Değerli arkadaşlar, demokratikleşelim, eksikliklerimizi tamamlayalım; bunların hepsi doğru; ama demokratikleşmenin belki alfabesi, belki abecesi, şu Millet Meclisi üyelerinin, kendi adları-

na, çıkardıkları kanunları icra etmekle yükümlü olan hükümete, denetim görevini yapmak maksadıyla sordukları sorulara cevap almalarıdır. Eğer bu cevabı alamazsak, biz, istediğimiz kadar "demokratikleşiyoruz" diye feryat edelim, "demokratikleşiyoruz" diye şölenler yapalım, demokratikleşmiş olmayız.

Tabiî, bu sorularımı, neydi diye merak edersiniz... Bakınız, bu sorularımı okuyacağım size. Bunlar daha evvel de soru konusu oldu. Bu soruların en önemlisi, şu meşhur vergi tasarısıyla ilgili gazete ilanlarından ibarettir. Bakınız, bu ilanlar, 11, 13, 18 ve 25 Aralık tarihlerinde bütün gazetelerde yayımlandı. Oysa ki, bu gazete ilanlarına konu teşkil eden vergi paketi 26.12.1994 tarihinde kanunlaştı. Yani, bu ilanlarin verildiği tarihten sonra kanunlaşacak bir tasarıya ait ilanlar, Başbakanlıkça, kanun, daha tasarı halindeyken, kanunlaşmadan milyarlarca lira para verilerek gazetelerde yayımlandı. Bakın, ben bununla ilgili olarak şöyle sorular sordum. Sorularım masumdur arkadaşlar, başka bir niyetim yok. Sorularımın amacı, bazı verileri almaktır.

Takriben üç dört haftadır günlük gazetelerin bazılarında, "yeni vergi yasasındaki gerçekleri öğrenmeliyiz" gibi, "yeni vergi yasası" gibi ve sair başlıklar altında yayımlanan ilanlar :

a) Hangi firmaya yaptırılmıştır?

b) Firma seçiminde ihale yapılmış mıdır? Yapılmamış ise, firma seçimi ve siparişi nasıl yapılmıştır, nasıl verilmiştir?

c) Bu ilanlar için gazetelere ve firmaya ne kadar para ödenmiş veya ödenecektir?

Bunlar, yasama organı üyesi olarak öğrenmek istediğim gayet masumane sorulardır.

d) Ödemeler Başbakanlık bütçesinin hangi faslından yapılmıştır? Tanıtma faslından mı yapılmıştır; yoksa, örtülü ödenekten mi yapılmıştır veya normal bütçeden mi yapılmıştır? Bu konuyu da öğrenmek istiyoruz.

e) Bu ilanlar için yapılan harcamalar Sayıştay denetimine tabi midir? bu konuyu da öğrenmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, bu ilanlarda belirtilen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Buyurun efendim.

BEDRETTİN DOĞANCAN AKYÜREK (Devamla) — İlanlarda belirtilen şu "Türkiye 2001, Başarı bizimledir logosunun hedefi, Sayın Başbakanın siyasî bir hedefi midir; yoksa, devletin, Başbakanlık kanalıyla millete gösterdiği bir hedef midir? Eğer, devletin bir hedefi ise, bu hedefi devletin hangi organında alındı ki, ben de o hedefe, devletin bir mensubu olarak uyayım?! Böyle bir karar yok. Eğer bu, Sayın Başbakanın siyasî bir hedefi ise, siyasî bir hedefin ilanları, devlet bütçesinden karşılanarak, Başbakanlıkça ödenemez!

Kaldı ki, bu devam etti; biliyorsunuz, seçim zamanında, Emlak Bankası, Vakıflar Bankası, Şekerbank, Kamu Ortaklığı idaresi ve sonra da Türk Hava Yolları, bütün ilanlarda bu logoyu kullandı ve halen de kullanıyor; bu logo, uçakların gövdelerinde yapışıktır. İlan metinleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilip, Sayın Cumhurbaşkanınca imzalanıp, yayımlanan kanun metni arasında farklar vardır. Bakın, bu ilandaki bariz bir farkı söyleyeyim size :

"4. Lüks maddelere Özel Tüketim Vergisi getirilmiştir."

Arkadaşlar, buraya böyle bir kanun getirildi mi, Meclisten böyle bir kanun geçti mi; hayır. O zaman, bu ilanlar, aynı zamanda, vatandaşları yanıltıcı ilanlar olmuştur.

Tasarı ile çıkan kanun arasındaki farkları belirterek, yeniden bir ilan kampanyası yapılıp, vatandaştan özür dilenilecek mi? Dilenilmesi lazım gelir.

Bakanlar Kurulunca bundan böyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilecek kanun tasarıları, kanunlaşmadan önce, bu şekilde, halka, gazetelerle duyurulacak mı?

Hükümet dışında, muhalefet partilerince veya milletvekillerince hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilecek kanun tasarıları da, bedeli Başbakanlıkça ödenmek üzere, böyle, gazetelerde ilan edilecek mi? Eğer ilan edilecekse, ben de bir kanun tasarısı hatırlayayım, Başbakanlığa göndereyim, çıkmamış olan bu kanun tasarısı, gazetelerde benim adıma yayımlansın!..

Değerli arkadaşlar, tekrar ediyorum; demokratikleşmek istiyorsak -ki, istiyoruz; buna kimse hayır demez- demokratikleşmenin esas okulu burasıdır. Bir milletvekili, namına hareket eden, kendisinden güvenoyu alıp, yetki alıp, icraat yapan bir Bakanlar Kurulunun icraatını denetlemezse, soru sormazsa; bu Mecliste biz ne yapacağız? Onun için, denetleme görevimi bu şekilde yapamadım. Şimdi, bana cevap verecek arkadaşlarıma bu sorularımı vereceğim; kısa zamanda, benim bu masum sorularıma gerekli cevapları vermelerini rica ederim.

Bu arada da, bütün Meclise saygılarımı sunar, teşekkür ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Akyürek.

Sayın milletvekilleri, şimdi Genel Kurul dışına çıkan, salonda biraz evvel çekim yapan kamera ne idi? Sanırım "Politika Kulvarı" programını yapan televizyon kanalına ait kamera değil...

DEVLET BAKANI İBRAHİM TEZ (Ankara) — Sayın Başkan, TRT'nin kamerası idi.

BAŞKAN— Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milleti temsil eden bir müessesedir; bunun yüceliği, miletin büyüklüğüdür. Bu yüceliği korumak, sadece milletvekillerinin görevi değil, milletin tümünün, hele görevlilerin başvazifesidir.

Şu anda, nedense, buradaki kameraları göremiyorum; ama, zannederim Meclis Başkanının bir toplantısından dolayı yoklar.

Meclise girme müsaadesi benim değildir. Kim verirse versin; ama, pazar günkü yayınlar gibi, Meclisi küçük düşürücü yayınlar devam ederse, ben, yönettiğim toplantılarda, benden müsaade almayan kameramanı Genel Kurul salonuna sokmayacağım. (ANAP ve RP sıralarından "Bravo Başkan" sesleri, alkışlar)

Bu kameramanların görevi, milletin mümessillerinin buraya getirecekleri fikirleri nakletmektir; yoksa, mebusun orada nasıl oturduğunu, dışarıya nasıl çıktığını görüntülemek değildir. Kimse kendini Meclis otoritesinin üstünde görevli zannetmesin.

Ben onun için "nedir" diye sordum; bilelim... (ANAP ve RP sıralarından "Bravo Başkan" sesleri, alkışlar)

3. — Diyarbakır Milletvekili Sedat Yurtdaş'ın, yasama dokunulmazlıkları kaldırılan bazı milletvekilleri hakkında, TBMM'de tartışılmamış, karar verilmemiş konularda da DGM'nin soruşturma yürüttüğü iddialarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN — Gündem dışı üçüncü sözü, yargının güncelliği konusunda, Diyarbakır Milletvekili Sayın Sedat Yurttaş'a veriyorum.

Buyurun.

SEDAT YURTDAŞ (Diyarbakır) — Sayın milletvekilleri, yargının güncel sorunlarına ilişkin olarak haftalardan beri talep ettiğim gündem dışı konuşma için nihayet kürsüdeyim; bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Bildiğiniz üzere, Demokrasi Partisi milletvekilleri, Sayın Dicle, Sayın Doğan, Sayın Türk, Sayın Zana ve Sayın Sakık ile bağımsız milletvekilleri Sayın Alınak'ın yasama dokunulmazlıkları, kamuoyunda haklı olarak adına "2 Mart darbesi" denilen gelişmeler sonucunda kaldırılmış ve henüz bazı dosyalarla ilgili olarak savunma dahi yapamadan gözaltına alınmışlar, onbeş gün sorgulanmışlar ve ardından da tutuklanarak, halen bulundukları Ankara Merkez Kapalı Cezaevine konulmuşlardı; bugün de mahkemeye çıkarılacakları günü bekliyorlar.

Bildiğiniz üzere, dokunulmazlıkların kaldırılması prosedürüne göre, savcılık, iddialarını delilleriyle birlikte bir fezlekeye bağlayarak, Adalet Başkanlığı, Başbakanlık, Meclis Başkanlığı kanalıyla Anayasa ve Adalet Komisyonlarına gönderir; burada oluşturulan karma komisyon, fezlekelerdeki iddia ve delil durumuna göre karar vererek, konuyu Genel Kurula indirir ve sonuç olarak da, Genel Kurul bir karara varır. Bu prosedür, Anayasada düzenlenmiş bulunan kuvvetler ayrılığı prensibinin zorunlu bir sonucudur.

Ancak, milletvekilleri arkadaşlarımızın dokunulmazlıklarının kaldırılmasının hemen ardından, basına ve televizyonlara demeç veren DGM Başsavcısı Nusret Demiral, kuvvetler ayrılığı prensibini hiçe sayarak, "Meclisin kararı bizi bağlamaz, biz her şeyi soruşturacağız ve her türlü delili dosyaya koyacağız" diyerek, arkadaşların yaşamlarının başlangıcından bugüne kadarki bütün gelişmeleri kendi soruşturma kapsamına almıştır. Böylece, yasamanın üzerinde bir güç olduğunu ilan etmiş, uygulamıştır. Nitekim, uygulama da bu yönde olmuştur. Savcılık iddialarında ileri sürülmemiş, fezlekelere bağlanmamış, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa ve Adalet Komisyonlarında görüşülmemiş, dolayısıyla Genel Kurula gelmemiş, tartışılmamış, karar verilmemiş olan iddialara, bilgi ve belgelere dayanılarak soruşturma yürütülmüştür ve bunlara dayanılarak dava açılmak istenilmektedir. Dahası delil toplamak amacıyla, bazı savcılar, Diyarbakır DGM'nin arşivlerini karıştırmak üzere orada on gün kadar kalmışlardır. Böylece, görüldüğü gibi, DGM Başsavcılığı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararlarını aşarak, yasamayı hiçe saymıştır.

Eğer arkadaşlarımız hakkında, Meclisin ilgili prosedürüyle geçmeyen iddia ve bilgilere sahiplerse, bunu ayrıca fezlekeye bağlayarak, Bakanlık, Başbakanlık, Meclis Başkanlığı kanalıyla gönderirler. DGM, bunu yapacağı yerde, "Meclisin kararı beni bağlamaz" demektedir.

Sizlerin de basından izlediğiniz üzere, bu vesileyle, Meclisin tartışmasından, denetiminden, gözetiminden kaçırılmış bilgi, belge ve iddialar çerçevesinde iddianameler hazırlanmaktadır; yani, Mecliste görülen takriben 50 sayfalık bir iddia iken, bugün DGM savcılığında bu 300 sayfaya çıkmıştır, bunun 250 sayfası Meclis denetiminden kaçırılmıştır.

Buradan şunu soruyorum : DGM Başsavcılığı, Meclisin üzerinde bir güç gibi hareket hakkını nereden almaktadır? Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi, bir hakkın bu derecede kötüye kullanılması karşısında neden sessiz kalmaktadır?

Evet, ne yazık ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi, DGM Başsavcısının keyfî tutumu karşısında sessiz kalmaktadır; oysaki, DGM Başsavcısının bir tutumu, Türkiye Büyük Millet Meclisini gölgelemektedir. Milletvekilleri, sessizlikleriyle bu gölgeyi kalıcı kılabilecekleri gibi, parlamenter üstünlüğe sahip çıkarak, Meclisi, hak ettiği saygınlığa da kavuşturabileceklerdir. İşte bu nedenle biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, yasama dokunulmazlığının sınırlarının tespiti için başvuruda bulunduk.

Sayın milletvekilleri, milletvekili arkadaşlarımız bugün, özgürlüklerinden yoksun olmanın 100 üncü günündeler, hâlâ dava açılmış değil; oysaki, bu kürsüden, dokunulmazlıkların kaldırıl-

ması yönünde konuşan sayın üyeler, "böylece, adil yargılanma ve aklanma şansı doğacak" diyorlardı. Hani bu hak?.. İşte bu hak, geçen süre içinde gaspedilmiştir; çünkü, arkadaşlarımız, hâlâ, hem siyasal hem de özlük hakları bakımından milletvekilidirler. Nitekim, Anayasanın 83 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçimden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır" demektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Bağlayalım efendim; buyurun.

SEDAT YURTDAŞ (Devamla) — Bu nedenle, mevcut tutukluluk halleri, yargılamasız peşin infaza denk düşmektedir. Zira, atılı bulunan suçlardan ceza alsalar dahi, cezalarının infazı için 19 uncu Dönem milletvekillerinin sona ermesi beklenecektir.

İşte, dava açılmadan tutukluluk halinin devamı, böylesine ağır bir ihlal amacından kaynaklanmaktadır.

Şimdi soruyorum sizlere : Bu çatı altındaki milletvekilleri, parlamenter işleyişi hiçe sayan, "dediğim dedik" anlayışıyla yapılan bu uygulamalara sessiz kalıp, onay mı verecek; yani Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu gibi omuz mu silkecek?

Sayın milletvekilleri, bugün basında görmüşsünüzdür, Sayın Demiral, köpeğinin ölümü üzerine, akrostiş yöntemiyle bir şiir yazmış. Köpeği için, akrostiş yöntemiyle ağıt yakan Sayın Demiral'a, bu üzüntüsü nedeniyle öncelikle başsağlığı diliyorum; fakat, değerli zamanını, böylesi bir çalışmaya değil de, görevi olan ve insanların özgürlüğünü ilgilendiren çalışmalara, iddianame hazırlanmasına ayırmasını, kamuoyunun beklediğini de belirtirim.

Sayın milletvekilleri, bu Parlamentonun -Başkanlık Divanıyla, Danışma Kuruluyla, siyasî parti gruplarıyla, tek tek milletvekilleriyle- yasama dokunulmazlıklarının sınırlarının tespiti yükümlülüğü doğmuştur. Parlamenter demokrasinin yerleşmesine katkıda bulunacak bu tespit için, ilgili herkesi bu kürsüden göreve çağırıyorum. Aksi halde, kuvvetler ayrılığını gölgeleyen bir uygulamaya, hep birlikte hayatiyet kazandırmış olacağız.

Bu vesileyle, Yüce Kurula saygılar sunuyorum. (DEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. — Fransa'ya gidecek olan Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın dönüşüne kadar, Devlet Bakanlığına, Maliye Bakanı İsmet Attila'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1449)

BAŞKAN — Gündemin "Sunuşlar bölümünde, üç adet Cumhurbaşkanlığı tezkeresi vardır; okutup bilgilerinize sunacağım :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İktisadî İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Bakanlar Konseyi Toplantısına katılmak üzere, 5 Haziran 1994 tarihinde Fransa'ya gidecek olan Devlet Bakanı Aykon Doğan'ın dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Maliye Bakanı İsmet Attila'nın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

2. — Rusya Federasyonuna gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı Onur Kumbaracıbaşı'nın dönüşüne kadar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1450)

BAŞKAN — Diğer tezkereyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmelerde bulunmak üzere, 7 Haziran 1994 tarihinde Rusya Federasyonuna gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı Onur Kumbaracıbaşı'nın dönüşüne kadar; Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

3. — Fas'a gidecek olan Çevre Bakanı Rıza Akçalı'nın dönüşüne kadar, Çevre Bakanlığına, Orman Bakanı Hasan Ekinci'nin vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1451)

BAŞKAN — Diğer tezkereyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Akdeniz Eylem Planı 2 nci Büro Toplantısına katılmak üzere, 7 Haziran 1994 tarihinde Fas'a gidecek olan Çevre Bakanı Rıza Akçalı'nın dönüşüne kadar; Çevre Bakanlığına, Orman Bakanı Hasan Ekinci'nin vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

4. — Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş'ın, (6/1020) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/317)

BAŞKAN — Sözlü soru önergelerinin geri verilmesine dair iki adet önerge vardır; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gümdemin "Sözlü Sorular" kısmının 378 inci sırasında yer alan (6/1020) esas numaralı sözlü soru önergeme yazılı cevap aldığımdan, soru önergemi geri alıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Kemalettin Göktaş
Trabzon

BAŞKAN — Soru önergesi geri verilmiştir.

5. — Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin, (6/1043) esas numaralı sözlü sorsunu geri aldığına ilişkin önergesi (4/318)

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 431 inci sırasında yer alan (6/1043) esas numaralı sözlü soru önergeme yazılı cevap aldığımdan, soru önergemi geri alıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Musa Demirci
Sivas

BAŞKAN — Soru önergesi geri verilmiştir.

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. — Çanakkale Milletvekili Süleyman Ayhan ve 29 arkadaşının, Ortodoks Fener Rum Patrikhanesinin amaçları dışında faaliyette bulunduğu iddialarını araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/188)

BAŞKAN — Bir Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasanın 88/2, İçtüzüğün 102 nci maddesi gereğince Fener Rum Ortodoks Patrikhanesinin ülkemiz içindeki ve yurt dışındaki iddia edilen faaliyetlerinin incelenerek araştırılabilmesi için ilişikte gerekçesi sunulan Meclis araştırması isteğimizin görüşülmesi konusunda gerekli işlemin yapılmasına müsaadelerinizi saygıyla arz ederiz.

Gerekçe :

Günlerdir Türk kamuoyunda Fener Ortodoks Rum Patrikhanesinin ihanetleri konulu tartışmalar ve açıklamalar yapılmaktadır.

Tarihimizin gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde gerekse Cumhuriyet döneminde, millî varlığımızı tehdit eden birçok siyasî ve sosyal faaliyetleri olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğunun tanıdığı geniş hoşgörü imkânlarına karşı, kilise, etrafında topladığı halkın millî duygularını uyandırmak suretiyle tüm Hıristiyanların yöneticisi ve merkezi gibi çalışmıştır. Bir taraftan kendi okullarında devamlı "Megalo İdea" fikrini aşılarken, diğer taraftan Türkçe eğitimi yasaklatarak Yunanca eğitimi öne aldırmış, Rumluk ve Yunanlılık sevgisini aşılayan kitapları okutmuştur. Osmanlı İmparatorluğunun zayıflamasını fırsat bilerek azınlıkları kışkırtmış, isyanlara öncülük etmiş, "Etnika Eterya Cemiyetini" kurdurup, Yunan milliyetçiliğini teşvik ederek dinî nüfuzlarını arttırmaya çalışmıştır.

Ömrü Yunan emellerine hizmet etmekle geçen Patrikhane, bütün kiliseleri, manastırları ve okulları birer silah deposu haline getirerek, 1919'da tüm Rumları, İzmir'e çıkaran Yunanlılara destek olmaya çağırmış, İstanbul işgal edilince patrikhane kapısına Bizans bayrağı çekmiş, Ayasofya'yı ele geçirmek için zaman zaman harekete geçmekten çekinmemiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, patrikhanenin bu ihanetini görünce, kayıtsız ve şartsız millî sınırlar dışına çıkarılmasına karar vermişse de, Lozan'da Lord Courzon'un ve Venizelos'un ısrarları karşısında, dinî bir kurum olarak kalmasına rıza göstermiştir.

1948 yılında ABD'den getirilen Athengeros, Türkiye'ye gelince, İstanbul Rumlarını teşkilatlandırmak, Kurtuluş Savaşında büyük yararlılıklar gösteren Türk Ortodoks Patriği Papa Eftim Ki-

lisesini yıkmak, Ayasofya gibi ihtişamlı bir patrikhane binası yapmak, ruhban okulunu akademiye çevirmek gibi hayalleri düşünüyor; Kıbrıs'ta EOKA ile işbirliği içine girerek Enosis idealinin gerçekleşmesine yardımcı oluyordu.

1991 yılında Barthelomeos patrik seçilince, kendisinden önceki patrikler gibi, cihan patrikliğine kavuşmak ve Vatikan yolunu açabilmek için her yola başvurmaya başlamıştır. Son zamanlarda dinî meclisleri toplaması, sık sık yurt dışına çıkarak dinî liderlerle toplantı yapması, Yunanistan, Sırbistan Rusya, Kudüs ve ABD ile siyasî mahiyetdeki görüşmeleri sürdürmesi, Rusya ile Yunanistan arasında Türkiye'ye karşı imzalanan sözde 12 maddelik savunma paktı antlaşmasına patrikhane ile ilgili madde ekletmesi gibi kuşku ve endişe veren davranış ve faaliyetlerine devam etmesi, Türk kamuoyunda haklı olarak aşağıdaki bazı soruların cevaplandırılması isteğini ortaya çıkarmıştır.

– Lozan Antlaşmasına göre sadece İstanbul'da dinî faaliyet göstermesi gerekirken, hangi amaçla yurt dışında dinî faaliyetlerin yanı sıra siyasî faaliyetlerde bulunmaktadır?

– Patrikhane Megalo İdea saplantısının merkezi midir?

– 7-9 Şubat tarihlerinde İstanbul'da yapılan uluslararası "Barış ve Hoşgörü Konferansı"nın gerçek amacı nedir? Bu konferansın kapanış bildirisine patrik "Ekumenik Patrik" olarak imza atmış mıdır?

– Türksat uydusunun düşmesinde ve aynı zamanda Cross Haçlı TV'nin yayına girmesinde Fener Rum Patrikhanesinin rolü var mıdır?

– 20.4.1994 tarihinde Bartholomeus, Avrupa Parlamentosunda "Ekumenik Patrik " olarak takdim edilmiş midir?

– Bartholomeus'un tüm dünya ortodokslarını Fener Rum Patrikhanesi çatısı altında toplama gayretleri doğru mudur?

– T.C. vatandaşı olarak Türk pasaportu ile Sırbistan'a giden patriğin Saraybosna'daki Müslümanları katleden kiliseyi ziyaret ettiği doğru mudur?

– Ayasofya çevresindeki 500 dönümlük arazi ve gayrimenkuller hangi amaçla satın alınmış veya aldırılmıştır?

– Bosna Patriği, Bosna vahşeti başladığı sırada İstanbul'a gelerek Fener Rum Patriğinden direktif aldığı iddiaları doğru mudur?

– Fener Rum Patrikhanesi ile diğer kiliselerin batı politikalarını yönlendirmede, Hıristiyan ve Musevî âleminde yürürlükte olan "ekonomi-politiği" konusu ile ilgileniyor mu?

– SSCB'nin dağılmasından sonra Rusya, Yunanistan Sırbistan, Kıbrıs Rum kesimi ve Ermenistan'ın Türkiye'ye karşı bir cephe oluşturduğu, bu cephenin oluşmasında Fener Rum Patrikhanesinin öncülük ettiği iddiaları gerçek midir?

Neticede bu sorulara benzer daha nice soruların cevap bulmasını Türk halkı istemektedir. Bizans gibi çağdışı hayallerin hortlatılması için faaliyet gösterdiği iddia edilen Fener Rum Patrikhanesinin faaliyetleri, çalışmaları ve bu konularda devletçe alınması gereken tedbirlerin tespiti için, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Meclis araştırma komisyonunun kurulmasına izin vermelidir.

Süleyman Ayhan (Çanakkale)

Selahattin Karademir (Kahramanmaraş)

Alâettin Kurt (Kocaeli)

Nurettin Tokdemir (Hatay)

Rifat Yüzbaşıoğlu (Niğde)
Ahmet Şeref Erdem (Burdur)
Rahmi Özer (Çanakkale)
İbrahim Arısoy (Niğde)
Mehmet Özkan (İzmir)
M. Fevzi Yalçın (Eskişehir)
İbrahim Yaşar Dedelek (Eskişehir)
Nabi Sabuncu (Denizli)
Ali Rıza Gönül (Aydın)
Osman Seyfi (Nevşehir)
Abdurrahman Ünlü (Kırıkkale)
İrfettin Akar (Muğla)
Ahmet Remzi Hatip (Konya)
Leyla Yeniay Köseoğlu (İstanbul)
Ali Oğuz (İstanbul)
Esat Bütün (Kahramanmaraş)
Rıza Müftüoğlu (Erzurum)
S. Osman Sevimli (Karaman)
Mustafa Dağcı (Kayseri)
Tuncay Şekercioğlu (Elazığ)
Saffet Topraktaş (Kahramanmaraş)
Ahmet Cemil Tunç (Elazığ)
Servet Turgut (Konya)
İsmet Gür (Aksaray)
Musa Erarıcı (Konya)
Yahya Uslu (Manisa)

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, okunan önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşme, sırasında yapılacaktır.

V. — ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. — Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi

BAŞKAN — Bir Danışma Kurulu önerisi vardır; okutup oylarınıza sunacağım.

Danışma Kurulu Önerisi

No. : 141 Tarihi : 8.6.1994

Danışma Kurulunun 8.6.1994 Çarşamba günü yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Kalemli
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı V.

Nevzat Ercan
DYP Grubu Başkanvekili

Eyüp Aşık
ANAP Grubu Başkanvekili

Nihat Matkap
SHP Grubu Başkanvekili

Abdüllatif Şener
RP Grubu Başkanvekili

Öneri :

Gündemin "Kanun Tasarısı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 48 inci sırasında yer alan 250 sıra sayılı 25.11.1992 tarihli ve 3846 sayılı Kanunun, bu kısmın 33 üncü sırasına, 209 uncu sırasında yer alan 666 sıra sayılı kanun tasarısının 34 üncü sırasına, 178 inci sırasında yer alan 614 sıra sayılı kanun tasarısının 36 ncı sırasına, 108 inci sırasında yer alan 339 sıra sayılı kanun teklifinin 37 nci sırasına, 149 uncu sırasında yer alan 594 sıra sayılı kanun teklifinin 38 inci sırasına, 210 uncu sırasında yer alan 659 sıra sayılı kanun tasarısının 39 uncu sırasına, 133 üncü sırasında yer alan 406 sıra sayılı kanun tasarısının 40 ıncı sırasına, 40 ıncı sarısında yer alan 347 sıra sayılı kanun tasarısının 41 inci sırasına, 165 inci sırasında yer alan 615 sıra sayılı kanun teklifinin 42 nci sırasına, 198 inci sırasında yer alan 639 sıra sayılı 13.1.1994 tarih ve 3962 sayılı Kanunun 43 üncü sırasına alınması önerilmiştir.

BAŞKAN — Sayın Vehbi Dinçerler önerinin aleyhinde söz istemişlerdir, kendilerine söz veriyorum.

Buyurun efendim.

M. VEHBİ DİNÇERLER (Ankara) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; konu üzerinde çok kısa bir maruzatta bulunacağım.

Şimdi, Danışma Kurulu çok sık kararlar alarak Meclisin gündemini belirliyor. Her zaman da yanlış yaptığını söyleyemem; şüphesiz doğru şeyler de yapıyor. Yalnız, günlerdir konuşulan, tartışılan bir kritik mesele var -kişisel görüşme planında bir çözüme bağlanıyor- o da, Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasa Tasarısının öncelikle görüşülmesi. Bu konu, gerek Dışişleri Komisyonundan gerekse Plan ve Bütçe Komisyonundan gerekse esas komisyon olan Anayasa Komisyonundan, hemen hemen bütün partilerin üyelerinin ittifakıyla geçti ve zaman zaman da, Danışma Kuruluna, çeşitli partilerin temsilcileri vasıtasıyla götürüldü; fakat her nedense, pek bilinemiyor, anlaşılamıyor ve bir türlü, Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasa Tasarısının görüşmeleri öne alınamıyor.

Aslında, öne alınması istenen mesele şudur : Yani, bugün şu anda okunan önerilerde, 206, 209, 210 uncu sıralardaki tasarıların veya raporların öne alınması isteniyor. Mesela, 209 uncu sıradaki tasarı, 34 üncü sıraya geliyor; 210 uncu sıradaki tasarı, 39 uncu sıraya geliyor. Halbuki, burada esas olan başka bir nokta var : Bu teşkilat yasa tasarısı, kanun hükmünde kararname olduğu için, Anayasa gereğince öncelikle görüşülmesi gerektiğinden dolayı, gene Yüce Meclisin aldığı bir karar gereğince de 19 uncu sırada yerini almış...

EYÜP AŞIK (Trabzon) — O görüşülecek Sayın Dinçerler.

M. VEHBİ DİNÇERLER (Devamla) — Hayır, görüşülmeyecek; çünkü, bu listede yok. Günlerdir 19 uncu sırada olmasına rağmen, buraya komisyon gelip oturmuyor; çünkü, Hükümetten işaret alınmıyor. Saygıyla karşılıyorum, ona bir itirazım yok; benim istirhamım şu : 19 uncu sıradaki Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasa Tasarısını sürekli olarak gerilere iterseniz, bunu Hariciye Teşki-

latına ve hariciyeyle ilgili kişilere veya olayı dışarıdan takip edenlere anlatamazsınız. Bunu yapmayalım. İstirham ediyorum, bir çare bulunsun, şu kararın içerisine "19 uncu sırada görüşülmesi kaydıyla" densin. Başka bir şey istirham etmiyorum, istirhamım budur. Grup Başkanvekillerimizden dileğim de budur. Yani, "sana ne" diye sorarsanız -çok afedersiniz- o zaman şunu söylerim: Bakınız, öne alınan tasarı veya tekliflerden ben hemen burada 3 tanesini tespit edebildim; mesela, 165 inci sıradan 42 nci sıraya alınan, 149 uncu sıradan 38 inci sıraya alınan, 206 ncı sıradan 36 ncı sıraya alınanların hepsi, 657 sayılı Kanunla ilgilidir.

Şimdi, bu teşkilat yasa tasarısı içerisinde, Hariciye Teşkilatında çalışanların, hangi kademede olurlarsa olsunlar, özlük haklarını ilgilendiren konular olduğu gibi, tamamen, Hariciye Teşkilatının çalışmasına yeni bir hız ve yön verecek çok önemli hükümler var; yani, her ikisini birden ilgilendiriyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Hariciye Bakanlığının Teşkilat Yasa Tasarısını atlatma, görüşmeme, geriye bırakma gibi bir tasarrufta bulunmasını içime sindiremedim. Onu arz ediyorum. Herkesin de bu kanaatte olduğuna inanıyorum.

Grup Başkanvekillerimizden istirham ediyorum şu kararın içerisine, Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasasının -ki, şu gündemin 19 uncu sırasında yer alıyor- kendi sırasında görüşülmesi kaydının ilavesiyle bu kararı kabul edelim diyorum.

Takdirlerinize arz ediyor, teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

KÂMRAN İNAN (Bitlis) — Sayın Başkan, aynı konu üzerinde söz almak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

KÂMRAN İNAN (Bitlis) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Sayın Dinçerler'in mütalaasına aynen katılıyorum. Bugün dünyadaki gelişmeleri, Dışişleri Bakanlığımızın üzerine yüklenen yükün büyüklüğünü, hepsini biliyor ve takip ediyoruz. Bakanlık, bugün çok zor durumdadır. Bilhassa yeni eleman bulmakta, almakta güçlük çekmektedir; cazibesini kaybetmeye başlamıştır. Bugün Dışişleri Bakanlığı ki, memleketin en hayati bir meselesine, konusuna bakıyor; aslında bir bakıma, dünya genelinde Türkiye savunma hattı ve ordusu demektir; Dışişleri Bakanlığı müsteşarının maaşı Sanayi Bakanlığı müsteşarının maaşına nazaran düşüktür, Sanayi Bakanlığındaki müsteşar 34 milyon alıyor, Dışişlerindeki müsteşar 18 milyon lira alıyor. Memur arkadaşlarımızın farkları çok büyük.

Aslında bu kanunun amacı, bu alandaki bazı düzeltmeleri yapmak, bakanlık mensuplarına bir ölçüde nefes alma imkânını sağlamak ve eğer mümkünse bakanlığı genç nesiller için yeniden cazip bir hale getirmek ve düşük olan morallerini yükseltmektir. Bu moral durumuyla bizim kendilerinden beklediğimiz hizmeti almamız mümkün değildir. İlgili Dışişleri Komisyonu, Sayın İnönü'nün başkanlığında ve daha sonra Anayasa Komisyonu bu meseleyi çok dikkatli ve öncelikle ele alarak Yüce Kurulun gündemine getirdiler.

Şimdi, bizim de istirhamımız, bu okunan Danışma Kurulu kararına Sayın Dinçerler'in teklif ettiği şekilde bir ilaveyle; bu kanun hükmündeki kararnamenin öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hadisesi ki bu Anayasanın icabıdır; binaenaleyh, bizim yapacağımız iş Anayasasının hükmüne uymak meselesidir. Bunu, Yüce Heyetinizden istirham ediyorum. Bilhassa siyasi partilerimiz iktidar kanatlarının bu meseleye sahip çıkması lazım. Aslında, kendilerinin bu konuşmayı yapmaları gerekirdi; bugün nihayet Dışişleri Bakanlığı, Sayın Hükümetin dış politikasını yürütmektedir. Biz burada iktidar muhalefet farkı gözetmiyoruz, eminim ki, bu ricamız kabul görecek ve yerine getirilecektir.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ediyorum.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Sayın Başkan; gerek Sayın Dinçerler gerekse Sayın İnan haklı olarak dile getirdiler. Dışişleri Teşkilat Kanunu 19 uncu sırada bulunmaktadır. Bugün Danışma Kurulunca alınan kararla 19 uncu sırada değildir. Hepsi 39 uncu sıradan sonraya konulmuştur. Dolayısıyla bu karara bunları ilave etmek mümkün değil. Ancak, Dışişleri Komisyonu Başkanı burada, bu okunmadan ötekisine geçilemeyecektir. Bu karara ilave edilmesi mümkün değildir.

BAŞKAN — Sayın Aşık, biz de aynı düşüncedeyiz. Çünkü, bundan evvelki oturumlarda da 19 uncu maddeyi okuduk; ama baktık ki, Komisyon ve Hükümet yok, geçtik,

İHSAN SARAÇLAR (Samsun) — Sayın Başkan, Sayın Vehbi Dinçerler ve Sayın Kâmran İnan'ın fikirlerine katılıyoruz. Sayın Komisyon Başkanından rica edelim, bulunsunlar, 19 uncu madde sırası geldiğinde görüşülsün.

KÂMRAN İNAN (Bitlis) — Sayın Başkan, zapta geçmek üzere arz ediyorum. Sayın Grup Başkanvekilinin beyanlarını saygıyla karşılıyoruz; ama, sırası geldiğinde, gerek iktidar gerek Hükümet gerek komisyon olarak mevcudiyetini de lütfen temine gayret ediniz.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Danışma Kurulu önerisi kabul edilmiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VI. — SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. — Adalet Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN — Adalet Komisyonunda açık bulunan ve Doğru Yol Partisi Grubuna düşen iki üyelik için Afyon milletvekileri Abdullah Ulutürk ve Etem Kelekçi aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — (10/4) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonunda açık bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN — (10/4) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunda açık bulunan ve Doğru Yol Partisi Grubuna düşen üç üyelik için Afyon Milletvekili Etem Kelekçi, Aksaray Milletvekili Mahmut Öztürk ve Bolu Milletvekili Nazmi Çiloğlu aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Önce yarım kalan işlerden başlıyoruz.

VII. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine

ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek)

BAŞKAN — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

2. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71)

BAŞKAN — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

3. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82)

BAŞKAN — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

4. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139)

BAŞKAN — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

5. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/324) (S. Sayısı : 134)

BAŞKAN — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

6. — Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdare Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 10 Arkadaşının ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/488, 2/9, 2/536) (S. Sayısı : 283)

BAŞKAN — Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdare Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

7. — İl İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/553) (S. Sayısı : 391)

BAŞKAN — İl İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

8. — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/355) (S. Sayısı : 66)

BAŞKAN — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

9. — Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Muhtar ve Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/432) (S. Sayısı : 201)

BAŞKAN — Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

10. — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (1)

BAŞKAN — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Geçen birleşimde tasarının 10 uncu maddesinin görüşmeleri tamamlanmış, madde üzerindeki önergeler geliş sırasına göre okunmuştu. Şimdi önergeleri aykırılık sırasına göre okutup, işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 10 uncu maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Oğuz
İstanbul
ve arkadaşları

(1) 669 S. Sayılı Basmayazı 2.6.1994 tarihli 110 uncu Birleşim tutanağına eklidir.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?..

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI VEYSEL ATASOY (Antalya) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmamaktadır.

Önergenin oylamasında karar yetersayısı istenmiştir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 15 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.10

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.30

BAŞKAN : Başkanvekili Vefa Tanır

KÂTİP ÜYELER : İlhan Kaya (İzmir), Işılay Saygın (İzmir)

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri 113 üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

10. — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Devam)

BAŞKAN — Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Sayın milletvekilleri, 10 uncu madde üzerinde üç önerge vardır. Birinci önergenin oylamasında karar yetersayısı istenmiş ve karar yetersayısı bulunamadığı için birleşime ara verilmişti.

10 uncu madde üzerinde verilmiş olan 3 önergeden birincisini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 10 uncu maddesinin üçüncü satırındaki "kamulaştırma bedelinin tamamen veya kısmen sermaye şirketi veya yabancı şirketçe ödenmesi hususu idare ile bu şirketler arasında yapılacak sözleşmelerde hükme bağlanabilir" ibaresinin "kamulaştırma bedeli tamamen sermaye şirketi veya yabancı şirket ve yabancı şirketçe ödenir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Oğuz
İstanbul
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI VEYSEL ATASOY (Antalya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahiplerinden söz isteyen?..

ALİ OĞUZ (İstanbul) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Oğuz.

ALİ OĞUZ (İstanbul) — Muhterem Başkanım, değerli arkadaşlarım; huzurunuza getirilen ve üç günden beri müzakere ettiğimiz yap-işlet-devret modeliyle ilgili kanun tasarısının 10 uncu maddesinin müzakeresi münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Yüce Heyetinizi hürmetle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, özellikle, 10 uncu maddede kamulaştırmanın nasıl yapılacağı hususunda açıklık getirilmiş bulunuyor. Madde, "Bu kanunda öngörülen yatırım ve hizmetler için gerekli kamulaştırma işlemleri idare tarafından 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti idareye aittir. Kamulaştırma bedelinin tamamen veya kısmen sermaye şirketi veya yabancı şirketce ödenmesi hususu idare ile bu şirketler arasında yapılacak sözleşmelerde hükme bağlanabilir" denilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu hizmetlerin yapılabilmesi için, tabiî ki, kamulaştırmaya da ihtiyaç hasıl olacaktır. Ancak bunun kamulaştırma hukukumuz hükümlerine göre yapılması hususun, bu bedelin kimin tarafından verileceği hususunun ve kamulaştırılan yerin, sonunda kime ait olacağı hususunun tabiî ki hükme bağlanması icap eder. Nitekim, bu hükümler de 10 uncu maddede getirilmiş ve idareyle, gelen sermaye şirketi arasındaki anlaşmanın hangi esaslar çerçevesi içerisinde yapılacağı ve neticede kamulaştırılan mahallin sonunda kime bırakılacağı hususu böylece hükme bağlanmış bulunuyor.

Değerli arkadaşlarım, her şeyden evvel, tabiî ki, yap-işlet- devret modeliyle sermayesini getiren ve hizmeti ifa edecek olan bir yabancı şirketin veya bir yabancı konsorsiyumun memleketimizde yapacağı hizmetlerin her şeyden evvel -daha evvelki konuşmalarımızda da ifade ettiğimiz gibibizim yapamayacağımız, bizim teknolojimizin yetişmeyeceği hususlara veya beceremediğimiz konulardaki faaliyetlere inhisar etmesinde zaruret var. Memleketin en kıymetli sahalarını, turistik sahalarını, madenlerini veya memleketin büyük kârlar temin etmesine müsait olan sahalarını dışarıdan her konuda gelen şirketlerin veya yatırımcıların istifadelerine açarsak, bundan ileride fevkalade sıkıntı doğacağını, daha evvelki konuşmalarımızda da ifade ettik.

Bilmiyorum, 2 nci maddeyi nasıl hazırladılar ve hangi zihniyetle hazırladılar? Tabiî ki, bunu anlamakta güçlük çekiyoruz. Memleketimizde, bu hizmetlerin tamamını rahatlıkla yapabilecek mühendislerimiz ve teşebbüslerimiz, kuruluşlarımız, şirketlerimiz mevcutken; özellikle, gerek devlet teşebbüslerimizin ve gerekse özel teşebbüslerimizin rahatlıkla yapabileceği konular mevcut iken, getirip bunları yabancılara peşkeş çekmenin fevkalade zarar olacağını ve ileride telafisi gayrî kabil büyük sıkıntılar doğuracağını ifade etmek istiyorum. Çünkü, umumî manzaraya baktığımız zaman, ne pahasına olursa olsun, ele geçmiş olan bütün paraları bu memleketin evlatlarına, insanlarına bir menfaat, bir kurtuluş veya ekmek parası temin edecek sahalara yatırmayıp da, devamlı olarak illa da borçlarımızı ödeyeceğiz diye bir gayret içerisinde, gerek iç, gerekse dış borçlar hususundaki ödemelere teksif ettiğimiz takdirde, yine de ileride sıkıntılarımız bir türlü bitmeyecek, hatta gittikçe artacaktır. Dış borçların 70 milyarı bulduğu ve yıllık faizin de 10 milyar dolara yaklaştığı bir ülkede, iç borcun 500 trilyonu bulduğu ve günlük repo faizlerinin yüzde 1 000'i aştığı, devlet tahvillerinin üç aylık yüzde 400 faizlerle satıldığı bir ülkede, hâlâ, o ülkenin bütün gelirlerini illa dış borçlara yatıracağız diye gayret edersek, bundan fevkalade sıkıntılar doğar.

SALİH SÜMER (Diyarbakır) — Faiz haramdır; ağzınıza almayın...

ALİ OĞUZ (Devamla) — Biz, diyoruz ki, gelin şu sisteminizi terk edin. Bu milletin eğer trilyonlarca geliri varsa -ki, vardır, devletimizin trilyonlarca geliri var- bu gelirleri istihdam ve üretim imkânlarına yatırın. Eğer, o üretime ısrarla devam edecek olursanız, ben inanıyorum ki, kısa bir za-

manda, duran bu üretim, bu noktada harekete geçecek, dönen bir motorun çarkı gibi, bir kasnağı gibi, yavaş yavaş istihdam imkânları ve sahaları açılacak. Bunların hemen başında ziraî üretim geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ALİ OĞUZ (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, gündem dışı konuşan bir arkadaşımızın, ziraî sahadaki tabloyu acı acı çizdiğini gördük. Eğer, ziraî sahadaki üretimimiz de gerileyince, bunu dışarıdan temin etme gayretine girecek olursak, bundan ne kadar sıkıntılar doğacağını arkadaşımız bir tablo halinde önümüze serdi. Kendi ülkemizin çiftçisine vereceğimiz parayı, gerek ekmeklik, gerekse makarnalık buğday hususunda dışarıda yabancı ülkelerin çiftçisine verdiğimiz takdirde, önümüze büyük rakamlar çıktığını ifade etti; 4 bin 5 bin lira mertebesinde olan buğdayı dışarıdan 14-15 bin lira gibi bir fiyatla alacağımızın artık tehlikelerinin belirdiğini ifade etti. Nitekim, geçen sene neredeyse, 3 milyara yakın ziraî mahsuller için para verdiğimiz bütün arkadaşlarımızın malumudur. Bunların içerisinde sebze olduğu gibi, çikita muz olduğu gibi, diğer ziraî ürünler de var ve her şeyden evvel et var.

Değerli arkadaşlarım, bir ara 125 bin ton mertebesinde olan et üretimimizi, 675 bin tona çıkaran o günün zihniyeti, bugün de aynı gayret ve çalışmalar içerisinde, bunun memleketimizin ihtiyacına yetişecek seviyeye getirir; ama bunu cazip hale getirmek lazım. Yabancının üreticisine 3 milyar dolarlık ziraî üretim için vereceğimiz parayı, hiç olmazsa kendi çiftçimize veririz ve gerek ziraî mahsullerimiz, gerekse et üretimimiz dışarıya muhtaç olmayacak noktaya gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Lütfen bağlayın efendim.

ALİ OĞUZ (Devamla) — Değer hususları da diğer maddeler görüşülürken tekrar söz alıp, dilimizin döndüğü kadarıyla inşallah arz edeceğiz.

Bu vesileyle Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum efendim. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Oğuz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 10 uncu maddesinin ikinci cümlesindeki "Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti idareye aittir" ibaresinin, "Kamulaştırılan taşınmazların ve hakların mülkiyeti ve teşkili idareye aittir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kemalettin Göktaş
Trabzon
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önerge üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) — Karar yetersayısı istiyoruz.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

Garantiler

MADDE 11. — 4 üncü maddeye göre yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenen esas ve usuller uyarınca aktedilen sözleşmeler gereği, yap-işlet-devret modeli çerçevesindeki yatırım projeleri için idare adına sermaye şirketlerine veya yabancı şirketlere, mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye; gerektiğinde, proje ile ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya veya sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye ve bu çerçevede malî yükümlülük altına giren fonlar lehine garanti vermeye ve garanti koşullarını belirlemeye Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Sayın Başkanım, 11 inci maddenin sondan bir evvelki satırındaki "Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının" ibaresi, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı yeni çıkan kanun hükmündeki kararnameyle ikiye ayrıldığından, "ve Dışticaret" kelimelerinin metinden çıkarılmasını ve 4 üncü maddedeki aynı kelimelerin de buna uygun hale getirilmesini arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Madde üzerinde grupları adına söz isteyenler?..

Refah Partisi Grubu adına Sayın Zeki Ünal ve Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Güneş Taner söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Ünal.

RP GRUBU ADINA ZEKİ ÜNAL (Karaman) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 669 sıra sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının 11 inci maddesi üzerindeki görüşlerimi arz etmek için Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, garantilerle ilgili konuları içeren 11 inci maddede, "4 üncü maddeye göre yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararında belirlenen esas ve usuller uyarınca aktedilen sözleşmeler gereği, yap-işlet-devret modeli çerçevesindeki yatırım projeleri için idare adına sermaye şirketlerine veya yabancı şirketlere, mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye; gerektiğinde, proje ile ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya veya sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye ve bu çerçevede malî yükümlülük altına giren fonlar lehine garanti vermeye ve garanti koşullarını belirlemeye Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir" denilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, burada 4 üncü maddeye de bir atıf yapılmıştır. Biraz evvel Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü arkadaşımız, bu maddenin sonunda geçen, kanun hükmündeki kararnameye göre, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının iki tane müsteşarlık haline dönüştürüldüğünü ifade etmişlerdir. Bu durumda, bir Hazine Müsteşarlığı ve bir de Dışticaret Müsteşarlığı olarak iki tane müsteşarlık kurulduğu için, bu maddenin de buna göre düzeltilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir; ancak, ben buna ilave olarak burada hemen şunu arz etmek istiyorum : Aynı şekilde 4 üncü maddede de "Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı" ibaresi geçmektedir. "Yetki" başlıklı bu maddede birçok bakanlıklara yetki verilmektedir. Dolayısıyla, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığıyla ilgili, en son çıkan kanun hükmünde kararnameye göre, bunun da iki müsteşarlık olarak tavzih edilmesi lazım gelmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bugün, en son çıkan kanun hükmündeki kararnameye göre, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı iki bölüme ayrılmış bulunmaktadır. Dışticaret Müsteşarlığında, İhracat Genel Müdürlüğü, İthalat Genel Müdürlüğü, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü, Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü, Dışticaret Standardizasyon Genel Müdürlüğü, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirmeler Genel Müdürlüğü ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü bulunmaktadır.

Hazine Müsteşarlığında ise, Kamu Finansman Genel Müdürlüğü, Banka Kambiyo Genel Müdürlüğü, Kamu İktisadî Kuruluşları Genel Müdürlüğü, Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü, Sigortacılık Genel Müdürlüğü, Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü bulunmaktadır. Haddizatında, yap-işlet-devret modeliyle uygulanması düşünülen bu finansman modeli, hem Dışticaret hem de Hazine Müsteşarlığıyla ilgilidir. Böyle bir komplikasyon meydana gelmemesi yönünden, 4 üncü maddenin de 11 inci madde gibi değiştirilmesinin lazım geldiği kanaatindeyim.

Ancak burada, gerek köprü kredisi hususunda ve gerekse imtiyaz hususunda ortaya bazı problemlerin çıkacağı kanaatindeyim. Özellikle, enerji projelerinde -ki, şu anda görüşme aşamasındaki projeler arasında bulunmaktadır- karşılaşılan bu sorunun esası, enerji üretiminin bir kamu hizmeti sayılması, dolayısıyla bu projelerin özel sektörce gerçekleştirilmesinin imtiyaz olarak mütalaa edilmesi, ayrıca Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, yabancı sermayenin imtiyaz teşkil eden işlere girmesine izin vermemektedir. Bu durumda, aynen 11 inci maddede olduğu gibi, bu Hükümetin imtiyaz hususuyla ilgili olarak, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, yabancı sermayenin imtiyaz teşkil eden işlere girmesine izin vermediğine göre, bunun da ona göre düzeltilmesi lazım gelmektedir.

Değerli arkadaşlarım, projenin herhangi bir nedenle gecikmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat artışlarının finansmanı veya üretim safhasında elde edilecek gelirin kredi geliri ödemelerine yeterli olmaması durumunda, kısa sürede devreye girebilen ve yüksek miktarlarda olabilen bir köprü krediye ihtiyaç bulunmaktadır. Zaten, 11 inci maddede de bu geçmektedir. Bankalar bu tip krediye sıcak bakmadıklarından, bu kredinin devletçe temin ve garanti edilmesi gerekmektedir. Bugüne gelinceye kadar yap-işlet-devret modeliyle ilgili teşebbüslerde en fazla ortaya çıkan problemlerden biri de, bu köprü kredileri meselesi olmuştur ve 11 inci maddede zaten "bu mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye; gerektiğinde, projeyle ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya veya sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye ve bu çerçevede malî yükümlülük altına giren fonlar lehine garanti vermeye ve garanti koşullarını belirlemeye Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir" denilmektedir. Halbuki 4 üncü maddede, sadece Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık zikredilmemekte, bunun yanında, gerek projelerin kriterlerini ortaya koyma hususunda ve gerekse diğer şartnameleri ortaya koyma hususunda, diğer birçok Bakanlığa

da yetki verilmiş bulunmaktadır. 4 üncü maddede bir taraftan Maliyeye yetki veriyorlar, diğer tarafta da Bayındırlık ve İskân, Ulaştırma, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlıklarına yetki veriliyor. Bütün bunlara yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretinin belirlenmesinde uygulanacak kriterler ve konuya ilişkin diğer ilkelere yer verilmek suretiyle, bu bakanlıklar yetkili kılındığına göre, 11 inci maddenin de aynı şekilde bu paralelde düzeltilmesi lazım gelmektedir. Aksi halde, yarın tatbikat safhasına geçildiği zaman, öyle zannediyorum ki, bir komplikasyon ortaya çıkabilir.

Değerli arkadaşlarım, buradan da anlaşılmaktadır ki, bir, imtiyaz konusunda problem çıkabilir ve bir de, köprü kredilerinin sağlanması hususunda problemler çıkabilir ve en sonunda da, yine aynı şekilde, gerek 4 üncü gerekse 11 inci maddelerde de bu köprü kredilerin bulunması veyahut da bulunamamış olsa bile, garanti verilmesi, tamamen devlete terk edilmiş bulunmaktadır.

Halbuki, bizim kanaatimiz odur ki, devlet, şu anda zaten büyük bir borç krizi içerisinde bulunmaktadır. Dış borcumuz, maalesef şu anda 70 milyar dolar civarındadır ve bu sene içerisinde de 8,5 milyar dolar dış borç ödemesi vardır, bunun 5 milyar doları anapara, 3,5 milyar doları da faizdir. Dolayısıyla, dış borcumuz giderek büyümektedir. Halbuki, dış borcumuz bu senenin sonunda 67 milyar dolar idi ki, ANAP'ın 1991 yılının sonunda devrettiği borç 50 milyar dolardı, bu Hükümet, geldikten sonra bu borçların üzerine 20 milyar dolar daha eklemiştir. Yine aynı şekilde, 1991 yılının sonunda iç borçlarımız 94 trilyonken, bugün maalesef iç borçlarımız 400 trilyonu aşmış bulunmaktadır ve Hükümet bu borçları, yine dışarıdan borç almak suretiyle kapatmak cihetine gitmektedir. Bu, fevkalade hatalıdır. Ayrıca, yüksek faizlerle iç borca gitmek suretiyle de büyük bir hata yapmaktadır; üç aylık dönemler için yüzde 50 faizli tasarruf bonosu ihraç etmektedir ve ayrıca bir yıllık bileşik faizi yüzde 406.25 olan Hazine bonosu ihracı cihetine gitmiş bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, Hükümet aslında yüksek faiz politikasıyla, daha evvel çıkarmış olduğu Ek Denge Vergisi ve diğer vergilerle ilgili kanunların uygulanmasını zorlaştırmış bulunmaktadır. Bir vergi mükellefi veya SSK primlerini ödemekle mükellefi olan bir kurum ya da firma için -şunu hemen ifade etmek istiyorum- gecikme zammı olarak yüzde 12 öngörülmüştür, bu da yılda yüzde 144 yapar. Halbuki bu kişinin elinde bir milyar parası olsa, bu bir milyar parasını Hazine bonosuna yatırır, senenin sonunda 4 milyarını alır ve netice itibariyle, senenin sonunda gecikme zammından doğan vergi cezası yaklaşık 1,5 milyar lira yapmaktadır, onu ödedikten sonra geriye 2,5 milyarı kalıyor, bunun da bir milyarı zaten kendi ana parasıdır, net 1,5 milyar da para kazanmaktadır. Bu şartlar altında, daha evvel çıkarılmış olan Ek Denge Vergisinde öngörülen 65 trilyon paranın da toplanacağı kanaatinde değilim; çünkü, elinde parası olan insanlar, kesinlikle, ne vergilerini yatırıyorlar ne SSK primini ödüyorlar ve ne de yatırım yapıyorlar. Bunlar, doğrudan doğruya bu paraları Hazine bonosuna yatırmak suretiyle, rantiye sınıfının kazanmış olduğu avantajları kazanmaya çalışıyorlar. İşte bu şartlar altında, Hükümetin bu konuda da başarılı olacağı kanaatinde değilim; ancak, bizim dua ve temennimiz odur ki, bütün bu olumsuz şartlara rağmen, Hükümet isabetli kararlar alır ve bu istikamette ülkemizin maddî ve manevî sorunları çözülür.

Bu dilek ve temenniyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ünal.

ANAP Grubu adına, Sayın Selçuk Maruflu; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA SELÇUK MARUFLU (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 669 sıra sayılı yap-işlet-devret modeline ilişkin yasa tasarısı üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sözlerimin başında hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle belirtmek istediğim bir-iki husus var. Bundan bir tanesi; biz, Anavatan Partisi Grubu olarak, daha önce sahip çıktığımız, bu işi daha önce ortaya attığımız konularda böyle yasama önerileri geldiği zaman, genelde bunları destekliyoruz; ancak, tabiatıyla, gördüğümüz aksaklıkları ve gördüğümüz eksiklikleri de burada ikaz mahiyetinde gözler önüne sermeye çalışıyoruz.

Diğer bir husus; Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıyla ilgilidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, özellikle ülkemizin şu anda içinde bulunduğu ağır bunalım şartları içinde, üzerinde önemle durulan ve milletimizin ümit bağladığı çok yüce bir müessesedir. Bu Yüce Meclisin çalışması, ülke lehine olan yasaları ve kararları art arda alması gerekmektedir. İşte, biz, Anavatan Partisi Grubu olarak, bu anlayış içinde, Meclise gelen olumlu ve memleketimizin lehine olan yasaları çıkarmak için sizlerle birlikte gayret sarf ediyoruz. Yalnız, ben hatırlıyorum ki, Anavatan Partisinin sekiz yıllık iktidarı döneminde, şu anda iktidar olan; fakat o zamanın muhalefeti olan, ne Doğru Yol Partisi ve ne de SHP'den, Anavatan Partisinin getirdiği yasalar üzerinde böyle bir anlayış olmamıştı ve ben şahsen hiçbir yasanın desteklendiğini de hatırlamıyorum. Eğer böyle bir şey varsa, bunun buradan söylenmesinde yarar vardır.

Örneğin, özelleştirme konusunda Anavatan Partisi olarak, bizim özelleştirmeyi gerçekleştirmek için hakikaten büyük gayret sarf ettiğimiz bilinmektedir. İşte USAŞ'ın, işte çimento tesislerinin özelleştirilmesinde yapılan gayretlere, özellikle Doğru Yol Partisi Grubu hep köstek olmuştur ve bu konuda eski milletvekili Doçent Doktor Tevfik Bey tarafından bir kitap da yazılmıştır ve bu kitabın arkasında, o zamanın muhalefet lideri olan Demirel'in , özelleştirmeyi tasvip etmeyeceğine dair cümlesi de yer almaktadır; ama biz bu anlayış içinde değiliz. Dün burada Sayın Yaşar Topçu, "Efendim, bizim zamanımızda biz buna karşı çıkmıştık" diye ikrarda bulunmuştur ve kendisi de bunu, o dönemde bir köstek olarak yerine getirdiklerini ifade etmiştir.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz bu tasarının 11 inci maddesi fevkalade önemli bir maddedir ve hakikaten, bu yap-işlet-devret modeline, özellikle yabancı sermayeyi davet etme yolunda büyük garantileri ihtiva etmektedir. Yani, diğer bir tabirle, devlet, her türlü altyapıyı ve düzenlemeyi yapmaktadır. Bundan evvel görüştüğümüz 10 uncu maddede de, kamulaştırmaya ilişkin hükümler bu mahiyettedir ve hakikaten devlet, bütün kolaylıkları göstermektedir. Yalnız, bunun madde halinde kalması da yeterli değildir. Bu konunun, dışarıda ve içeride, yap-işlet-devret modeliyle ilgilenecek olan kurum ve kuruluşlara ve kişilere çok iyi anlatılması gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu yap-işlet-devret modeli bütün dünyada uygulanan bir model. Tabiî, bu modelin uygulanmasının bazı temel varsayımları veya temel şartları var. Burada, Almanya, çok güzel bir örnek olarak karşımıza çıkabilir. Bildiğiniz gibi, 3 Ekim 1990 tarihinde, Doğu ve Batı Almanya, Şansölye Köhl'ün büyük gayretleriyle bir araya geldi ve birleşti; bu birleşme çerçevesinde, bazı sorunlar da ortaya çıktı. Bugün, Doğu Almanya'da, teknolojisi eskimiş ve eski metotlara göre çalışan, çok personel istihdam eden, buna karşılık Batı Almanya'ya göre verimlilik oranı yüzde 50 düşük olan bazı kuruluşlar ortaya çıktı. Almanya, gerek özelleştirme gerekse yap-işlet-devret modelini uygulayabilmek için, Treuhand adında bir örgüt kurdu ve bu örgüte, özellikle Doğu Almanya'da bulunan 8 bin KİT'i bağladı. Bu KİT'lerin veya Treuhand'ın kontrolüne bırakılan işletmelerin içinde eczaneden kitabevine, lokantaya kadar her türlü ticarî işletme, 2 milyon hektarlık tarım arazisi ve tarım işletmeleri, orman, orman ürünleri ve su ürünleri işletmeleri, maden işletmeleri, binlerce gayrimenkul ve gayrimenkul değerler yer almaktaydı.

Daha önce, Doğu Almanya, ihracatının yüzde 70'ini Comecon aracılığıyla Doğu Bloku ülkelerine yaparken, birleşmeden sonra, daha kaliteli, daha ucuz olan Batı Almanya malları karşısında, Doğu Almanya işletmeleri rekabet edemedi ve büyük kriz başladı. Bu krizi önleyebilmek için, Kohl Hükümeti bazı tedbirler aldı ve Batı Almanya'da yaşayan Alman vatandaşlarına ağır vergiler getirdi.

Değerli arkadaşlar, bu kriz dönemi hâlâ devam etmektedir. Bugün, Almanya'nın doğusuyla batısı arasında uçuruma varacak derecede bir standart eksikliği veya hayat eşitsizliği bulunmaktadır; ama Almanlar, alınan tedbirlerle bunun yirmi sene içinde ortadan kalkacağını ifade etmektedirler.

Burada söylemek istediğim husus şudur : Treuhand Modeli, özelleştirme yoluyla, Doğu Almanya'da bulunan KİT'leri ve müesseseleri ayağa kaldırmayı öngörürken, aynı şekilde yap-işlet-devret modelini de gayet yaygın bir şekilde kullanmaktadır. Bu yap-işlet-devret modeli, gerek yabancı sermayeye gerekse teşviklerle Batı Almanyalı işadamlarına açık bir duruma getirilmiştir ve bundan da büyük yarar sağlanmaktadır.

Burada benim ifade etmek istediğim husus şudur : Tabiatıyla, Treuhand'ın emrine 140 milyar mark tutarında bir fon verilmiştir. Bu fon, yap-işlet-devret modeli veya özelleştirmeyle ilgili olarak yapılacak olan aktivitelerde kullanılmak üzere verilmiştir.

Burada önemli olan husus, işbaşında bulunan hükümetin güven vermesidir. Bugün, Almanya, dünyada güvenilirliği olan, yaptığı işlerde ciddîyeti olan, dış borcu olmayan ve nihayet ihracat potansiyeli çok yüksek olan -1993 rakamlarıyla 275 milyar dolar ihracatı vardı Almanya'nın- bir ülkedir; o bakımdan, bu yap-işlet-devret modelinin uygulanmasından gayet başarılı neticeler alınmaktadır.

Türkiye'ye gelince; 11 inci maddeye bakıyoruz, burada, "... idare adına sermaye şirketlerine veya yabancı şirketlere, mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye; gerektiğinde, proje ile ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya ve sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye ve bu çerçevede malî yükümlülük altına giren fonlar lehine garanti vermeye ve garanti koşullarını belirlemeye Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir" denilmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu işi yapacak olan, yap-işlet-devret modelini tatbik edecek olan kurum ve kuruluşlara bu garantilerin verilmesi tabiîdir; ama bu garantiler hakikaten o kadar yüksek ve teşvik edici mahiyette verilmiştir ki, ben bunu biraz da Hükümetin dışarıda itibar kaydetmesine bağlıyorum. Gerek Standard and Poor's gerekse Moodys'in raporları daha yeni açıklandı -bunlar uluslararası reating organizasyonlarıdır- Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesiyle ilgili olarak siz bu yap-işlet-devret modelini öyle cazip göstermeye mecbursunuz ki, adamlar için teşvik unsuru ortaya çıksın, teşvik gelsin ve bu şekilde bu model çerçevesinde bazı hizmetler yerine getirilsin. Bu nedenle, bugün, Hükümetin, içinde bulunduğu şartlar çerçevesinde bu maddeyi vermekten başka bir çaresi bulunmamaktadır. Bu maddenin burada olmasında -inşallah iyi uygulanırsa- yarar vardır.

Vaktim bittiği için, görüşlerimi daha sonraki maddelerde de ifade etmeyi düşünüyorum; hepinize teşekkür ediyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Maruflu.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına, Cengiz Bulut söz istemişlerdir; buyurun efendim.

CENGİZ BULUT (İzmir) — Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; efendim, tabiî, yatırım için, üretim için mutlaka garanti ve muafiyetler lazım; ama, Türkiye'de bir sıkıntı var; yüzde 400'ü bulan faizlerle can çekişen bir otomotiv sektörü, tarım sektörü var, onlara garantiyi, onlara muafiyetleri kim verecek? Tabiî, biz bu maddenin yanındayız; ama ben şunu söylüyorum : Mutlaka, doğacak olan çocuğumuza don dikeceğiz, mutlaka, doğacak olan çocuğumuza pabuç alacağız, mutlaka, doğacak olan çocuğumuza biberon alacağız; ama, işin kötüsü, yaşayan çocuğumuzun karnını doyuramıyoruz. Ben diyorum ki : Şu an yaşayan çocuğumuz aç; yüzde 400 faiz var, işçiler işten atılıyor, binlerce insan fabrika kapısında; bu, yalnız işten atılmalarla kalmıyor, bir de kapanan fabrikalar yüzünden yan sektörün çekmiş olduğu sıkıntılar var. Hep Bursa diyoruz Bursa diyoruz; ama benim İzmirimde bir BMC var, işletmeye ara verdi; yalnız BMC mi?.. Ha, muafiyetlerle ne ilgisi var diyeceksiniz. İşte, ben diyorum ki : Doğacak olan çocuğu düşünüyoruz da yaşayan çocuğumuza el uzatmıyoruz; sıkıntımız o. BMC kapanıyor, kamyon üreten BMC işine ara verdi; yalnız BMC mi ara verdi; hayır, BMC'ye bağlı olan yan sektörler var, ufacık torna dükkânları var, atölyeler var, -benim Çamdibimde, benim İzmirimde, benim Altındağımda- onlar da işyerlerini kapattı ve orada çalışan insanlar da işsiz, binlerce insan işsiz kaldı. Haa, yalnız onlar mı işsiz kaldı; bakkal da sıkıntıda, alacağını alamıyor; kahveci de sıkıntıda müşteri gelmiyor; tuhafiyeci de sıkıntıda, alışveriş kesildi. Yani, bu olay birbirini çok etkiliyor; yani, bu muafiyetlerde, dediğimiz gibi, doğacak çocuğu düşünüyoruz da yaşayan çocuğumuza bir türlü el uzatamıyoruz.

Muafiyetler, garantiler, muafiyetler... Bakıyorum, "mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye; projeye köprü krediler sağlamaya veya sağlanan krediler için geri ödeme garantisi sağlamaya, fonlar lehine garanti vermeye" demek suretiyle garanti veriliyor; yani, vergiler, harçlar, muafiyetler...

Ben, belediye başkanlığı yaptım, o dönemle ilgili küçük bir hatıramı anlatıp, sözlerimi bitireceğim. O sosyete hayır kurumları vardır, belediye başkanının önüne gelirler, çeşme yapmak isterler, bazı düzenlemeler yapmak isterler; -ben o zaman Bornova Belediye Başkanıyım- bir tanesi bana geldi, "Başkanım, biz şurada bir hayır işi yapmak istiyoruz" dedi, hayırlısı olsun, buyurun yapın. "Başkanım, arsayı sen ver" vereyim, "Başkanım, işçi ver", tamam, "araç ver", tamam, "kum ver", tamam, "çimento ver", tamam. İyi be kardeşim, işçiyi ben vereceğim, aracı ben vereceğim, kumu ben vereceğim, çimentoyu ben vereceğim, arsayı ben vereceğim, sen ne yapacaksın? "Ben, hayır kurumunun adını yazdıracağım(!).." Bu yap-işlet-devret meselesinde de, böyle, muafiyetler, garantiler, krediler, paralar, maralar, hatta arsa teminleri, her şeyi devlet verecek; inşallah, bu insanlar yalnız isim yazdırmakla kalmaz; inşallah, bu insanlar, işi yaptıktan sonra da o işin leşini devletimizin önüne koymaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bulut.

Sayın Güneş Taner, buyurun.

GÜNEŞ TANER (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 11 inci madde, teknik açıdan baktığımızda, Türkiyemizde ilk defa olarak, bugüne kadar devlet adına işlem yapan Hazine, saha değiştirerek, yabancı sermaye ve özel sektör adına da, kefalet vermeye, köprü kredi vermeye veya kredi temin etmeye veya bunda aracılık etmeye ilişkin bir rol üstlenmektedir. Bakınız, devletin işleyişi açısından, bu, fevkalade önemli bir adımdır, teknik bir adımdır ve Hazinenin kuruldu-

ğundan beri, ilk defa olarak, böyle bir görevi üstlenmesi için tasarıya bu madde yazılmıştır. Oysa, Hazine bizim bildiğimiz, hepinizin de bildiği gibi, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığından, yetki kanununa dayanılarak ayrılmıştır; ayrıldıktan sonra görevlerine bakın ve bu görevler içerisinde bu çerçeve kararnamesinde kendisine verilen görevin olup olmadığına bakın; yok.

Ben vaktinizi almamak için bunları burada okumuyorum; ama, Hazineye, yeni çıkan yetki kanununda böyle bir görev verilmemiş. Hazinenin görevi, devlet adına borçlanmak, devlet adına garantör olmak, devlet adına kefalet vermektir; dünyanın bütün hazine teşkilatları da böyle çalışırlar.

Bakın, siz burada ne yapıyorsunuz; Hazineye, bu görevleri dışında şunları yaptırıyorsunuz :

1. Ödeme garantisi veriyorum; kime; yeni kurulacak olan yabancı sektör şirketine veya Türk sektörü şirketine.

2. Bunlara köprü kredi sağlamaya ve sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi veriyorum.

Bakınız, zaten Türkiye'de devlet hep açık verdiği için, Hazine hep borçlanır. Hazine, kimseye böyle kredi vermez. Hazinenin, zor şartlarda, dışarıdaki işlere ve dış politika gereği başka devletlere kredi verme yetkisi vardır; onu da nasıl yapar; Türkiye'deki bir kuruluştan alır; o kuruluş bu parayı veya malı onlara verir; Hazine de, görev zararı olarak onlara bu parayı verir. Yani, Hazinenin, piyasadan, yüzde 400 faizle borçlanıp, yüzde 12 dolar faiziyle borçlanıp, dönüp de bir özel şirkete kredi verme yetkisi gibi bir özelliği yoktur; dünyada da böyle bir özelliği yoktur zaten; ama, siz, yeni gelen bu çerçeve kanununla kendisine onu veriyorsunuz.

Bundan da ötede bir husus var, onu arz etmek istiyorum : Biliyorsunuz devletin idaresi her sene bütçe ile yapılır; bir sene içerisinde neye ne verileceğini burada hesaplarsınız; ama, garanti vermek bunun dışındadır. Yani, ileride o işi yapacak olan kişi veya kurum görevini yerine getiremediği takdirde, verdiğiniz garanti ve kefalet nedeniyle, dönerler bu parayı Hazineden isterler ve bütçe kanununda yeri olmamasına rağmen, bu kefalet nedeniyle, diğer kanunların kendisine verdiği yetkiyle, Hazine bu parayı öder, ertesi bütçe döneminde de bu yasalaşır.

Bu görevde bulunduğumuz sürece ve Bakanlığını gururla yaptığım bu Teşkilata özellikle şu konuyu ciddî şekilde işlemişimdir : Sizin göreviniz devleti sağlam tutmaktır, sizin göreviniz, sizin üzerinize yapılan baskılarla, şu veya bu şekilde böyle kefaletler vererek, ileride ne olacağını bilmediğiniz bir rakama doğru Türkiye Hazinesini götürmemektir; çünkü, o rakamları o günkü koşullarda gelecek olan idarelere siz miras olarak, bugünden, ileriye matuf devrediyorsunuz; oysa, bu sizin hakkınız değildir. Onun için, Hazine fevkalade ciddî çalışarak bunu yapmamaya özen göstermiş, hatta bazı belediyeler de kendilerine bu şekilde garanti veremediğimiz ve o yüzden de borç alamadıkları için bize kızmışlardır; ama, zaman göstermiştir ki, o belediyeler borçlarını ödeyememişlerdir ve o yüzden hacze maruz kalmışlardır, durumları kötüye gitmiştir; ama, yapmak istedikleri, biz ödemezsek ödemeyelim, nasıl olsa bunu Hazine öder diye, ödemeyi Hazineye yüklemektir.

Şimdi, bu tehlikeli koşulda, biz bunu getirdik ve bu maddenin içerisine koyduk, iyi niyetle koyduk. İhtiyaç olduğunda, -demin Sayın Maruflu da bahsettiler- Almanya'da Treuhand bu işi yaptı; yani, orada devlet icap ettiğinde kredi vermeyi, icap ettiğinde kefalet vermeyi üstlenmiş; ama orada kim üstlenmiş; Alman Hazinesi değil, Treuhand Müessesesi yani idare. Eğer siz burada, bu görevi, yani, kefalet vermeyi, aracılık vermeyi, garanti vermeyi, kredi bulmayı idareye verirseniz, buna söyleyecek hiçbir sözüm yok; fakat bu görevi Hazineye yüklerseniz yanlış olur; iki açıdan yanlış olur, hukukî olarak olur, çünkü Hazinenin görevleri içerisinde yok.

Burada Hazineyle ilgili bir fıkra var, son fıkra "Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak" diyor : İstirham ediyorum, kanunlarla Hazineye bu görev verildiği zaman, bu, o görev niteliğini taşımaz. Yani, Hazinenin kefalet vermesi, aracılık etmesi, görev vermesi, esas görevlerinden bir tanesidir; bir fıkrayla bunun o şekilde bir görev olduğunun tanımını yapamazsınız; yaparsanız, yanlış olur. Benim için söylemiyorum; ama, yarın birisi kalkar bunu mahkemeye götürür ve durdurur. Yani, bu, maddenin içine konulmuş bir bombadır. Biz bu kanunun çalışmasını istiyoruz; onun için, diyorum ki, gelin bunu düzeltin, bir önerge verin, -çünkü bu sizin tasarınız- Hazineye yüklenen bütün görevleri, kurulacak olan idare kimse ona verin.

Bir son nokta da şu : Şimdi, Türk Hazinesinin, Türkiye'nin borçlu olduğu yaklaşık 70 milyar dolardan özel sektörün borcu olan 10 milyar dolar civarındaki borcu çıkardığınız zaman 60 milyar dolara kefaleti vardır. Hazinenin kefaleti nedeniyle, bu borçlardan herhangi birisini Hazine ödemediği takdirde, diğer anlaşmalar içerisinde, cross defauld dediğimiz, yani, buradaki yükümlülüğünü yerine getiremediği, bu ödemeyi yapamadığı takdirde diğer bütün yükümlülüklerinin hepsinin yerine getirilmesi istenir. Onun için Hazine garantilerini çok dikkatle, titizlikle takip eder ve kefalet verdiği kuruluş -ki, bakan arkadaşlarım bunu yakından bilirler- ödeme yapamadığı takdirde Hazineye gider, Hazine bunu kırmızı bakiye vererek öder.

Bu tehlike daha bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda; yarın, bu kuruluş yapmış olduğu yanlıştan dolayı -Hazinenin kefaleti vardır- ödeme yapmadığı takdirde, Hazinenin, almış olduğu diğer borçlarını ödemesi gündeme gelir. Bu, teknik bir sorundur; ama, sorundur. Onun için, gelin, bu maddeyi düzenleyen arkadaşlar üzerinde bir çalışsınlar ve buradaki görevleri Hazine adına değil de, idare adına düzenlesinler. Ha, idarenin adını da ne koyacaksanız koyun, bütün bu yetkileri idareye verin; bu işi Hazineye vermeyin. Hem bunun ileride teknik olarak mahkemede engellenmesini önlersiniz, hem de bugüne kadar dünyada hazinenin çalıştığı usul dışına çıkmazsınız.

Bu duygu ve düşüncelerle, Yüce Heyete saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Taner.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde verilmiş 4 tane önerge vardır; önergeleri veriliş sırasına göre okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin dördüncü satırındaki "proje ile ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya "ibaresinin, madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Ahmet Remzi Hatip	Abit Kıvrak	Şaban Bayrak
Van	Konya	Konya	Kayseri

Ali Oğuz
İstanbul

Gerekçe : Garantiler konusunda devlet yükümlülüğünün asgaride tutulması gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Ahmet Remzi Hatip	Abit Kıvrak	Şaban Bayrak
Van	Konya	Konya	Kayseri

Ali Oğuz
İstanbul

Gerekçe : Osmanlı demiryolu yapımlarında verilen "kilometre güvencesi" gibi, geçmişte yaşanmış uygulamaların ortaya çıkardığı sakıncaların tekrar edilmesi doğru değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin üçüncü satırındaki "İdare adına sermaye şirketlerine veya yabancı şirketlere mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Ahmet Remzi Hatip	Abit Kıvrak	Şaban Bayrak
Van	Konya	Konya	Kayseri

Ali Oğuz
İstanbul

Gerekçe : Mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeyi doğru bulmuyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin beşinci satırındaki, "sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Cevat Ayhan	Abit Kıvrak	Ahmet Remzi Hatip
Van	Sakarya	Konya	Konya

Şaban Bayrak
Kayseri

Gerekçe : Sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeyi doğru bulmuyoruz.

BAŞKAN — Şimdi aykırılık derecesine göre okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge üzerinde söz talep eden?.. Yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Karar yetersayısı istiyoruz.

BAŞKAN — Karar yetersayısı istenmiştir, sayacağız.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Sayın milletvekilleri, "madde üzerinde dört tane önerge var" diye açıklama yapmak benim görevim değildir; ama, şurada iş yapabilmek için, yani 5'er dakika arayla dört önergenin oylanacağını belirtmek için "dört tane önerge var" diyorum. Lütfen bunlara dikkat edelim.

İkinci önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddenin üçüncü satırındaki, "idare adına sermaye şirketlerine veya yabancı şirketlere mal ve hizmet bedellerine ilişkin olarak ödeme garantisi vermeye" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Erbaş, söz istiyor musunuz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Ben söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Abdüllatif Bey.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yap-işlet-devret modeliyle ilgili garantileri düzenleyen 11 inci maddeye ilişkin önergemiz üzerinde söz almış bulunuyorum.

Gerçekten, bu madde ciddî bir şekilde incelendiği takdirde görülecektir ki, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde, devletin, yatırımcı kuruluşlara hangi garantileri vereceğini düzenleyen bir maddedir. Grubumuz adına yapılan daha önceki konuşmalarda, milletvekillerimiz, bu konudaki parti görüş ve düşüncelerimizi ifade ettiler. Biz bu modele karşı değiliz. Ancak, ne yapıldığının değil, neyin nasıl yapılma düşüncesi içerisinde bulunduğunun önemli olduğunu burada belirtmek istiyorum. Bu modeli çok iyi amaçlar çerçevesinde kullanmak mümkün olduğu gibi, çok sakıncalı boyutlar içerisinde değerlendirmek, kullanmak ve işletmek de mümkündür.

Bu bakımdan diyoruz ki: En azından birtakım yetkiler verilirken, özellikle de garantilerle ilgili yetkiler verilirken, ortaya çıkabilecek sakıncaların şimdiden düşünülmesi, Mecliste tezekkür edilmesi ve ortaya çıkabilecek bu sakıncaların telâfi edilmesi gerekir. Bu model sadece Türkiye'de görülen bir model değildir; dünyanın her tarafında yap-işlet-devret modeline ilişkin örneklere her zaman rastlamamız mümkündür. Üstelik, sık sık söylendi, bu model Türkiye'de yalnızca Anavatan Partisi İktidarı döneminde ortaya çıkmış bir model de değildir, hatta tarihî açıdan inceleyecek olursanız çok eski yıllarda, bu model çerçevesinde yapılan yatırımlara rastlamamız her zaman mümkündür. Hatta cumhuriyet öncesi dönemlere baktığımızda, incelediğimizde de yap-işlet-devret modeli çerçevesinde birtakım yatırımların gerçekleştiğini görebiliriz. Nitekim, Cumhuriyet dönemi öncesinde, Osmanlıların son dönemlerinde, 19 uncu yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren pek çok demiryolu işletmesinin bu modele uygun veya benzer bir şekilde Türkiye'de tesis edilmiş olduğunu gördük; ancak özellikle yabancı sermayeye verilerek yaptırılan birçok yatırımın Türkiye'nin ihtiyaçlarına uygun olarak tesis edilmediği; yabancı ülkelerin ihtiyaçlarına uygun bir düzenleme içerisinde gerçekleştirildiği de o günden bugüne kadar sık sık rastlanan, görülen uygulamalardan biridir.

Özellikle gelişmiş Batı ülkelerinin dünya ekonomilerini kendi ihtiyaçlarına uygun olarak yapılandırma gayreti içerisinde olduğu da bilinen bir gerçektir. Bu yapılanma dediğimiz olay, az gelişmiş ülkelerdeki ekonomik yapıların ve politikaların gelişmiş ülkelerin ihtiyaçlarına uygun olarak tanzim edilmesi ve oluşturulmasını ifade etmektedir. Biraz önce örneğini verdiğim Osmanlı dönemine ait demiryolu işletmelerinin nerelerde nasıl yapıldığını incelediğimizde, gerçekten Türkiye'nin ihtiyaçlarına uygun olarak yapılmadığını, Batı ekonomilerinin ihtiyaçlarına uygun hatların özellikle seçilmiş olduğunu görüyoruz. İlk demiryolu yapımlarının Aydın-İzmir demiryolu veya Tarsus-Mersin demiryolu olduğunu veya Trakya'daki bazı demiryolları olduğunu düşünecek olursak bu bölgeler aslında ülke içi pazarları bütünlemeye yönelik hatları ortaya çıkarmamış, aksine, Türkiye'nin zengin doğal kaynaklarının bulunduğu bölgeleri ve talep gücü yüksek olan bölgeleri Batı ekonomilerinin merkezlerine, Marsilya'ya, Londra'ya, Hamburg'a bağlayan hatlar şeklinde ortaya çıkmıştır ve geçmişte yaşanmış olan bu uygulamaların en önemli sakıncalarından biri olarak, demiryolu güvencesi dediğimiz, bu hatların geçtiği yerlerdeki vergi gelirlerinin yatırımcı kuruluşlara terk edilmesi olayıdır. Türkiye, bunun sıkıntılarını yıllar boyu yaşamıştır. Şimdi bu 11 inci maddede de aynı şekilde yatırımcı yabancı ve yerli kuruluşlara birtakım garantiler verilirken bu garantilerin geçmişte yaşanmış olan sakıncalı durumları tekrar canlandırabileceğini dikkate almak zorunda olduğumuzu ifade eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi işleme koyuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddesinin dördüncü satırındaki, "proje ile ilgili sözleşme ve eklerindeki koşullara uygun olarak köprü krediler sağlamaya" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önerge üzerinde?..

(RP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

III. — YOKLAMA

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN — Yoklama isteminde bulunan sayın milletvekillerinin isimlerini tespit edeceğim.

Sayın Abdüllatif Şener, Sayın Ali Oğuz, Sayın Şinasi Yavuz, Sayın Fethullah Erbaş, Sayın Ahmet Arıkan, Sayın Zeki Ünal, Sayın Musa Demirci, Sayın Mustafa Ünaldı, Sayın Cevat Ayhan, Sayın Ahmet Remzi Hatip, Sayın Kâzım Ataoğlu yoklama istemişlerdir.

Yoklama yapılacaktır; ancak, daha önce bir konuyu bilgilerinize arz edeceğim :

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce gündem dışı söz verdiğim arkadaşlardan üçüncü sırada konuşan Sayın Sedat Yurtdaş, konuşmasının bir yerinde, bizim tespit edemediğimiz; ama, Sayın Cemalettin Gürbüz'ün tespit ettiği, Meclise yakışmayan bir cümlesi vardır. Zabıtları getirttim. Şimdi Sayın Yurtdaş'ı burada bulmanın, bu cümlesini düzeltmesi için davet etmenin olanağını bulamıyorum.

Sedat Yurtdaş, Meclisimizin, dokunulmazlığını kaldırdığı gün için "yasama dokunulmazlıklarının kaldırıldığı 2 Mart darbesi" diyor. Şimdi burada sığındığı bir kelime var: "... yasama dokunulmazlıkları, kamuoyunda..." diyor ve arkasından "... haklı olarak..." diye kendi beyanını katmış ve "... haklı olarak adına 2 Mart darbesi" demiş.

Türkiye Büyük Millet Meclisi darbe yapmaz Türkiye Büyük Millet Meclisini darbeci görenler bu sıralarda oturmaz. Bunu böyle düzeltirim. (DYP ve ANAP sıralarından "Bravo" sesleri ve alkışlar)

Teşekkür ederim.

Yoklamaya başlıyoruz.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VII. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

10.— Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devlet Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Devam)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Dördüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci maddenin beşinci satırındaki, "sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi vermeye " ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) — Katılmıyoruz efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Karar yetersayısı istiyoruz.

BAŞKAN — Efendim, daha yeni yoklama yaptık ve 150'yi bulduktan sonra karar yetersayısı istenir mi?..

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Sayın Başkan, salona bir bakın.

BAŞKAN — Sayın Ayhan, yapmayın Allah aşkına! Şurada bir görev yapıyoruz, başka bir şey yaptığımız yok ki.

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Ama, salona bakın ve sayın.

BAŞKAN — Tamam efendim, sayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

11 inci maddeyi, yaptığımız düzeltmelerle birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 11 inci madde kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

Muafiyetler

MADDE 12. — 2 nci maddede belirtilen konularda ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirketin yapacağı bütün iş ve işlemler 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Kanuna göre alınan damga vergisi ile 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan muaftır.

BAŞKAN — Madde üzerinde grupları adına söz isteyenler?..

Refah Partisi Grubu adına Sayın Cevat Ayhan ve Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Cengiz Bulut.

Buyurun Sayın Ayhan.

RP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) — Muhterem Başkan, muhterem üyeler; görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının 12 nci maddesi üzerinde Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, bu maddede, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde, idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirketlerin yapacağı bütün iş ve işlemlerin Damga Vergisi ve her türlü harçlardan muaf olduğu hükmü getirilmektedir. Yani, bunların kârları daha çok olsun, Türkiye'yi daha kolay sömürsünler diye bu şirketlere birtakım imtiyazlar bahşedilmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu tasarının bütünün temsil ettiği ruha ve manaya karşı olduğumuzu; fakat yap-işlet-devret modeline karşı olmadığımızı söyledik; ama, daha evvel Anavatan Hükümeti zamanında çıkarılmış olan 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu ve 3465 sayılı Karayolları ile ilgili kanunlar da yap-işlet-devret modeliyle bir yatırımı hedef almakta ve uygulama getirmekteydi. Bu kanun, sonsuz yetki vermekte, yani bir şehrin otoparkını dahi bir yabancı şirkete verme imkânını getirmektedir ve yine biraz evvel görüştüğümüz, fevkalade hatalı olan 11 inci maddede de -konuşma imkânı olmadığı için, burada, ona ait mütalaamı da arz edeceğim, Sayın Taner de ifade ettiler- bu getirilecek kredilere Hazine garantisi veriliyor. Bu ne büyük felakettir...

Bu kanun bu şekilde uygulandığı takdirde, önümüzdeki yıllarda, memleketin sırtına -birçok kredinin garantisi sebebiyle ve işlerin de yapılmamış olması sebebiyle- ödemeyi getirecek ve millet kesesinden, milletin ödediği vergilerden bunlar haraç mezat ödenecektir. Devlet, yatırım yapacak olana, köprü kredisi bulup getirecek, onun getirdiği ve kendi getirdiği krediye de garanti verecek. Hem krediyi temin edecek hem de krediye garanti verecek... Yani, biz, Hazineyi dolandıracak

olan birtakım şirketlere yol hazırlıyoruz. Bunlar bilinmeyen olaylar değil memlekette. İhale edersiniz, yetersiz ve siyasî müdahaleli idareler ve kontrol teşkilatının gözü önünde, mütheahhit, işin kârlı kalemlerini yapar, ondan sonra sıvışır gider ve işi de sürüncemeye sokar, battal eder.

Bankerler dolandırır, idare müdahale etmez, ondan sonra, Hazine, bankerlerin dolandırdığı vatandaşların kayıplarını, milletin ödediği vergilerden karşılar. Bankalar batar, bankaları da, yine milletin ödediği vergilerden tazmin ederiz, karşılarız, garanti veririz. Şimdi buna yeni bir şey ilave ediyoruz, yap-işlet-devret modeliyle.

Her türlü sahaya yerli-yabancı şirketleri sokacağız, bunlara kredi bulacağız veya kendileri kredi getirecek, kredileri kullanacaklar; ama, nerede kullanacaklar, ne kadarını o işte kullanacaklar, ne kadarını başka birtakım sahalarda kullanacaklar, kendileri için kârlı görülen sahalarda kullanacaklar?.. "İflas ettik" diyecekler, "işi bitiremiyoruz" diyecekler, çamura yatacaklar, birtakım hukukî yolları da gayet ustaca kullanacaklar. Sayın Taner de dediklerimi tasdik ediyor. İşte bu 11 inci madde bunu getiriyor; ama, İktidar gruplarındaki değerli arkadaşlarımızı, ille de çıkaracağız diye ısrarla, bu tasarının bu maddelerini tashih etmeden çıkarma kararlılığı içinde görüyoruz. Bu SHP yarın seçmenine nasıl hesap verecek?.. Biz bunları kitaplaştıracağız ve vatandaşa tek tek ulaştıracağız, bunu çok iyi biliniz.

Değerli arkadaşlar, bu Meclis, birçok yolsuzluk dosyalarının içine girmiş durumda. Hayali ihracat, 1986'dan beri yapılmış, birçok yerde himaye görmüş, Anavatan içinde çok değerli bürokrat ve bazı arkadaşlarımız, daha o zaman bu hayali ihracata mani olmak istedikleri halde, maalesef, birtakım etkili çevrelerin, nüfuzlu çevrelerin tesiriyle bunu durduramamışlar, şimdi, birçok idareci arkadaşımız -geçmişte- bunun hesabını verme durumuyla karşı karşıyadır. Yani, Türkiye'de denetim yok.

İşte otoyollarda yapılan mesele. Gayet iyi niyetle otoyollarla ilgili yetki veriyorsunuz, kanun çıkarıyorsunuz, "Bu projeleri çabuk yapalım" diyorsunuz; güzel; ama, bu keşif hazırlamadan, tatbikat projelerine ait arazi çalışmalarını yapmadan, alelacele ihale ediyorsunuz ve ondan sonra, 1985'ten başlayıp 1990'a kadar bunlara dolar üzerinden tekrar fark ödüyorsunuz. Tabiî, o arkadaşlarımızın birçoğu iyi niyetle bunu yapmıştır; ama, suiistimale ve yanlış karara müsait mevzuatı çıkardığınız zaman, bir idareci, tazyik altında, baskı altında veya gaflet halinde bir yanlış karar verdiği zaman, müteakip yıllarda birçok yolsuzluklara, şaibelere ve idarenin yıpranmasına sebep olmakta.

Yine, birtakım yolsuzluk dosyaları var, KİT'lerle ilgili ihaleler var... Şimdi isim vermeyeceğim, İktidar gruplarına mensup bir değerli milletvekili arkadaşımız, bu yolsuzlukların, bugünkü Hükümet içinde de, Hükümet çevresinde de, maalesef, himaye görmüş olması karşısında teessürünü ifade ederek, protesto ederek bir komisyon başkanlığından istifa etti. Yapılan yolsuzlukları dikkatle dinledik. Birçok arkadaşlarımızın malumudur; ama, bunların üzerine gidemiyoruz... O iktidar, bu iktidar...

Değerli arkadaşlar, hırsızın partisi olmaz; o hangi iktidar gelirse; o iktidarın hoşuna gidecek kılık kıyafete girer, üsluba girer, mutlaka bir yol bulur ve ona hulûl eder. Onun için, bizim, kanunları, suiistimale müsait şekilde katiyen yapmamamız lazım, kanunlardaki açık kapıları kapatmamız lazım.

Ayrıca, bizim denetleme imkânımız da yok; bu Meclisin, bu milletin vekillerinin denetleme imkânı da yok. Biz burada konuşuyoruz da ne oluyor?.. "Kellim kellim lâ yenfa" tekerlemesinde-

ki gibi, konuşuyoruz, konuşuyoruz, Hyde Park gibi, burada içimizi döküyoruz ve dönüp gidiyoruz, komisyonlar çalışmıyor; KİT'lerle ilgili çalışmıyor, idareyle ilgili çalışmıyor, yeterli uzmanı yok, meselelerin içine giremiyor ve maalesef İktidar gruplarına mensup değerli arkadaşlarımız da, Hükümetten gelen baskı, gruplarından gelen baskı sonucunda ve birçok arkadaşımız da parti yönetimiyle münasebetlerini iyi tutma ihtiyacını hissettiği için, denetim görevini yerine getiremiyor ve Meclis, denetim görevini yerine getirememiş oluyor. Rahmetli Özal bir konuşmasında, "Meclisin denetimini zaman zaman ben de engelledim" demiştir. Başkanlık sistemine geçmeyi zarurî gördüğünü ifade ederken, bu ifadesine gerekçe olarak, "bu Meclis denetim görevini yapamıyor" demişti.

Şimdi, biz, bu kanun tasarısına göre, bu tasarının maddelerine göre, ileride, bu yap-işlet-devret çerçevesinde ihale edilecek olan projelerde denetim yapamayacağız. Kamu düzeninde bu denetim yok ve maalesef, bugün, denetim olmadığı için -idarî denetim yetersiz, hukukî denetim de yok, teşri denetim de yok -biz, şu yolsuzluktaki sanıkları getirip, "al hâkim, bunu cezalandır" diye teslim edemiyoruz, meselenin sonuna gidemiyoruz, meselelerin üzerine giderken yolumuz kesiliyor; bir milletvekili olarak, komisyonlar olarak söylüyorum; şu veya bu tesirlerle, şu veya bu iktidarla, şu veya bu etkili çevrelerle yolumuz kesiliyor ve üzerine gidilemediği için de, bu tip işlerde çalışan bürokratlar -temiz insanları tenzih ederim- maalesef, vurgun vurmak için buralara geliyor; Amerika'dan geliyor, Türkiye'den geliyor, özel sektörden geliyor, oradan geliyor, belli karar noktalarına oturuyor, o büyük projelerin ihalesinde çalışıyor ve bilahara da, bir iki sene sonra, bakıyorsunuz, gitmiş, falan yerde banka kurmuş, falan yerde büyük şirketler kurmuş, büyük patron olmuş ve ortaya çıkmış... Bunlar, bu memlekette, görünen-görünmeyen çok büyük boyutta rüşvetler olduğunu göstermektedir. Bu, idarenin çürümesi meselesidir.

Değerli arkadaşlar, bakın, cumhuriyet öncesinde Osmanlı Devletinin tefessüh etmesine, yıkılmasına sebep olan, rüşvettir, yolsuzluktur, himayedir, iltimastır. Cumhuriyet kurulurken, bunu tasfiye etme azim ve kararlılığıyla kuruldu. Bahriye Nazırı Topçu İhsan, daha cumhuriyetin ilk yıllarında, bakan olduğu halde, Yüce Divana sevk edilip tasfiye edilen bir milletvekilidir, bir siyasîdir. Ondan sonra da oldu; ama, 1960 yılında da ihtilal oldu; Allah rahmet eylesin... Yani, bu tip yolsuzlukları önleyemediğimiz zaman, bu kinler, bu nefret birikiyor birikiyor, birilerinin üzerine boşalıyor. Bazen, o boşalma sırasında, rahmetli Menderes gibi maznun insanlar da, başkaları da bu çığın altında kalmaktadırlar. Onun için, biz burada kanun yaparken; birinci öncelikle, kanunlarda suiistimale müsait maddeleri mutlaka, dikkatle önlememiz lazım. İkinci olarak, denetimi mutlaka geliştirmemiz lazım. Müteakip maddelerde de göreceğiz. Bakın, bu ihaleler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değil; bunlar Sayıştay denetiminden geçmez, bunları Yüksek Denetleme Kurulu denetler. Yüksek Denetleme Kurulu da bugün siyasî otoritenin baskısı altındadır ve üyeleri de bağımsız hâkim değildir. İşte, KİT Komisyonu üyesi arkadaşlarım yakından biliyorlar; birtakım yolsuzluklar yıllar yılı devam ediyor ve daha sonra KİT Komisyonunun önüne geliyor... Yüksek Denetleme Kurulunun örtülü bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Devam edin efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) — Ortaya koymasına rağmen meselelere açıklık kazandırılamıyor, bu yolsuzluğu yapanların üzerine gidilemiyor. Bizim bu tasarıda endişemiz budur. Yoksa, Türkiye'ye çakılacak olan her çivinin yanındayız; ama dürüst yapılsın, ahlâka uygun yapılsın, hukuka uygun yapılsın kimse milletin bir kuruşuna tamah edemesin. Bu cumhuriyet böyle kuruldu.

Bakın, Millî Mücadelenin daha başında, İnebolu'dan Ankara'ya cephane taşıyan insanlarla ilgili olarak anlatılan bir olay vardır. Bir kadın, yanında küçük çocuklarıyla, kağnısına yüklediği cephaneyi cepheye götürüyor. Cephanenin üzerine yorganını, çulunu örtmüş, yanındaki çocukları ise o kış ayında soğuktan tir tir titremekte. Bir muhabir kadına "bacı, niye bu çocukların üstünü örtmedin, onları üşütüyorsun da cephanenin üzerini örtüyorsun?" diye sorduğunda, kadın "ne yapalım, cephane götürüyorum, millet malıdır, nem kapmasın" diyor... İşte, bu şuurla bu cumhuriyet kuruldu. Yani, bu Meclisin görevi, yolsuzlukları önleyen idarenin dürüst, ahlâklı ve verimli çalışmasını sağlayacak bir düzeni getirmektir ve denetimi de, öncelikle, bu istikamette, kanunlarla yapmaktır.

Ben bunları söyleyeyim diye huzurunuza çıktım. Hepinize hürmetlerimi arz ederim. (RP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ayhan... 16 saniye fark etti...

Buyurun Sayın Bulut. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA CENGİZ BULUT (İzmir) — Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tabiî, aslında, bizim, partilerin, bu tasarının "Bakanlar Kurulu yürütür" maddesinde daha çok konuşması gerekiyor. Çünkü, "Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür" demek, bizim ona oy vermemiz, bu Hükümete destek vermemiz demektir. Esasında, biz, muhalefetimizi orada yapacağız.

Şimdi, bu yap-işlet-devret yasa tasarısının bu maddesinde, "2 nci maddede belirtilen konularda ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirketin yapacağı bütün iş ve işlemler 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Kanuna göre alınan damga vergisi ile 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan muaftır" deniyor. Şimdi, bazı muafiyetler ve bazı garantiler mutlaka tanınacaktır, mutlaka verilecektir, bu işin gereğidir; ancak, bizim korkumuz, haksız bir rekabetin doğmasıdır.

Biraz evvel, doğan çocukla doğmamış çocuk; yani yaşayan çocukla doğmamış çocuğun arasındaki farkı anlatmaya gayret ettim ve "biz hâlâ, doğacak olan çocukla uğraşacağımıza, yaşayanlara sahip çıkalım" demiştim. Biz, bu yap-işlet-devret meselesini çıkaran, savunan ve bu konuda yanımızda olduğumuzu söyleyen insanlarız. Biz bu tasarının en az eksikle kanunlaşmasını istediğimiz için bazı uyarılarda bulunmak istiyoruz; ileride, bazı sıkıntıların ve haksızlıkların doğmaması için mücadele ediyoruz.

Şimdi, kendi yağıyla kavrulan sektörlere bir haksızlık olmayacak mı bu?.. Çünkü, bir tarafta vergi veren, kendi finansıyla, kendi kredisiyle ve bugün çıkardığımız yüzde 400 faizli Hazine bonosuyla mücadele eden sanayi ve tarım sektörü, öteki tarafta ise bazı muafiyetler ve bazı garantiler... Vereceğiz; ama bu yüzde 400 faizle mücadele eden ve şu anda Türkiye'nin sıkıntısını sırtında taşıyan otomotiv sektörüne, imalat sektörüne veya tarım sektörüne nasıl ve ne kadar muafiyet sağlayacağız; onu da mutlaka görüşmemiz lazım. Bu konuda, kendi finansıyla yatırım yapacak sektörler, karşılarında her türlü devlet garantisi olan, vergi muafiyetine sahip sektörlerle nasıl rekabet edecekler?.. İşte üzerinde ısrarla durduğumuz konu budur. Bugün sağlam olan, bugün işi yürüten, bugün çalışan sektörlere mutlaka sahip çıkmamız gerekiyor. Gelin, bunlara da bazı muafiyetler, bazı garantiler verelim. Bunların karşısında nasıl ayakta duracaklar?.. Bunları da düşünmek zorundayız. Her türlü garantisi ve vergi muafiyeti olan, baba parasıyla yaşayan bir mirasyediden farksız bir sektöre yaptırım şartları var mıdır?.. Benim, bu konuda endişelerim var.

Adamın birinin iki evi var, evinin birini satacak... Mişon gider, "evladım, evini satıyorsun; kendin mi yaptın, babadan mi kaldı?" diye sorar. Adam, "babadan kaldı" diye cevap verir. Mişon "kaç para?" diye sorar, adam "şu kadar" diye bir fiyat söyler ve anlaşırlar. Bir süre sonra gene o adam ev satacak. Mişon gene gider ve "evladım, bu ev babadan mi kaldı, yoksa kendin mi yaptın?" diye sorar. Adam, "bunu ben kendim yaptım" diye cevap verir. Mişon, "aman, ben seninle anlaşamam" der. Adam, "neden?" diye sorunca, mişon, "çünkü zahmetini biliyorsun, çünkü sıkıntısını biliyorsun" diye karşılık verir.

İşte şimdi, her türlü devlet garantisi, harçlardan muafiyet, bazı vergilerden muafiyet, bazı insanları rehavete sürükleyebilir...

Geçmişe şöyle bir bakınız, Türkiye'de, uzun yıllardan beri -parti önemli değil- bazı sektörler, krediler yoluyla devletten cidden büyük yardımlar aldılar, büyük miktarlarda krediler aldılar, büyük müesseseler yaptılar; ama, iki sene sonra baktık ki, birden iflaslar başladı, birden zararlar başladı. Bu durumda, "aman, millî sermayedir" diyerek, o kuruluşun hisse senetlerini almak için devlet devreye girdi, İş Bankası oranın mülkiyetini almak için girişimlere başladı.

Yani, ölü bir çocuk doğurmayalım; bizim endişemiz bu. Bunun çeşitli örnekleri var. A partisi yapmış, B partisi yapmış önemli değil. Benim partim yok, benim Türkiyem var; çünkü, bana, çocuklarıma ve torunlarıma, bu partiler değil, Türkiye bakacak. Biz onun için geldik suyun öbür tarafından, Yugoslavya'dan onun için geldik; A partisine, B partisine değil, Türkiye'ye geldik. Onun için bu Türkiye'ye sahip çıkmak zorundayız; sıkıntılarını iyi dile getirmek zorundayız, yanlışları iyi tespit etmek zorundayız, meselelerin hallinde yardımcı olmak zorundayız.

Bugün Türkiye'de bir sıkıntı var. Devlet, bu garantileri verecek, bu muafiyetleri sağlayacaksa, bunları şimdi yapsın. Sanayi sektöründe sıkıntı var, tarım sektöründe sıkıntı var, otomotiv sektörü çökmüş, can çekişiyor. Devletin şimdi müdahale etmesi gerekiyor, devletin şimdi yardım etmesi gerekiyor. Yüzde 400 faizle verilen para, çıldıran dana gibi, zapdetmek mümkün değil; dolara kimse hâkim olamıyor, ona kimse güvenmiyor. Bunların neticesi olarak işte Bursa, İşte Bursa'da otomotiv sanayii, işte biraz evvel bahsettiğim gibi İzmir'de BMC... Batıyor bunlar yahu! İşçiler sokakta, kimse de ilgilenmiyor. Ne zaman ilgileneceğiz biliyor musunuz; yüzbinlerce işçi Meclisin kapısına geldiği zaman ilgileneceğiz. Bu müesseseler batıyor, çöküyor; büyük sıkıntı var. Yalnız BMC'de değil, yalnız otomotiv sektöründe değil, birçok sektörde büyük sıkıntılar var.

Değerli arkadaşlar, yüzde 400 faizle verilen paralarla yatırımcılar nasıl çalışacak. Faizle para alacaksınız, yatırım veya üretim yapacaksınız(!..) Peki, faiz yüzünden maliyeti yüzde 400'den fazla artan malları, piyasada kaça satacaksınız?.. Gelin, bunlara bakalım. Mutlaka muafiyetler tanıyalım; ama, bunları da bugün mutlaka konuşmak zorundayız, bugün mutlaka bunlara da bakmak zorundayız.

Malınızı kim alacak?.. Yüzde 140 enflasyonun altında ezilen, hiçbir zam almayan ve hatta vergi iadesini bile alamayan emekli mi alacak, bu yüzde 400 faizle kredi alıp onunla üretim yapan, onunla işletmesini yürüten müteşebbisin malını, yoksa işçi mi alacak?.. 10 milyon işsiz için bir şey demiyorum; çünkü onlar Allah'a emanet edilmiş. Tarım kesimi bitkisel hayat yaşadığından, bu kesimdekiler de bir şey alamayacağına göre, kim alacak? Kimse alamaz... Yüzde 400 faizle çalışan bir piyasada yatırım olmaz, üretim olmaz. İnşallah, bir süre sonra, üretim ve yatırımlar tam durmaz.

Bu kanun tasarısı, aslında bütün meseleleri bir arada görüşmemiz için bir sebeptir. Yap-işlet-devret modelini destekliyoruz; hatta, geçen gün yapmış olduğum konuşmada "yap-işlet-sürdür" formülünü de dile getirdim.

Türkiye'nin çalışan sektörünü, vergi veren sektörünü, şu andaki ağır koşullara rağmen, yeni vergilerle cezalandıracağız... Resmen cezalandırıyoruz... Ekonomik denge vergisi alıyoruz, net aktif vergisi alıyoruz. KDV'yi ağırlaştırıyoruz, emlak vergisi şeklinde yeni ek vergiler getiriyoruz; yani bunlar yeni vergi değil, ek vergiler... Bunlarla adamın sırtına sırtına vuracağız. Yahu, adam zaten gidiyor, adam denizde boğulacak, "kurtar beni" diyor, biz de adamın sırtına bir sepet daha koyuyoruz, "bunu da tut" diyoruz. İşte, bugünkü Türkiye'nin ekonomisi, bugünkü Türkiye'nin durumu bu. Oysa, şimdi, özel sektörün yardıma ihtiyacı var.

Serbest piyasa ekonomisinde teşvik olmaz diyoruz, destekleme olmaz diyoruz; ama, şimdi Türkiye'de sanayiin nefes almaya ihtiyacı var. Bakınız, şöyle izah edeyim : Bir insanın yerden kaldırabileceği yük 50 kilodur; ama sırtında taşıyabileceği yük 100 kilodur. Bizim sanayicimizin durumu şimdi nasıl biliyor musunuz; hani bir insana yardım edersiniz, birisi, yerdeki 100 kiloluk küfeye "bir el at" der, el atarsınız, omuzuna alır, tek başına götürür; işte şimdi devletin bu küfeye el atma zamanı gelmiştir, sanayie el atma zamanı gelmiştir, tarıma el atma zamanı gelmiştir, Gelin, el verin, gelin güç verin, sanayicinin yanında olalım, tarımcının yanında olalım, destek verelim. Sanayi biraz nefes alınca, o, haliyle bu küfeyi kendisi götürecektir.

Değerli büyüklerim, değerli kardeşlerim, rahmetli Özal'ın, Mecliste bu denetleme meselesiyle ilgili sözleri oldu. Ben, eski Bornova Belediye Başkanı ve seçim kaybetmiş bir insan olarak, seçimden sonra, mahkeme kapılarında -Cenab-ı Allah'a şükürler olsun- 20 bin liraya bilirkişilik yapmaya giden makine mühendisi bir kardeşiniz olarak rahmetli Özal'ı aranızda en iyi anlayacak olan yine benim. Rahmetli Özal'ın çıkardığı, herkesin alay ettiği, herkesin bugün tenkit ettiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ BULUT (Devamla) — Müsaade var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN — Tabiî efendim, buyurun.

CENGİZ BULUT (Devamla) — ... Kıyak emeklilik denilen şey, aslında demokrasinin, aslında milletvekilinin geleceğinin, gururunun, şahsiyetinin bir garantisidir. Rahmetli Özal, milletvekillerine, "korkma, sen genel başkanından korkma, bir daha seçilmeyeceğim diye korkma, seçimi kaybettikten sonra ben kendi işimi yapamam, bana kimse selam vermez diye korkma" dedi... Ben gördüm, ben o acıyı yaşadım; namuslu insanın işi zor, namuslu insanın piyasada yeni baştan iş tutması çok zor. Üç kere inşaatını mühürlediğim adamın ayağına iş istemeye gittim; çektiğim acıyı ben bilirim... İşte, rahmetli Özal "korkma, sakın genel başkanından korkma, bir daha seçilmeyeceğim diye korkma, bu millet sana ölünceye kadar bakacak; ama sen, yeter ki, şerefli olarak, korkmadan, Meclise gel, denetim görevini yap, doğruları söyle, yanlışlara karşı çık" demiştir. İşte, rahmetli Özal'ın savunduğu sistem bu, işte ben bu sistemi bu şekilde algılıyorum ve bir milletvekilinin, hiçbir gelecek korkusu olmadan, hiçbir endişesi olmadan, burada, fikirlerini, doğru bildiklerini herkesin önünde anlatması gerekiyor. İşte, o meşhur 30 yaş emeklilik, 40 yaş emeklilik... Hiç değil... Bu, biraz evvel söylediğim gibi, bu Parlamentonun geleceğiyle ilgilidir. "Bir daha, beni, genel başkanım birinci sıraya yazar mı; bir daha, beni, genel başkanım seçilecek noktaya yazar mı?.." korkusu olmayacak. Çünkü, bu millet, "yeterki sen bu holdinglere muhtaç olma, zenginlere gidip kölelik etme, çalma; ben sana ölünceye kadar bakacağım, sana bakacağım, çocuğuna bakacağım, en iyi hastanelerde bakacağım" diyor... İşte beyler, hodri meydan! İşte milletvekilleri, görev sırası!

Teşekkür ederim. (ANAP, RP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Şahsı adına Sayın Ali Dinçer; buyurun.

ALİ DİNÇER (Ankara) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yap-işlet-devret formülüyle, ülkemizde taş üstüne taş konabilir mi, bazı alanlarda bazı yatırımlar yapılabilir mi, ülkemizin ekonomik büyümesine katkıda bulunabilir miyiz bulunamaz mıyız tartışmaları yapıyoruz.

Aslında, bugünlerde ülkemizin yönetilmediğini, çok güçlü bir potansiyeli olan bu ülkenin yönetilmekten dolayı sürekli kan kaybettiğini biliyoruz, bunu yaşıyoruz. Sıkı ekonomik önlemler alındığı söyleniyor, istikrarsızlığın ortadan kaldırılabilmesi ve çok âcil ekonomik sorunların, kötü gidişin durdurabilmesi için. Bunlar bazen tam tersine kararlarla, kısa bir süre sonra tersine çevriliyor; yaz boz tahtası kullanır gibi ülke yönetiliyor...

Bu arada, elbette iyi niyetle bazı tasarılar hazırlanıyor ve önümüze getiriliyor; bunlarla ülkemizin sorunları çözümlenecekmiş gibi, bizim oyalanmamız sağlanıyor. Avara kasnak gibi uğraşıp duruyoruz. Pek tutar tarafı olmayan bu tasarıyı eleştirirken, bu tasarıyla ilgili olarak arkadaşlarımız konuşurken zorlanıyorlar, başka konulardan bahsediyorlar.

Yap-işlet-devret formülü yeni bir icat değil; sadece Türkiye'de de kullanılmıyor, dünyanın pek çok yerinde kullanılıyor; nasıl kullanıldığı da belli. Yani bu, her kapıyı açan bir maymuncuk değil, her derde deva ebegümeci değil; bu, con Ahmetin devri daim makinesi de değil; belli alanlarda -eğer fizibl ise- uygulanabilecek bir yöntem.

Öncelikle, yap-işlet-devret formülünün uygulanabileceği yerlerin belirlenmesi gerekir. Önümüze getirilen tasarı gibi -bu maddesi dahil tüm maddeleriyle- işleri çetrefilleştiren yasa maddeleriyle de bu olay çözülmez; çok daha sade, pratik yasa modelleri getirilmesi gerekir. Geniş anlamda, bugün için yap-işlet-devret formülüne uygun olmayan bir alanda da -bakarsınız yarın ekonomik koşullar değişir, yarışma koşulları değişir, ihtiyaçları değişir- bu formül kullanılabilir olmalıdır; ama öncelikle, yap-işlet-devret formülünün kullanılabileceği alanlar ve projeler belirlenmeli ki, ona göre hareket edilsin.

Örneğin, çok kıymetli bir kent arazisi üzerinde, turistik tesis olarak yahut iş merkezi olarak yap-işlet-devret formülüyle iş yapmanız mümkün olur. Neden?.. Çünkü, o arazi üzerinde bir iş merkezi veya turistik merkez yapacak olan firma, harcadığı parayı, diyelim ki, -durumuna ve projesine göre- otuz kırk yıl içinde geri alabildiği gibi, kâr da edebilir. İşte böyle bir alanda, böyle bir projede yap-işlet-devret formülünü uygulayabilirsiniz.

Örneğin, şimdilik sizin imkânlarınızla işletemeyeceğiniz bir yeraltı zenginliği, fizibl bir şekilde, güçlü sermaye, güçlü ve yeni teknolojiyle işlenebilir ve yatırımı yapan da yaptığı yatırımı otuz kırk yıl içinde çıkardığı gibi, kâr da edebilir; ama bunların hepsinin önceden belirlenmesi gerekir. Yap-işlet-devret formülünün kullanılabileceği alanlarda kullanılabilmesi için, var olan mevzuata ek, sadece onu belki yönlendirecek, geniş çerçeveli sade bir yasayla gelmek gerekiyor.

Pek çok teşvik tedbirleri var, genel anlamda teşvik tedbirleri var; biz, sırf yap-işlet-devret formülü için buraya o tedbirlerin bir kısmını monte ediyoruz, yasayı daha da çetrefil hale getiriyoruz. Örneğin, şimdi tartıştığımız gibi, vergi muafiyetleri, harç muafiyetleri var ve bunların bir kısmını da yerel yönetimlerin sırtından yapıyorsunuz... Ne hakkınız var buna?!

Bu yatırımlar da, genel teşvik mevzuatında olduğu gibi, yararlanabileceği teşviklerden yararlanır. Nerede yap-işlet-devret formülünün uygulanması mümkünse, o araştırılır; oralarda yap-işlet-

devret formüllerinin uygulanması için özel çabalar gösterilir, Böylece, gelişigüzel, karmaşık yasal modellerle geldiğimiz zaman, birçok yanlışlıklarla karşılaşıyoruz. Örneğin, yine bu tasarıda , yap-işlet-devret formülüyle iş yapacak olan firmaya bütün proje çalışmalarını da yüklüyoruz. Aklımız sıra, proje masraflarından kurtuluyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Lütfen bağlayalım...

ALİ DİNÇER (Devamla) — Yap-İşlet-Devret formülüyle yerli veya yabancı bir firmaya bir alanda iş yapma fırsatı tanıdığımız zaman, ülke kaynaklarını veriyoruz... O ülke kaynaklarının nasıl değerlendirileceğinin projelendirilmesini öncelikle biz yapmak durumundayız, ciddî sağlıklı proje yapılmasını sağlamak durumundayız. O projeye göre yap-işlet-devret firması ararız. Bu arada bizim kendi proje şirketlerimiz de teşvik edilmiş olur; proje yaparak gelişme imkânını bulmuş olur ve biz de, ülkemizin koşullarına göre proje alternatifleri ortaya koymuş oluruz, teknoloji alternatifleri ortaya koymuş oluruz. Bunu yapmıyoruz; "ucuz etin yahnisi tatlı olur" misali, işe talip olacak firmalara, yap-işlet-devret formülüyle proje masraflarını da yükledik mi; "oh! Ne kadar kolay" diye ortaya çıkıyoruz. Her alanda da sanki bu iş yürürmüş gibi, bu sanki bu iş yürürmüş gibi, bu sanki ebegümeciymiş gibi davrandık ve geçmişte de bunun yanlışlarını gördük. Tipik bir yanlış da, bugün yaşadığımız Başkent Ankara'nın metrosunun ihalesidir.

Metro gibi toplutaşım projelerinin, dünyanın hiçbir yerinde yap-işlet-devret formülüyle yapılamayacağını bile bile, biz, yap-işlet-devret formülüne girdik. Çünkü, bu projeler, pahalı projelerdir; işletme olarak zarar ederler; fakat, başka nedenlerle -insanlar daha kısa süre içinde bir yerden bir yere giderler, ulusal enerji kullanılır, çevre kirliliğini önler- ulusal ekonomiye kendisini çok kısa süre içerisinde geri ödeyen projelerdir; ama, işletme olarak zarar edecek bir projeyi yap-işlet-devret formülüyle nasıl verirsiniz?! Kim alacak?.. Para yatıracak, zarar edecek, sonra devredecek... Ama, bu, bile bile böyle yapıldı. 1987 yılında 446 milyon dolara Ankara metrosu yap-işlet-devret formülüyle verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Lütfen bağlayalım...

ALİ DİNÇER (Devamla) — Verildi; ama, bunun yap-işlet-devret formülüyle yapılamayacağı -yıllarca tartışıldı- görüldü; zaman kaybettik ve bu arada mukavele dışı işler -ki, EGO Encümeniyle ilgili sorundan dolayı, hâlâ yasal olarak sözleşmesi olmayan mukavele dışı işler- pahalı kredilerle, parça parça, ona buna yaptırıldı; ama, uydu veya uymadı... Aradan üç dört sene geçti, geldik 1991-1992 yıllarına; "yap-işlet-devret formülüyle olmuyor, klasik müteahhitlikle olsun" dendi. 630 milyon dolara... Olmadı, daha sonra 709 milyon dolara çıktı, dünyanın parası harcandı; kimisi başka müteahhitlere yahut Kanadalıların yerli ortaklarına yaptırıldı, kimisi belediye tarafından yaptırıldı; parça parça bir sürü iş yaptırıldı; proje bütünlüğü de ortadan kalktı, yıllar da kaybedildi, projenin bedeli de 709 milyon dolara çıktı. Yani, böyle bilmeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ DİNÇER (Devamla) — Uygun olmayan alanlarda, sanki bu ebegümecidir, sanki bu maymuncuktur, her kapıyı açar, her derde devadır anlayışıyla yap-işlet-devret formülünü uygulamaya kalkarsak, ülkemize yarar sağlamıyoruz; büyük zararlar veriyoruz ve ülkeye büyük soygun, vurgun, israf uygulamalarını da göstermiş oluyoruz.

Sözün özü şudur : Bu derece sıkıştırılmış, bürokrasiye boğulmuş böyle bir yasa modeliyle, yap-işlet-devret formülüyle hiçbir şey yapılmaz. Bizim burada yaptığımız tartışmalar da boşunadır, vakit kaybetmektir. Aslında, bu işi düzenleyecek genel mevzuata ek olarak sade bir yasa modeli getiririz, o sade yasa modelinin içinde, uygulanabilir alanlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Devam edin efendim.

ALİ DİNÇER (Devamla) — ... Fizibl olan alanlarda, yap-işlet-devret formülünün kullanılabilmesiyle ilgili örnekler, projeler geliştirerek, bir miktar da olsa, ülkemizin kalkınmasına bu modelle katkıda bulunabiliriz.

En kısa zamanda, bu tasarı maddesi geri çekilip, biraz önce söylediğim gibi, adam gibi, ve derli toplu, açık ve net, kısa ve öz bir yasa tasarısı getirilirse çok daha doğru olur düşüncesindeyim

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Taner, buyurun.

GÜNEŞ TANER (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; aslında bu madde üzerinde söz almayacaktım; ancak; sevgili arkadaşım Ali Dinçer'in, yap-işlet-devret modeli üzerindeki görüşlerini dinleyince, söz alma ihtiyacını hissettim.

Kendisine katılmıyorum; burada boşuna vakit geçirmiyoruz. Bu tasarıyı takriben üç gündür görüşüyoruz; Meclisin kıymetli zamanını almıştır. Ancak, arkadaşlarımın belki dikkatini çekmiştir; Meclis, uzun süredir ilk defa, bir kanun tasarısını, burada, büyük bir çoğunlukla, ciddî bir tavır içerisinde, kavga gürültü etmeden -doğru ve eksik yanlarını- gayet güzel müzakere etmektedir. Bundan hepimiz faydalanıyoruz. İleride zabıtları okuyacak olan yöneticiler, bundan faydalanacaklardır. Onun için, birinci olarak, geçen zamanı "boş zaman" olarak değerlendirmemek lazım.

İkincisi : Yap-işlet-devret modeli, bir finansman türüdür. Bazı arkadaşların yanlış anladığı kanaatindeyim; yani bu, bir yeni yatırım türü değildir. Bu, normal olarak yapılacak yatırımların muhtemel finansman türlerinden bir tanesidir; mümkünse öbür türleriyle yaparsınız.

Misal vereyim size : Bugün, diyelim ki, İskenderun'a 100 milyon ton kapasiteli liman yaptık, -yani, dünya gelişti, Türkiye gelişti ve burada, Rotterdam'daki gibi bir liman yaptık- içerisinde fabrikalar var, gemiler gelip yüklerini boşaltıyorlar, fabrikalarda üretim yapılıyor, buradan yükleniyor gidiyor ve bunu da 10'ar milyon tonluk etaplar halinde büyüttük; Türkiye'de kocaman, güzel, uzunlukları 10 kilometreye 10 kilometre olan geniş bir sahada bir liman düşününüz -bir vizyon- yok bugün; ama, yarın olabilir...

Şimdi, devletin elinde imkânı olsaydı, bugün bu limana ihtiyacımız olduğu için parayı bastırır, derhal bunu yapardı; ama, öncelikler içerisinde, imkân olmadığı için, bu, kenarda duruyor. Ama, bu yap-işlet-devret modeli içerisinde farzımuhal Rotterdam'daki buğday alıcıları gelseler, deseler ki, "aynı sistemde siz bu araziyi bize 49 yıllığına kiralayın; biz gelelim, buradaki bütün yatırımı yapalım; parayı, teknolojiyi getirelim; bütün bu yatırımların karşısında da, burada üretilecek hizmetlerin karşılığı gelirleri de biz alalım..." Yaptılar...

Şimdi, vatandaşlar fabrika kurmak istiyorlar, arazi alacaklar, yatırım bedelinin yüzde 40'ı araziye gidiyor! Dünyanın neresinde görülmüş?! Türkiye'deki sistem bu. Yatırım bedelinin yüzde 40'ını araziye vereceğine, gelecek buraya, arazi de kendisinin olmadığı için, burayı 49 seneliğine kiralayacak, üzerine inşaatını yapacak ve bir otomobil fabrikası burada çalışmaya başlayacak.

Şimdi, bunun hepsini toparladığınız zaman, finansmanın içerisine, zamanın da parayla ilgili boyutları girdiğinden, kendi içerisinde bir denge oluşacaktır. Neticede, birileri burada bu fabrikaları kuracaklar, birileri üretim yapacaklar, birileri ihracat yapacaklar; bu tesislerde Türk insanları çalışacak, katma değer yaratacak ve Türkiye'nin gayri safî millî hâsılasına ilavede bulunacak.

Şimdi, bunun projelendirmesini kim yapacak?.. Sayın Ali Dinçer'e göre, biz yapacağız; hazırlayacağız, kenara koyacağız, rafta duracak. Bekleyeceğiz ki, kapı çalınsın, birileri gelsin, "ben buraya bu limanı yapmak istiyorum" desin. "Öyle mi kardeşim; al bakalım şu projeyi yap" denecek. O da diyecek ki, "kardeşim, sen hayatında liman yaptın mı böyle?!. "Ha, biz bunu yaptık; ama, bizim yaptığımız liman da yanlış. Biz zamanla gördük ki, yeni teknolojide bunu, böyle yapmayacağız, 100 milyon tonluk değil, 30 milyon ton kapasiteli liman yapacağız; çünkü, kaldırmıyor, boşuna niye para yatıralım buraya!.. Biz diyeceğiz ki, "hayır efendim, 100 milyon tonluk yapacaksınız, biz böyle projelendirdik."

Bu misali küçümsemeyin; Türkiye'nin başına gelen çoğu işler böyle olmuştur. Kimse yanlış anlamasın; vakti zamanında, Devlet Planlama Teşkilatında bürokraside oturan insanlar, görmeden veya gördüklerini de geçen zaman içinde unutarak projeler yapmışlar, hazırlamışlar ve bu projelerde ısrar etmişlerdir ve o projeler zaman içerisinde tamamıyla fizibiletisini kaybetmiştir ve uygulamaya konulduğunda da, devlet, memleket ve millet çok büyük zarar görmüştür. İşte, bunun için getirilmiştir bu uygulama.

Anadolu'da bir tabir vardır; "parmağını taşın altına koyacaksın." Parmağınızı koyun taşın altına. Yani, parmağını taşın altına hep bu devlet mi koyacak; bu devleti idare eden siyasetçiler mi koyacak veya o siyasetçileri buraya gönderen, o vatandaş mı koyacak? hayır efendim; bırakın... Yani, Türk insanının, Türk Devletinin, Türkiye'nin önündeki engelleri kaldırın. Bırakın serbestliği, bırakın sel gibi aksın. Türk insanı işte, görüyorsunuz, Bulgaristan'da, Romanya'da, Irak'ta, İran'da, Türki cumhuriyetlerde, hatta ve hatta Şili'de iş yapıyor.

Geçenlerde bir arkadaş gördüm, Şili'de iş yaptığını söyledi. "Sizin Şili'de ne işiniz var kardeşim?" dedim. Yani, oraya gitmek bile akıl kârı değil ve oraya ihracat yapıyor! Ne yapıyor biliyor musunuz; gazoz kapağı satıyor!.. Yani, Şili'ye gazoz kapağı satılır mı?! Önündeki engelleri kaldırdığınız zaman, iklimi yarattığınız zaman, insanlar bunu yapabiliyor.

Muhterem arkadaşlarım, işte bu model de aslında böyle bir modeldir. Yani, bu araya yazıldı diye, illa da, köfte satan mağazaları, devlet yap-işlet-devret formülüyle yapacak demek değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN — Efendim, buyurun.

GÜNEŞ TANER (Devamla) — İlla, bundan sonra açılacak olan otoparkları, sadece, yap-işlet-devret formülüyle yapacağız demek değil. Hayır; yap-işlet-devret formülüyle yapılması şart da değil. Yani, bunu buraya getirdik diye, bundan sonra İstanbul Limanını bundan başka formülle yapanın kafası kesilir diye bir şey değil bu. Yapabilirseniz onu da yapın; ama, İstanbul'un dışına çıkın, Trakya tarafında özel sektör tarafından yapılan limanlara bakın. Eğer "limanlar sadece devlet eliyle yapılır" deseydik, o limanları kim yapacaktı, ekonomiye bu katkıyı kim koyacaktı? Biz istiyoruz ki, insanlarımıza imkân verilsin. Gelin, bu imkânı verelim.

Art niyet... Eğer herkes hırsızdır diye başlarsak, öyle kanunlar çıkarırız ki, kanun, çıktığı anda bitmiş olur... Nitekim, adam öldürmek, bizim dinimizde olduğu gibi, bütün dinlerde yasaktır,

günahtır; biz de kanun çıkarıyoruz, "adam öldürmek günahtır, yasaktır, bunu yapanı şu kadar süre içeri atarız" diyoruz da adam öldürmüyorlar mı; öldürüyorlar. Demek ki, kanun, yeterli şart değil.

Bu kanun, bugünkü Türkiye'nin şartları ve dinamiği içerisinde geçerli olan bir kanundur, çıkmalıdır. Yarınki şartlar nasıl değişir, yarın Türkiye nereye gelir, ortam ne getirir, ona göre de harekette bulunmak lazımdır.

Burada bir konuya değinmeden geçemeyeceğim. Diyoruz ki, "damga vergisi ve harçlardan muaftır." Ben genelde sübvansiyonlara karşı olan bir arkadaşınızım; burada ilk teşvik açısından doğrudur, bu yapılmalıdır; ama, tabiî, 49 sene içerisinde doğacak olan bu vergi ve harçlardan muafiyet tanımak, acaba doğru mudur; bunu düşünmek lazım.

Keza, burada değinmeden geçemeyeceğim, Bursa'da otomotiv sektöründe bir kriz var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SAYDAM (Manisa) — Her yerde var.

GÜNEŞ TANER (Devamla) — Bağlıyorum Sayın Başkanım.

Her yerde var; ama, bu otomotiv sektörü, Türkiye'de çok önemli bir sektördür ve ekonominin yüzde 5,5'ini teşkil eder. Aslında, bu sektördeki kriz ortadan kalkabilir. Yani, sıkıntıları vardır, doğrudur; ama, eğer otomobil üzerinde olan vergileri yüzde 45'ten 30'a çeksek, bu eldeki stok satılır, piyasaya bir canlanma gelir, biz de kâğıtta alacağımızı düşündüğümüz yüzde 45'lik vergi yerine -çünkü, şu anda alamıyoruz- yüzde 30'unu alırız; yani, üçte birini alırız, üçte ikisini alırız ve hem size kaynak sağlanır hem de bu sorun çözülür. Bunu biz söylüyoruz diye yapmamazlık etmeyin. Bakın, bu memleket hepimizin; dün bizimdi -idarî olarak- bugün sizin. Biz bunu size söylemek zorundayız; ama, buna bugün çare bulmazsanız... Veya eski arabaları geri alan, takas eden şirketlere bunların üzerinden KDV tahakkuk ettirmezseniz, bu sektöre bir canlılık gelir; söz vermiş olduğunuz ve ortadan kalkan iki anahtardan biri tekrar geri işlemeye başlar.

Ben şunu söyleyemem; Güneş Taner olarak bundan da memnuniyet duyamam : "Başbakanınız söz verdi, yerine getiremiyor, aman ne iyi, ne iyi..." Ben bunu diyemem; çünkü, siz söz verip de, size oy veren, benim vatandaşım; o, başka bir yerden gelmedi ki... Onun için, yanlışları söylemek, benim boynumun borcu; ama, burada istirham ediyorum ve zaman zaman da memnun oluyorum, İktidar kanatlarındaki arkadaşlarımız bizi gayet iyi niyetle dinliyorlar, söylediklerimizden etkileniyorlar ve gerek bakanlarıyla gerekse Başbakanla temas kurup, bu konuda yeteri kadar baskı yaptıklarına da eminim. Siz, neticede, ne kadar iyi yaparsanız, o kadar puan alırsınız. Biz size ne kadar iyi yaptırırsak, Türkiye'ye o kadar hizmet ederiz. Şundan sakın korkmayın : Biz bunları yaptık diye, vatandaş bize oy vermemezlik etmez, "bunlar iyi yapıyor, hep bunlar kalsın..." Bu, vatandaşın tercihidir. Kimsenin, kimsenin reyinde veya cebinde ipoteği yoktur, biz bunu söyleyemeyiz; biz, sadece fikirlerimizle, icraatımızla, yaptıklarımızla...

Bu Mecliste defalarca söyledim, bu memlekete bir çivi çakandan Allah razı olsun. Bir çivi çakmak için yola koyulanların çorbasına biz de bir parça tuz koyalım, yapılsın; ama, gelin, hep beraber, doğru olan şeylere doğru diyelim, yanlışlara yanlış diyelim; düzeltilecek olanları düzeltelim ve bu memleketi bir an evvel şu ekonomik yangından kurtaralım, siyasî istikrarı tesis edelim. Bu, sadece sizin, bir partinin, bir başkanın veya bir başbakanın düşüncesine hizmet etmek değildir; bu, Türkiye'ye ve onun insanlarına hizmet etmektir.

Hepinize saygılar sunarım. (ANAP, DYP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Madde üzerinde verilmiş 4 önerge vardır; veriliş sırasına göre okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci maddesinin birinci satırındaki "2nci maddede belirtilen konularda" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener	Abdulilah Fırat	Ömer Ekinci	Fethullah Erbaş
Sivas	Erzurum	Ankara	Van

Ahmet Remzi Hatip
Konya

Gerekçe : Yap-işlet-devret modeliyle yapılacak işlerin harç ve damgadan muaf olması, kamu vicdanını yaralayacağı gibi, vergi adaletine de aykırıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Mustafa Ünaldı	Cevat Ayhan	Ahmet Remzi Hatip
Van	Konya	Sakarya	Konya

Şaban Bayrak	Abdulillah Fırat
Kayseri	Erzurum

Gerekçe : 12 nci maddeyle sermaye şirketi ile yabancı şirketin Harç ve Damga Vergisinden muaf edilmesi devleti zarara sokmaktadır. Bu nedenle, maddenin metinden çıkarılması görüşündeyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci maddesinin üçüncü satırındaki "Damga Vergisi" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener	Fethullah Erbaş	Cevat Ayhan	Ahmet Remzi Hatip
Sivas	Van	Sakarya	Konya

Şaban Bayrak
Kayseri

Gerekçe : 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu kapsamına giren tüm gerçek ve tüzelkişilere uygulanmaktadır. Yalnızca bu konuda uygulanması, hem Hazinenin zarara uğramasına hem de eşitlik ilkesine aykırıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı yasa tasarısının 12 nci maddesinin üçüncü satırındaki "2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener	Şaban Bayrak	Fethullah Erbaş	Cevat Ayhan
Sivas	Kayseri	Van	Sakarya

Ahmet Remzi Hatip
Konya

Gerekçe : 492 sayılı Harçlar Kanunu nispî ve maktu olarak alınmaktadır. Özel yabancı ve sermaye şirketlerine uygulanmaması eşitlik ilkesine aykırıdır.

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, önergeleri aykırılık sırasına göre tekrar okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet?

DEVLET BAKANI ALİ ŞEVKİ EREK (Tokat) — Katılmıyoruz efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) — Karar yetersayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyorlar.

Önerge üzerinde söz talebi de yoktur.

Önegeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Sayın milletvekilleri, birinci önergenin oylamasında karar yetersayısı bulunamamıştır.

Saat 20.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma saati : 18.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Vefa Tanır

KÂTİP ÜYELER : Cengiz Üretmen (Manisa), Abbas İnceayan (Bolu)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113 üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

10. — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Devam)

BAŞKAN — Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

12 nci madde üzerinde verilmiş önergeleri veriliş sırasına göre okutmuştum. Aykırılık sırasına göre birinci önergenin oylamasında kalmıştık.

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Karar yetersayısı istiyorum.

TURHAN TAYAN (Bursa) — Aman, geç kaldın (!)

CEVAT AYHAN (Sakarya) — Zaten, usule göre karar yetersayısı aramanız gerekiyor. Geçen oturumda karar yetersayısı bulunamadığından, şimdi tekrar karar yetersayısı aranması lazım.

BAŞKAN — Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Karar yetersayısı bulunamamıştır.

Saat 20.30'da toplanmak üzere, oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati : 20.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.30

Başkan : Başkanvekili Vefa Tanır

Kâtip Üyeler : Cengiz Üretmen (Manisa), Abbas İnceayan (Bolu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113 üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

10. – Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Devam)

BAŞKAN – Sayın millletvekilleri görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Hükümet ve Komisyon hazır.

12 nci madde üzerinde verilmiş olan birinci önergenin oylamasında kalmıştık.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

İkinci önergeyi okuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 12 nci maddesinin üçüncü satırındaki, "damga vergisi" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener

Sivas

ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

AHMET REMZİ HATİP (Konya) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hatip.

AHMET REMZİ HATİP (Konya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; muafiyetlerle ilgili 12 nci maddenin bu şekliyle kabul edilmesi, memleketin idaresine tevdi edilmiş olan birtakım hususları ihtiva eden egemenlik haklarımızın kendi elimizle devredilmesi manasına gelen böyle bir tasarıda verilmiş son bir taviz olmaktadır.

Malumları olduğu üzere, tasarının 1 inci maddesinin amacı, ileri teknoloji gelmesi ve yüksek maddî kaynakların temin edilmesidir; ama, müzakerelerden anlıyoruz ki, böyle bir modelle ne ileri teknoloi gelir ne de yüksek maddî kaynak gelir. Neden?.. Çünkü, devlet ne iş yapacaksa hepsini ortaya koymuş; "buyurun siz yapın" diyor. Tabiî onlar da, bunların içerisinde en kârlısını, en külfetsizini ve en az teknoloji ve kaynak aktarımını gerektiren alanları seçecekler ve "biz bunu yapacağız" diyeceklerdir. Bunlar nedir; kanalizasyon, otopark vesaire... Onun dışındaki bir kademeye çıkmanız mümkün değildir; çünkü, onlara en tatlı ve cazip gelen alanları ayıracaklar. Biz, "bunların istisnai olarak verilmesine taraftarız" diyoruz. Halbuki, siz tümünü buraya sevk ediyorsunuz.

Bu tasarı öyle konuları kapsıyor ki, yap-işlet-devret modeliyle yapılacak işleri, yabancı sermayeyi yeniden teşvik etmektedir. Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu var, onun içerisinde yabancı sermayenin gelmesi için birtakım imtiyazlar veriyoruz, kendilerine her türlü imkânı tanıyoruz, kalkınma planlarına koyuyoruz; kendi imalatçımıza, kendi sanayicimize tanımadığımız pekçok imtiyazı onlara tanıyoruz. Hatta kıskandığımız, kaldırdığımız teşvikleri bile, "yap-işlet-devret modeline göre buraya teşrif edin, biz size bunu verelim" diyoruz. Halbuki, bu yanlış bir iştir. Biz, bunu kendi sanayicimize verirsek, yabancının gelmesine zaten lüzum kalmaz.

Bir misal vermek istiyorum : Bendeniz zamanında İzmir'de Sanayi Bölge Müdürü idim, Degaş isimli bir müteahhit firma büyük işler yapmış, mesela Bandırma Limanını yapmış, kendisine güven gelmiş ve bu sefer Çiğli Hava Meydanının kenarında, deniz kıyısında muazzam bir liman işine başlamış. Öyle ki, işi kârlı hale getirebilmek için, bir taraftan limanı inşa ederken, diğer taraftan da bataklığın içerisinde gemi inşaasına başlamış. Gözlerimle gördüm, birçok mühendisimiz beline ip bağlamış çamurun içinde çalışıyordu. O tarihte, biz Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri olarak kendilerine elimizden gelen güçlüğü çıkardık. Bütün bakanlıklar konuya burnunu soktu; yok efendim burada kuş cenneti varmış, yok efendim burada kazı yapılması sakıncalı, çünkü bu toprakların altında eski eserler varmış, yok efendim Körfezi kirlendirirmiş, Alsancak Limanımızın işini bozarmış... Bir de öğrendik ki, bu işi engelleyen zahiren hükümetler, fakat hakikatte Yunan tersaneleri imiş. Çünkü oraya gelen beynelmilel gemilerin kendileri tarafından elden geçirilmesini istedikleri için Türkiye'de böyle bir tersanenin inşaını engellemeye çalışıyorlar. Halbuki biz, bu gibi müteşebbislerimize şurada sağlanan kolaylıkların onda birini tanısak, yüzde birini tanısak memleketimiz, ihya olur.

Bu tasarıyla ne yapıyoruz; aman gel diyoruz ve onun iş yapacağı yeri kamulaştırıyoruz. Hangi fabrikamızın arazisini devlet temin ediyor da, buyurun gelin diyor. Bir fabrika arazisi almak için binbir tane müşkülat vardır; bizim sanayicimizin önünde 100'e yakın formalite var. Ama, bir yabancı sermaye gelecek olursa, kendisine, "efendim, buyurun biz arazinizi kamulaştıralım" denecek. Başka? "Getireceğin sermayeye, bulacağın işletme sermayesine her türlü garantiyi verelim." denecek. Bunun manası nedir? Garantiyi vermek demek, borcu üstlenmek demek, tekeffül etmek demektir. Yani, siz borçlanacaksınız, o kullanacak. Öyleyse, sen Türk Hükümeti olarak kendi firmana bu garantiyi ver, bu borcu, bu köprü kredilerini bul. Yabancılara temin edilecek mal ve hizmetler için garanti veriyorsun, köprü krediler için garanti veriyorsun, sağlanacak krediler için kısmen veya tamamen geri ödeme garantisi veriyorsun. Bunlar yetmiyormuş gibi birtakım malî yükümlülük altına giren fonlar lehine, garanti veriliyor ve garanti koşullarını belirlemeyle Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı görevlendiriliyor. Şimdi, öyle acayip şeyler var ki, böyle bir garanti vermek demek, Türkiye Devletinin iflasını ilan etmek demektir. Halbuki, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, yani Devleti Âliye başlıbaşına bir garantidir. Bizim yabancı bir şirkete iş vermemiz, onlar için bir lütftur, bir atiyedir. Böyle bir atiye verdiğimiz şirkete nasıl oluyor da bir de ayrıca garanti veriyoruz? Bugün bir noter senedi yaptırmaya gidersiniz, eğer yapacağınız iş resmî daireyle ise, noter senedine ihtiyaç kalmaz; çünkü devletin bir itibarı vardır.

BAŞKAN – Lütfen bağlayalım...

AHMET REMZİ HATİP (Devamla) – Muhterem Başkanım bağlıyorum.

Devlet borç almak için IMF'den garanti alıyor, IMF yeşil ışık yakmazsa borç alamıyor. Peki, davet ettiğin yabancı şirketin borç alması için sen nasıl garanti vereceksin? Peki sana kim garanti verecek? Gene gideceksin, IMF'ye diyeceksin ki, "bu şirketin getireceği sermaye için ben garanti vermek istiyorum, bana bu kadar kredi daha kullandırır mısın?" Bunun manası budur.

Muhterem arkadaşlar, o kadar acı bir husus ki bu, Türkiye'nin egemenliği artık su götürür olmuştur. Anavatan İktidarı döneminde Irak ve İran ile ikili anlaşmalar yapılmış ve bu memleketlere muazzam bir ihracat başlamıştı. Özellikle Irak ile olan anlaşmamız, senede 1 milyar 150 milyon dolar civarındayken rahmetli Turgut Özal, uçaklara müteşebbisleri bindirip Irak'a gitmiş, "buyurun, istediğiniz kadar ihracat yapın" dendiği için 5-6 milyar dolara kadar bağlantılar yapılmış, bunların hammaddeleri Türkiye Maliyesi ve Merkez Bankası tarafından dışarıdan ithal edilmiş, makineler getirilmiş, burada fabrikalar kurulmuş...

BAŞKAN – Lütfen bağlayalım.

AHMET REMZİ HATİP (Devamla) – Ondan sonra, bakıyorsunuz, birdenbire, size geliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET REMZİ HATİP (Devamla) – ...IMF diyor ki, "sen bu kadar krediyi nasıl açarsın?" Neden?.. Çünkü sen bana borçlusun" diyor.

İşte muhterem arkadaşlar, biz oraya garanti verdiğimiz zaman, IMF gelecek, başımıza dikilecek, "sen bu garantiyi nasıl verirsin?" demeyecek; kendi adamlarına bu kredi kullanıldığı için bizim Hazinemizin batması, vergi mükelleflerimizin daha büyük yükler altına girme pahasına, bu yap-işlet-devret modelini getirecek kimselere garanti vereceğiz. Bunlar yetmiyormuş gibi, bir de tutacağız damga resmi muafiyeti getireceğiz, harçlardan muaf tutacağız. Bu, düpedüz bu memleketi soymaktır.

Bu sebeple getirdiğimiz değişiklik önergesini kabul buyurmanızı istirham eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 12 nci maddesinin birinci satırındaki, "2 nci maddede belirtilen konularda" ibaresinin metinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Oğuz
İstanbul
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Ali Oğuz, buyurun.

ALİ OĞUZ (İstanbul) – Muhterem Başkanım, değerli arkadaşlarım; üçüncü önergemiz hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi hürmetle selamlıyorum efendim.

Muafiyetler madddesi olan 12 nci maddeye kadar gelmiş olduk ve böylece aşağı yukarı bu kanun tasarısının da sonuna gelinmiş oldu.

Bu maddede, hepinizin bildiği gibi, 2 nci maddede belirtilen konularda "yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ve sermaye şirketi ve yabancı şirketin yapacağı bütün iş ve işlemler" diyor. 2 nci maddede neler tadat edilmiş; her vesilesiyle fırsat buldukça bahsedilen, 2 nci maddede bahsedilen işler; köprü, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, enerji, üretim, iletim, dağıtım, maden işletmeleri, fabrika, benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, demiryolu, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanmaya yönelik deniz ve hava limanları gibi benzeri yatırım ve hizmetlerdir.

Değerli arkadaşlarım, görülüyor ki, 2 nci maddede tadat edilen ve yap-işlet-devret modeli için dış sermayeye açmış olduğumuz şu işlerin hepsi aşağı yukarı memleketimizde yapılabilecek mahiyette ve vasıftaki işlerdir; ama, gelin görün ki bunları kendi vatandaşlarımız ve kendi müteşebbisimiz bihakkın, belki de dışarıdakilerden daha güzel ve daha sağlam yapabilecek durumda iken, 2 nci maddede belirtilen bu işlerin hepsini tek tek saydıktan sonra, bunların damga vergisinden, harçlardan muaf olacağı hususu belirtilmiş bulunuyor. Oldu olacak, hiç olmazsa vergiden de muaf deyin de, daha çok sermaye gelsin. Nasıl olsa damga vergisinden ve harçlardan da muaf olduğuna göre, bir de vergiden muaf deyin; gelsinler, bütün imkânlarımızı sömürüp götürsünler. En menfaatlı ve kârlı işlerimize talip olsunlar ve bize ve size müstemleke tipi bir sürü işleri yapsınlar ve netice itibariyle de giderken de bir enkaz bırakıp gitsinler. Onların gelmeleri için bütün imkânları hazırlayalım, istimlâklerini yapalım, arazilerini onlara tahsis edelim ve her türlü imkân ve fırsatı onlara verelim ve böylece gelip, sözüm ona sanayimize ve memleketimize hizmet etsinler.

Değerli arkadaşlarım, kendi üreticilerimize bu fırsatı versek; inanıyorum ki, bu memleketin evladı, bu işleri onlardan daha mükemmel yapar; ama, gelin görün ki, kendi evladımızın yaptığı üretimi dahi durduracak bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Neredeyse "Siz durun, siz yapmayın" diyecek bir noktaya gelmiş bulunuyoruz; çünkü, aldığımız ekonomik tedbirler, sanayimizin bütün kesimlerini durdurmuş, birçok kesimde yüzlerce değil, binlerce işçimizin sokak ortasına bırakılmasını intaç edecek duruma getirmiş, paramız perişan edilmiş, dış borç, döviz akıl almaz seviyede kudurmuş ve memleketin heryerinde artık Türk parasına itimat ve itibar edilmez hale gelinmiş, herkes, bir yandan dövize bir yandan da günlük yüzde 1 000 repo faizlerine ve Hükümetin çıkardığı üç aylık vadeli, yıllık bileşik faizi yüzde 406'yı bulan devlet tahvillerine yönelip, bütün imkânlarını o noktada değerlendirmiş, artık neredeyse sanayi kuruluşunu, fabrikasını kapatır noktaya gelmiş; çünkü, hizmet etse, sanayi hizmetine devam etse, görüyor ki, ne faizin arkasından yetişmesi, ne de dövizin arkasından yetişmesi mümkün değil. Bugün şu şartlar altında hiçbir fabrikanın ve sanayi kuruluşunun 3 ayda yüzde 406 faizden kazandığı kârı elde etmesi mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, bunları tek elden şöyle bir değerlendirip gözden geçirdiğimiz zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oğuz, lütfen sözlerinizi bağlayın.

ALİ OĞUZ (Devamla) – ...görüyorsunuz ki, bu işi tahribe özel olarak bir ekip görevli olsa ancak bu kadar yapabilir.

Merhamet edin; bu milletin işsizine merhamet edin, müteşebbisine merhamet edin, sanayicisine merhamet edin; bir ekmeğe muhtaç açına, sefiline, yoksuluna, fakirine, merhamet edin; ama, artık görüyorum ki, merhamet hisleriniz de körleşmiş, bu millete merhamet etmiyorsunuz.

ALAETTİN KURT (Kocaeli) – Hakaret ediyorsunuz.

ALİ OĞUZ (Devamla) – Bununla bir yere geleceğinizi zannediyorsunuz; ama ben inanıyorum ki, şu aldığınız tedbirler, şurada bizim çok acı söylediğimiz ve sizin de rahatsız olduğunuz neticeleri intaç edecek, üç ay sonra, yüzde 406'lık faizleri ödeyemeyip buraya gelip pişmanlığınızı izhar edeceksiniz.

Saygılarımızı arz ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Dördüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının 12 nci maddesinin üçüncü satırındaki "2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener
Sivas
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erbaş.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabrınızı taşırmadan konuşmamı kısa keseceğim, bu vesileyle hepinizi hürmetle selamlarım.

Şimdi, tasarının 12 nci maddesinde, devletin Hazinesinin önemli gelir kaynaklarından birisi olan 488 sayılı Damga Vergisi Kanunundan ve 492 sayılı Harçlar Kanunundan yabancı firmaları ve sermaye firmalarını muaf tutuyorsunuz ve devletin Hazinesini tam 49 yıl bu gelirden mahrum ediyorsunuz. Peki 49 yıl Hazineyi bu gelirden mahrum etmenin sonucunda ne olacak? 1850'li yılları hatırlayınız; o devirde bazı yabancı firmalara bazı istisnalar tanınmıştı. Bu istisnalar gide gide, katlana katlana "kapitülasyon" dediğimiz bir müesseseyi Osmanlı Maliyesinin sırtına vurdu. Kapitülasyonlardan kurtulmak o kadar zor oldu ki, Osmanlı Devleti yıkıldı, ancak ondan sonra Türkiye bundan kurtulabildi. Şimdi, siz aynı şekilde, bu yabancı firmalara, harçlardan muaf, Damga Vergisinden muaf diye verin ha verin.... Sonunda, bundan Türkiye Cumhuriyeti yıkıldıktan sonra kurtulabilirsiniz. Çünkü bu şekilde, tam 49 yıl bu devletin gelir kaynaklarını yabancı firmalara peşkeş çekmeniz, yap-işlet-devret modeli perdesi arkasında bile olsa kabul edilemez.

Onun için, ben diyorum ki, Sayın Genel Kurul, bu harç ve damga vergisi istisnasını bu yabancı firmalara tanımasın. Çünkü, bunlar devletin önemli gelir kaynağıdır. Noterlerde, tapu dairelerinde, gümrüklerde ve her tarafta alınan bu vergilerden devleti mahrum etmeyelim, Maliyemizi bozmayalım, yeniden bir Düyun-i Umumiye ile karşı karşıya kalmayalım.

Hepinizi saygı ile selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

12 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 12 nci madde kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum :

Denetim

MADDE 13. – Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket tarafından yapılan bütün iş ve işlemler Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, burada bir düzeltmeniz mi olacaktı?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Evet efendim. Şimdi bu maddenin ikinci satırındaki "tarafından" kelimesi "arasından" olacak.

BAŞKAN – "Şirket" kelimesinden sonra gelen "tarafından" ibaresini "arasında" olarak değiştiriyoruz.

Teşekkür ederim.

13 üncü madde üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Ertekin; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA M. RAUF ERTEKİN (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının 13 üncü maddesine geldik. Bu madde üzerinde, şahsımın ve Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini belirtmek üzere söz aldım. Bu vesileyle Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

13 üncü maddeye geldik; ama, esasında, tasarının tümüne baktığımız zaman, gerçekten, çıkarılması gerekmeyen, bu Parlamentonun 3-4 günlük mesaisini alan bu tasarı üzerindeki görüşmelerin yersiz olduğunu gene belirtmek istiyorum. Çünkü, Anavatan iktidarları döneminde ve şu anda da sizin İktidarınız döneminde, yap-işlet-devret modeli işlemektedir. Hâlâ aklım almıyor, bu kanun tasarısı niye getirildi? "Türkiye'de, mevcut mevzuat çerçevesinde, yap-işlet-devret modeli on senedir işleyebiliyorsa, bugün bu kanun tasarısına ne lüzum var?" diye kendi kendime soruyorum ve sizlere de soruyorum.

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Sayın Güneş Taner öyle demiyor.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Ve diyorum ki, bunun arkasında başka şeyler yatıyor; çünkü, yap-işlet-devret modeli işleyebiliyorsa, Türkiye'de bu sistemle eserler yapılabiliyorsa, yatırımlar yapılabiliyorsa, bu kanun tasarısıyla Meclisi meşgul etmenin, gerçekten zaman israfı olduğuna inanıyorum.

Değerli arkadaşlarım, 13 üncü madde, denetim maddesi. Esasında, maddede "Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket tarafından yapılan bütün iş ve işlemler Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir" denmesi, yabancı sermayenin de, Türkiye'deki müteşebbisin de, yap-işlet-devret modeline göre iş yapmasını engellemektedir. Bu tasarı kanunlaşmadan da bu işler yürüyebiliyorsa, bu tasarıyı kanunlaştırmakla yap-işlet-devret modelini çıkmaza sokarız.

Sayın Faralyalı, siz ticaret erbabısınız, bu işlerin içinden geldiniz...

ERSİN FARALYALI (İzmir) – Bu modeli de uyguladım.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Düşünebiliyor musunuz, Türkiye'de, bu kadar bürokratik engellere takılan bir müteşebbis olacaksınız; ücreti, Bakanlar Kurulunun gösterdiği doğrultuda bakan tespit edecek; işletmenin kuruluşundan itibaren işlemesi de Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi olacak ve siz özel teşebbüs olarak bu modelle iş yapacaksınız, paranızı buraya yatıracaksınız... Zaten bu ekonomik sistem içerisinde, bu şekilde para yatıracak bir müteşebbisi ne içeride ne dışarıda bulmak mümkün değil, bu ayrı şey de, Türkiye ekonomisinin ileride rayına gireceğini ve Türkiye'de gerek yabancı sermayenin gerekse yerli müteşebbisin sermayesinin bu alanda faaliyete geçmesinin sağlanacağını düşünsek bile, bu kanun tasarısıyla getirilen yeni engellemelerle, özel teşebbüs bunun içine girmeye kalkar mı? Daha iyi gelir getirecek yatırımları -sanayi yatırımları olsun, diğer yatırımlar olsun- herhalde kendisi yapar.

Bunu anlamak mümkün değil; bir yanlış yapıyoruz; yaptığımız yanlış. Türkiye'de bir model işliyor, bu modelin önünü tıkamak için kanun tasarısı getirmişiz. Niye getiriyoruz anlamıyorum; yani olacak şey değil.

HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – Söyle, söyle; Refahlılar sevinsin.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Refahlı arkadaşların merak etmesine lüzum yok; çünkü, bu tasarıyı kanunlaştıracağız burada. Ama, çıkacak olan bu kanun işlemeyecek; çünkü, onu işletecek sermaye yok, onu işletecek dış sermaye Türkiye'ye gelmeyecektir.

Dün, İstanbul'da Konrad Otelde, dünyanın pek çok ülkesinden gelmiş sanayici, işamadı ve ekonomist bir toplantı yaptı, -hepiniz televizyonlarımızda izlemişsinizdir- Türkiye'nin ekonomisinin ne olduğunu masaya yatırmışlar; arkasından televizyonlar ve basın bir anket yapıyor "dış yatırımcı için Türkiye'deki ekonomi ne durumdadır? Türkiye güvenilir bir ülke midir?" diye. Çıkan netice fevkalade üzücü -televizyonlar da bunu bangır bangır bağırıyor- Türkiye, hâlâ, ekonomisi itibariyle dış yatırımcıların kritik bir ülke olarak gördüğü, yatırım yapmak istemediği bir ülke halinde. Böyle bir durum varken, Türkiye'de bunları yapmanın âlemi nedir ben anlamıyorum?! Hele Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna bırakmak...

Değerli arkadaşlarım, -inanınız, önümüzde bir sürü olay var- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, Başbakanlığa bağlı ve Başbakanın emriyle hareket ediyor. Hele, bazı hükümetlerin, bu denetleme kurulunun başına partizanca atama yapıp da, o denetleme kurulunu hukuk sistemi içinde değil, bazı siyasal çıkarlar için, istedikleri şekilde yönlendirdikleri takdirde neticenin ne olduğunu hep birlikte görüyoruz. Hangi bakan, hangi bürokrat acaba bunların altına imza atacaktır?

HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – ANAP'ın tayin ettiği Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı orada duruyor; biz değiştirmedik.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Evet, olabilir, olabilir. Böyle bir şey olabileceğini tahmin edemeyiz, yarın ne olacağı belli değil. Sizin Bakanlarınızın, Hükümetinizin, belli çıkarlar için, "Anavatan Partisinde bazı şeyler vardır, onların bakanları, onların bürokratları şöyle yapmışlardır, böyle yapmışlardır, yolsuzluk vardır" iddialarıyla ortaya koyduğu bazı şeyler meydanda; ama bugün bu yolsuzlukların devam ettiğini, devam edegeldiğini, bazılarının ise örtbas edilmek için uğraşıldığını hep birlikte izliyoruz. Yani, bunlarla bir yere varmak mümkün değil. Hele serbest pazar ekonomisi içerisinde müteşebbisin yapacağı yatırımlara, onun işletmesine devletin müdahale etmesi, ekonomide de olsa müdahale etmesi fevkalade sakıncalı; sakıncalı olduğunu gördük. Şu andaki İktidar, Hükümet, ekonomiyi biliyorum diyen insanlar ekonomiye nasıl müdahale ettiler ve netice itibariyle dört ayın içerisinde Türkiye'yi ne hale getirdiler, hep birlikte izliyoruz. Esasında, denetlenmesi gereken bu Hükümet. Şimdi, yapılması daha gerçekleşmemiş, yapılacak olan eserlerin denetime tabi tutulmasıyla alakalı yasaklar getiriyoruz; ama bizim, evvela, bu tasarının neticesinde yap-işlet-devret formülüyle ortaya konulacak olan eserlerin, yatırımların denetlenmesinden önce, Hükümeti denetlememiz lazım. O Hükümeti denetlememiz nedir? Çok başarılı bir hükümet (!) Nasıl başarılı; dört ayın içerisinde bu ülkenin ekonomisini bu hale nasıl getirmiş diye bir bakmak lazım. Olacak şey değil! Bunları söyledik mi kızıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bakın, vatandaşın içine çıkın, vatadaş ne diyor, esnaf ne diyor, müteşebbis ne diyor, sanayici ne diyor bir bakın, memur ne diyor bir bakın. Temmuz ayı geldi; acaba, bu temmuz ayında memura verilecek maaş zammı nedir belli değil. Şu dört-beş ay içerisinde, memurun, ücretlinin, emeklinin, dulun, yetimin cebindeki paranın -varsa o da- dörtte üçünü geri aldınız artırdığınız enflasyonla, yaptığınız devalüasyonlarla. Şimdi, bunları bir tarafa bırakıyorsunuz, Türkiye'de herşey güllük-gülistanlık, efendim, millet sıraya girmiş, Türkiye'de yatırım yapacak, müteşebbis yatırım için yer arıyor, ülkede teşvikler için size müracaatta bulunmuş yap-işlet-devret formülüyle ben bunları yapacağım demiş gibi kanun tasarısı getiriyorsunuz. Ülkenin öncelikli meseleleri var, biz buna karşı değiliz; ama yap-işlet-devret formülüyle zaten bu ülkede bu eserler yapılıyordu, bu kanun tasarısına lüzum yok. Bu onu engelleyecektir, onun için karşıyım, yani getiriliş şekline karşıyım. Şu kanun tasarısının getirilişine karşıyım.

ALİ ESER (Samsun) – Sayın Ertekin, öneriniz nedir?

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Efendim, bu kanun tasarısının hiç yürürlüğe konması gerekmezdi. Boşu boşuna konuşuyoruz.

ALİ ESER (Samsun) – 13'üncü maddede?..

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – 13 üncü maddedeki önerim : Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu evvela ciddî bir şekilde elden geçirilmeli; siyasetten arındırılmalı, tarafsız olmalı.

HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – Öyle değil mi?

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Bilemem, bilemem efendim; tarafsız olup olmadığını size sormak lazım.

HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – Bilmediğin şeyi niye konuşuyorsun?

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Sayın Beyefendi, varsa bir söyleyeceğiniz gelip burada konuşursunuz; bunlar benim önerilerimdir.

BAŞKAN – Siz devam edin efendim.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Yolsuzluk iddiasıyla -benim ağzımı açtırmayın- 1991 seçimlerinde, meydanlarda bangır bangır bağırdınız; aradan üç sene geçti, netice nedir, ne çıktı, bana söyler misiniz?! Denetleme kurullarını, teftiş kurullarının hepsini harekete geçirdiniz; sadece siyasî çıkar için bakanlarımızı Yüce Divana sevk ettiniz; bakalım neticesi ne çıkacak? Ama, kendi bakanlarınız, başka bugün devletin en başında oturan insan "verdiysem verdim" dedi ve çekti gitti. Bu memlekette; nerede denetleme, denetleme nerede?! İLKSAN'ı, İSKİ'si, arkasından da ASKİ'si geliyor... Nerede denetleme?.. Bunun için diyorum denetleme kurulları tarafsız olsun diye. Bu, bizim, Türkiye'nin meselesi, hepimizin meselesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bağlayalım.

M. RAUF ERTEKİN (Devamla) – Değerli Başkanım, söylenecek şey pek çok; ancak, bu tasarının Hükümetçe geri çekilmesinden yanayım.

Bu duygularla, sözlerimi bitirirken, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ahmet Remzi Hatip, buyurun.

AHMET REMZİ HATİP (Konya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; denetim maddesi olan 13 üncü madde üzerinde Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum; hepinizi hürmetle selamlarım.

Burada denetimi kim yapacak; Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu yapacak. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna bu görev bu madde ile veriliyor. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu nasıl bir teşekküldür; Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, KİT Komisyonu gibi, ama oniki ay çalışan bir komisyondur sanki; yani, temel vazifesi KİT'leri denetlemektir. Doğru Yol Partisine mensup, çok hürmet ettiğimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Hüsamettin Cindoruk Bey, bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlayalım, Başbakanlıkta görevlerini iyice yürütemiyor diye bir tez ortaya atmıştı, fakat makes bulmadı; hakikaten çok isabetli bir operasyon olurdu.

Bu Hükümet özelleştirme diye karşımıza çıktı; ama, ne görüyoruz : Yap-işlet-devret modeli ile yeni KİT'ler meydana getiriliyor. Bunun ispatını mı istiyorsunuz; işte bu madde. Deniyor ki :

"yap-işlet-devret modeli çerçevesinde, idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket arasında yapılan bütün iş ve işlemler, Başbakanlık Yüksek Denetleme kurulunun denetimine tabidir." Niçin; çünkü, siz yukarıdaki bir maddede "bu hizmetler görülsün diye yabancı sermayeli şirket görevlendirilir" diyorsunuz. Hoppala! Yabancı şirket sizin emrinizde; yap-işlet-devret diye onu görevlendireceksiniz! Şu ifade zaafına bakın arkadaşlar. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu. Siz bir taraftan özel hukuk hükümlerine tabi bir sözleşme yapıyoruz diyorsunuz -kanunun yukarıdaki maddelerinde var- ondan sonra da geliyorsunuz, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi tutuyorsunuz. Bunun manası, yapma-işletme-devretme modelidir. (RP sıralarından alkışlar) Başka bir manası yok.

Deniyor ki : "Bütün iş ve işlemler Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir" Nasıl olacak; yukarıdan beri birtakım işler veriyorsunuz. Nedir bunlar; sözleşme yapılacak, arkasından süre verilecek, sorumluuluk tayin edilecek, kamulaştırma yapılacak, garantiler verilecek, muafiyeler uygulanacak... Bütün bunlar, safha safha, her gün olacak işlerdir. Yüksek Murakebe Kurulu bunları nasıl denetleyecek; demek ki, her işleme ait bir föy, bir kopya kâğıdının altında çıkarılacak, Yüksek Denetleme Kuruluna fakslanarak gönderilecek; o da denetleyecek, her gün "okey" diyecek, bir adım daha at, okey bir adım daha at diyecek.... Yani, bu kadar mantıksız iş hiçbir yerde görülmemiştir.

Muhterem milletvekilleri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu neyi denetleyecek? Gelen, yap-işlet-devret modelindeki yabancı şirketin ileri teknoloji getirip getirmediğini mi denetleyecek, yüksek maddî kaynak getirip getirmediğini mi denetleyecek, sözleşmelerini mi denetleyecek? Hani bunlar özel hukuk kaidesine göre ortaya konulmuştu?! Bunların ihtilafının çözüleceği yer özel mahkemeler olacak. Sonra, 6 ncı maddede, idarenin uğradığı zararlar konusu var, yani idare ne zaman zarara uğrayacak diye bunu mu denetleyecek? İdare ne zaman zarara uğrayacak, kırkdokuz sene sonra mı, onbeş sene sonra mı, yirmi sene sonra mı; bu işler ne zaman olacak? Süre kırkdokuz sene; bunun hangi safhasında bu denetimi uygulayacak, kırkdokuz sene bekleyip ondan sonra mı uygulayacak?

Siz, artık, o kadar hayalî işlerle uğraşmaya alışmışsınız ki, hâlâ daha, kanun tasarısında, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı cümlesini kullanıyorsunuz. Halbuki bu kuruluşu ikiye böldünüz. Buraya geliyor, "bu, bu şekildedir, böyle düzeltilsin" diyorsunuz. Bakalım kırkdokuz senede -Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının konumunun değiştirildiği gibi- Başbakanlık Murakabe Kurulunun da konumu değişmeyecek mi, yerine başka şeyler ikame edilmeyecek mi?

Muhterem arkadaşlar, idare, kendi kendine gelin-güvey olacak, her şeyi yapacak, yabancılara teslim edecek, ondan sonra da, gel denetle diyecek; ama, bunun neresini denetleyecek? Denetim, ne zaman başlayacak belli değil. Denetleme, yatırımın işletme safhasında mı, yatırım safhasında mı, yoksa denetleme safhasında mı başlayacak? Hangi safhada, hangi sıfatla, kim kimi denetleyecek belli olmadığı için, böyle bir maddenin sümmetedarik buraya konulmuş olması hatırımıza geliyor. Yarın Anayasaya aykırılık söz konusu olursa, "efendim, biz bunun denetimini de, en yüksek merci olan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna verdik" diyecekler.

Muhterem arkadaşlar, ateşle oynanılıyor. Burada verilen garantiler fevkalade tehlikeli boyutlardadır. İdare, yani KİT, bir kamu iktisadi teşebbüsü iş veriyor, ondan sonra devlet garanti veriyor; bu ne demek? Yani kamu iktisadi teşebbüsü, devlet değil mi, onun bir parçası değil mi? Bu tasarı kanunlaşırsa, idarenin arkasında Yüksek Planlama Kurulu yok mu; yine bu tasarı kanunlaşırsa, çıkacak kanuna göre Yüksek Planlama Kurulunun kararlarını Hükümet onaylamıyor mu; öyleyse, bu garanti ne demek oluyor?! Verdiğiniz garantiyle gelecek paralar Türkiye'ye gelecek mi, gelirse, transfer edilirse bunun Türkiye'de harcanmasını kim garanti edecek? İşte Ankara metrosu için birkaç gün evvel, Sayın Başkanın beyanatını gördük; diyorki : "Bizim endişemiz yok, para

elimizde değil, para zaten dışarıda, gelir yaparsa yapacak" Yani, biz bir şey yapmayacağız demek istiyor; çünkü, o şekilde bir formüle geliştirilmiş. Demek ki, o gelir, lütfen bu işleri yaparsa memleketemizin işleri de düzelecek.

Muhterem kardeşlerim, gelin gerçekleri görelim. Zararın neresinden dönersek o kârdır denir. 5 Nisan kararları alındı; Başbakanımız ne dedi : "iki ay sonra hemen faydaları görülecek. İşte iki ay geçti, hiçbir iyileşme yok; memleket kan ağlıyor, her taraf kapanıyor. PETLAS deyip duruyorum. PETLAS'ta üretim durdu, gözleriniz aydın, hani yıl sonunda durduracaktınız? Kamu Ortaklığı İdaresi niçin burnunu sokuyor, üretimi yavaşlatıyor? Kamu Ortaklığı İdaresinin başındakiler, acaba bir gün bu fabrikalara gitmiş de, bunların çalıştığını görmüş müdür?

Muhterem arkadaşlar, enflasyon iki ayda ne oldu; yüzde 117'ye vardı. Demirel Hükümetinin Programını ve seçim bildirgesini hazırlayan komisyonun içerisinde Sayın Çiller'de vardı; ne denmişti orada : Enflasyonu 500 günde yüzde 10'un altına düşüreceğiz." Meğer başka şeyler söylenmiş, 2 çarpı 500 günde yüzde 10 artı 100 olacağını ifade etmiş de biz anlamamışız. (RP sıralarından alkışlar) Ne oldu; yüzde 110'u geçti. İki ay içerisinde 300 bin kişinin işine son verildi.

11 milyon işsizimiz var arkadaşlar; insaf buyurun. Bunlara iş vermek, vazife vermek devletin en büyük görevleri arasında; biz onların bir tanesine ilave iş vereceğimize, 300 bin kişiyi bu "istikrar paketleri" adı altında, IMF'nin emriyle kapı dışarı ediyoruz. Ondan sonra da buraya kanun tasarısı getirilecekmiş de bunların hukuku düzeltilecekmiş (!) Neyle düzeltilecek; IMF'den gelecek kredilerle düzeltilecekmiş (!) Bu, acayip bir tutum.

Sanayi kuruluşları tek tek kapanıyor. Niye; çünkü, sipariş yok. Yüzde 400 faiz; ondan sonra da işçi ücretleri... Buna hiçbir sanayicinin dayanması mümkün değil. Oto fabrikaları kapatıldı, arkasından diğerleri; tekstil de başladı. Bir de Başbakanımız ihracatçılarımızın karşısına çıkıyor, "niye ihracat yapmıyorsunuz?" diye azarlıyor; nasıl ihracat yapsınlar; akreditifler geri dönüyor, açılmıyor; "peşin para varsa ithalat yaparsın" diyor, ithalat yapamayınca nasıl imalat yapsın sonra da ihracata dönsün?!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

AHMET REMZİ HATİP (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Yeni kurlara göre ithalatçının para yetiştirmesi mümkün değil; üretim yok; yok olan, bu sefer de pahalı olan maddeyle nasıl ihracat yapacak?! Sayın Cumhurbaşkanımızın sözüne hak vermemek mümkün değil; gidişatın tehlikesine bizzat kendisi şahit oluyor ve, "vakit geçmemiştir; sosyal patlamalar olmadan evvel gelin bunları düzeltin, çaresini bulalım" diyor. Öyle ise, siz, birtakım yeni karmaşalar getiren bu kanun tasarısı gibi, mevzuatla uğraşmak yerine, çare bularak, üretimi canlandıracak, istihdamı artıracak, bu sebeple de ihracatı çoğaltacak faizsiz bir politikanın peşine düşerek sayinizi, gayretinizi buraya harcamalısınız.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Cevat Ayhan?..

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Vazgeçtim.

BAŞKAN – Sayın Cengiz Bulut?.. Buyurun.

YAŞAR ERBAZ (Yozgat) – Sayın Başkan, Sayın Cevat Ayhan konuşmuyor; yerine ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim Sayın Yaşar Topçu söz istemişlerdi; iki kişiye söz verebiliyorum; Sayın Topçu konuşmaktan vazgeçerse hay hay, söz veririm.

Sayın Topçu, Sayın Cevat Ayhan konuşmaktan vazgeçtiği için size söz vereceğim; konuşmaktan vazgeçerseniz Sayın Erbaz'a söz vereceğim...

YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Hayır efendim, konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın Bulut, buyurun.

CENGİZ BULUT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; piyasa ekonomisi özelleştirme diyoruz; ama çıkardığımız kanunlar hâlâ devletçilik kokuyor, hâlâ devletin müdahalesi, hâlâ devletin kontrolü, hâlâ devletin hakimiyeti devam ediyor; devletçilikten kurtulamıyoruz.

Burada iki taraf var; biri ev sahibi, diğeri kiracı. Anlaşmazlık olursa ne olacak; tarafsız üçüncü bir şahsın olması gerekiyor. Oysa, maddede "yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket tarafından yapılan bütün iş ve işlemler Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir" deniliyor.

İşte burası benim anlayışıma biraz ters geliyor. Mademki piyasa ekonomisine geçiyoruz, özelleştirmeye geçiyoruz, öyleyse artık devletin aradan çekilmesi gerekiyor, devletin burada müdahale etmemesi gerekiyor; çünkü, iş sahibi, işveren devlet oluyor. Burada müstakil bir denetleme kurulu gerekiyor; ayrı bir denetleme kurulu; ama müstakil olacak, profesyonel olacak. Bakınız, madde çerçevesinde bir tarafta diyoruz ki, "idare ile sermaye", öbür taraftan da diyoruz ki, "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu." Peki, zaten Başbakanlık idare olmuyor mu?!

Benim şahsî kanaatime göre, bu maddede bir eksiklik var. Eğer piyasa ekonomisine inanıyorsak, serbest piyasa ekonomisine geçeceksek, her olayda devleti çekmeyi, her olayda, müstakil, bağımsız kurulları artık yerleştirmeyi bilmemiz lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Yaşar Topçu.

YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşülmekte olan ve "yap-işlet-devret modeli" adı verilmiş bulunan bir finansman metodunun, bir finansman usulünün nasıl işleyeceğine dair yasa tasarısını Yüce Meclisimiz birkaç gündür görüşmektedir. Tabiî, önümüze gelen diğer yasalar gibi bu yasayı da aldık inceledik; esasen, mensubu bulunduğumuz komisyondan da geçti.

Ben İktidar partisi milletvekiliyim, bir şeyi doğru biliyorsam hiçbir yerde söylemekten kaçınmam; yasada yanlışlıklar var. Bugün burada söz alışımın sebebi de o. Bu yanlışlıklardan bir tanesi 13 üncü madde; ama, bu 13 üncü maddenin yanlışlığını bu yasayı buraya getiren bürokrasiye anlatamıyoruz; anlatamadığımız için de, şimdi bu madde buradan geçecek.

KEMALETTİN GÖKTAŞ (Trabzon) – Bürokrasi mi yönetiyor Türkiye'yi?

YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Ben olanı söylüyorum, ben kimseden lafımı esirgemem.

Bu madde yanlış -iki gündür Sayın Güneş Taner çıktı anlattı, ben çıktım anlattım, başka arkadaşlar anlattı- bakın niye yanlış; siz, bir işi finanse etmek için, programınızdaki bir işi, bu tasarının kapsam maddesinde sayılan işlerden birisini ister bir yerli firmaya ister bir yabancı firmaya, yap-işlet-devretle yaptıracaksınız. Ne demek; "benim finansman kaynaklarım yeterli değil, bu binayı sen yapar mısın?" Yaparım. "Peki, bu bina neye çıkar?","şu kadar Türk Lirasına çıkar" Tamam. "Bunu sen kendin finanse eder misin?", "Ederim", "ben de senden bu binayı kiralarım, burayı meclis haline getiririm. Kaç para buranın maliyeti?", "1 trilyon lira", "ben sana her ay 10 milyon lira

yahut 10 milyar lira kira öderim." "Ne kadar zamanda bu kira tamamlanmış olur?", "Şu kadar zamanda." Peki, bunun hesapları yapılacak, 1 trilyon liranın getirisi de hesap edilecek, ona göre ben ona kira ödeyeceğim o da bana binayı yapacak; benden bir para çıkmadan, kendi finansman kaynaklarımı başka yerde kullanarak bu binayı yapacağım; memleket bu binaya sahip olmuş olacak, ben de bundan yararlanacağım. Getirilen işin özü, aslı bu.

Şimdi, 13 üncü maddede bir hüküm getiriliyor, deniyor ki : "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu denetler." Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun görevleri nedir beyler; Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun birinci işlevi, fonksiyonu, özelliği idarî bir denetleme kurulu oluşudur. Ne Maliye Bakanlığının bir vergi denetim kuruluşudur, ne yargının veya itham kabiliyeti olan bir merciin denetim kuruluşudur; bir idarî kuruluştur; bu amaçla, Başbakanın vereceği görevleri yapar, kendisine kuruluşunda tanınmış olan görevleri de ifa eder. Burada, 13 üncü maddede diyor ki; "Bu işi yapan şirket ve yaptıran idarenin iş ve işlemlerini denetler."

Beyler, bir özel firmanın işlerini denetleme yetkisi vergi olayından dolayı yalnız Maliyeye aittir; bunun dışında eğer suç işlemişse savcılığa aittir. Şimdi, siz getiriyorsunuz, bunu, idarî fonksiyonu olan bir müesseseye yaptırıyorsunuz. Şimdi, bizim karşımızda deniyor ki : "Efendim, Danıştay bunu böyle istiyor." Danıştay niye istiyor : -Sanki biz bu işleri hiç bilmiyoruz- Anayasanın 155 inci maddesinde Danıştayın görevleri sayılırken -bunu bize söyleyenler bilmiyor da ben onlara söylüyorum- "İmtiyaz sözleşmelerini incelemek" der. Danıştay diyormuş ki : "Eğer bunu koymazsanız ben bunu imtiyaz sözleşmesi sayarım." Nasıl sayarsın!.. Bu Kanunun son maddesinde diyor ki : "Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat -yani imtiyazlar- Hakkındaki Kanun burada uygulanmaz."

Peki, Danıştay bunu sayacaksa, buraya niye bir madde koyup da bu sözleşmeleri Danıştaydan geçirmiyorsunuz madem öyle?! Niye Danıştaydan geçirmiyorsunuz?! (RP sıralarından alkışlar) Danıştaydan geçmeyen bir sözleşmeyi, Danıştay, hangi yetkiyle imtiyaz sözleşmesi sayacak da bu hükmü buraya koyuyorsunuz ve bize bu gerekçeyi söylüyorsunuz?!

Benim derdim şu : Kanunu yaralamayın; kanunu yaralarsanız, bize burada bu kadar eziyeti çektirirsiniz, biz bu kanunu çıkarırız buradan; bu kanun devletin işine yaramaz, kimse gelmez, kimse sizin denetiminize gelmez. Burada hatırası olan arkadaşlar var; Japonya ile yapılan bir sözleşmeden dolayı, Japon Hükümeti, şimdiki Sayın Cumhurbaşkanımıza, Başbakanlığı döneminde, başka şikâyetlerde bulundu.

Sanıyorum, bunu söyleyen arkadaşlarımız, imtiyazla finansman modeli arasındaki farkı bilmiyor. İmtiyaz, kelime anlamıyla, ayrıcalık demektir; hukuktaki yeri, idareye kamuya veya şahıslara ait belirli alanlarda -dikkat ediniz, belli işte değil, belirli alanlarda- belirli vecibeler karşılığında ona hak ve muafiyetler tanınmasıdır.

Bir yere köprü yaptıracaksınız... Rica ederim, Türkiye'de binlerce köprü var, köprü yapan adama imtiyaz mı tanımış oluyorsunuz; Hayır efendim. Derseniz ki, Türkiye'deki köprüleri falanca işletecektir; o bir imtiyaz sözleşmesidir, ayrıdır; o, yapılmış köprüleri işletir veya siz BOT şirketine bütün köprüleri verir de derseniz ki "köprüleri yalnız bu işletebilir" tamam, o bir imtiyaz sözleşmesidir; ama, bir finansman modelini, -sanki bu Mecliste hiç kimse bir şey bilmiyormuş gibi- bir imtiyaz sözleşmesine çevirip, böyle alttan da, aman efendim, bunu yapmazsanız bu kanun işe yaramaz... Ben de iddia ediyorum ki, bu maddeyi burada tutun, yaramadığını hep beraber bu Mecliste göreceğiz; inşallah onu söyleyenler de burada olur, ben de burada olurum ve bu Mecliste tekrar karşı karşıya geliriz.

BAŞKAN – Bağlayalım lütfen.

YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Yazık günah değil mi bize bu kadar eziyeti çektiriyorsunuz; işe yaramaz hale getiriyorsunuz! Kim, hangi yabancı şirket, sizin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun, işlerini denetlemesine müsaade edip de gelip sizin işinizi yapacak? Yani, dünyada yap-işlet-devret modeliyle iş yapacak Türkiye'den başka yer yok mu; zaten en azı Türkiye'ye geliyor!

BAŞKAN– Lütfen bağlayalım.

YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Onun için, istirham ediyorum, rica ediyorum; Komisyondan da, Hükümetten de rica ediyorum, bize böyle yanlış şeyleri yaptırmaya kimsenin hakkı yok. Bu kadar zahmetle yaptığımız işi, gayet iyi niyetle yapmaya çalıştığımız bir işi, böyle "o kabul etmez, bu kabul etmez; yok, Anayasa Mahkemesi bilmem ne yapar, Danıştay şunu der, bunu der..." Biz yasa koyucuyuz. O zaman, eğer o arkadaşlarımız bunu böyle istiyorlarsa gelsinler kanunu onlar yapsınlar. (RP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) - Bravo Sayın Topçu.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Topçu...

YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Kanun yapma yetkisi bize aitse, bu böyle.

Hepinize saygı sunuyorum. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Topçu.

Sayın milletvekilleri, 13 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Madde üzerinde önergeler vardır; geliş sırasına göre okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü maddesinin son cümlesinin "kurulacak olan yeni bir denetleme teşkilatı tarafından yapılır" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Ömer Ekinci	İbrahim Halil Çelik
Van	Ankara	Şanlıurfa
Ahmet Cemil Tunç	Ali Oğuz	Abdüllatif Şener
Elazığ	İstanbul	Sivas

Gerekçe : 13 üncü maddede denetleme hususunda Yüksek Denetleme Kurulunu görevlendirmiştir. Yüksek Denetleme Kurulu yerine, ihtisaslaşmış bir denetim mekanizmasının kurulması uygun olur görüşündeyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 13 üncü maddesinin ikinci satırındaki "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu" ibaresinin "Sayıştay denetimine tabidir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener	Ali Oğuz	Fethullah Erbaş
Sivas	İstanbul	Van
Cevat Ayhan	Zeki Ünal	Ömer Ekinci
Sakarya	Karaman	Ankara

Şaban Bayrak	İbrahim Halil Çelik
Kayseri	Şanlıurfa

Gerekçe : Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun Başbakana bağlı olması denetlemede Başbakanın inisiyatifinin çok büyük etki ettiği de göz önünde tutulursa, Sayıştayın bu denetimde daha etkili olması görüşündeyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 13 üncü maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener	Ali Oğuz	Ömer Ekinci
Sivas	İstanbul	Ankara
İbrahim Halil Çelik	Fethullah Erbaş	Hüseyin Erdal
Şanlıurfa	Van	Yozgat
Şaban Bayrak	Zeki Ünal	Cevat Ayhan
Kayseri	Karaman	Sakarya

Gerekçe : Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu kuruluşu ve işleyişi haksızlığa neden olmaktadır. Bu Kurul, Başbakanın emrinde, yani idarenin emrinde bir kuruldur. Bu nedenle maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 13 üncü maddesinin ikinci satırındaki "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun" ibaresinin "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Ömer Ekinci	İsmail Coşar
Van	Ankara	Çankırı
İbrahim Halil Çelik	Ahmet Tunç	Ali Oğuz
Şanlıurfa	Elazığ	İstanbul

Abdüllatif Şener
Sivas

Gerekçe : Denetlemede yapılacak esas, bu denetimde konuyla ilgili olması gerekir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bu konuda kontrol ve denetim hizmetini daha iyi vereceği görüşündeyiz.

BAŞKAN – Şimdi, önergeleri aykırılık sırasına göre tekrar okutup işleme koyacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 13 üncü maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdüllatif Şener
Sivas
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?,,

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, izin verirseniz, mütaalamı gerekçeli olarak ifade etmek istiyorum. Netice itibariyle bu, yapanla yaptıran arasında özel hukuk hükümlerine göre tanzim edilen bir sözleşmedir. Bu itibarla, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun, böyle bir sözleşmeyi denetlemesi hususunun metinden

çıkarılması mümkündür. Ancak, bir hususu da tavzih etmek istiyorum : Sayın Topçu, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesidir. Kendileri de, bu tasarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki müzakerelerinde bulunmuştur. Genel Kurulda, bir kahraman edasıyla, bu konudaki tavrını anlamak mümkün değildir. Plan ve Bütçe Komisyonu olarak ekseriyetimiz yoktur; ama, şahsen "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu" ibaresinin metinden çıkarılması fikrine de katılıyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Metinden çıkarılmasını kabul ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... (DYP, SHP ve ANAP sıralarından "İyi anlaşılmadı Sayın Başkan" sesleri)

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Önergemi geri çekiyorum Sayın Başkan.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Efendim, madde metinden çıkarılıyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önergeyi, kabul edenler, etmeyenler diye oyladım; fakat...

İBRAHİM HALİL ÇELİK (Şanlıurfa) – Kabul edildi o zaman.

BAŞKAN – Hayır efendim...

...bariz sayı çıkmadı. Şimdi, önergeyi yeniden oylayacağım.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Önergemi geri çekiyorum Sayın Başkan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Önergemizi geri çekiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Oylayacağım önerge...

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Önergeyi geri çekiyoruz.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, önergeyi geri çektik.

BAŞKAN – Oylayacağım önerge, 13 üncü maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgilidir.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir. Böylece, 13 üncü madde metinden çıkarılmıştır.

YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Başkan, Komisyon Başkanının söyledikleri doğrudur; ben Komisyon üyesiyim. Ancak, gayet açıklıkla ifade edeyim ki, komisyona geldiğimde bu tasarı görüşülmüştü, bu madde üzerinde görüşümü söyleyemedim; ama, muhalefet şerhi de yazmadım.

Yalnız, söylediği gibi, kahraman edasıyla filan da konuşmadım; düşüncelerimi söyledim. Bir insanın burada düşüncelerini söylemesi ne zamandan beri kahramanlık sayılıyor?

BAŞKAN – Efendim, sizin konuşmalarınız da zabıtlara geçti. Tabiî, bir maddeyi metinden çıkarmak da biraz kahramanlıktır.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, biz önergeyi geri çektik, siz oyladınız.

BAŞKAN – Sayın Erbaş, önergeyi hem "kabul edenler" hem de "kabul etmeyenler" diyerek oyladım. Anlaşılmadığı için tekrarladım. Yani, oyladığım bir önergeyi geri çekemezsiniz. Ki, ben, niye verdi niye çekti diye sizi de düşünüyorum...

13 üncü madde tasarıdan çıkmış olduğuna göre 14 üncü maddeyi 13 üncü madde olarak okutuyorum :

Saklı Tutulan Kanun Hükümleri

MADDE 13. – 4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı, 28.5.1988 tarihli ve 3465 sayılı kanunların hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – 13 üncü madde üzerinde gruplar adına söz talebi?.. Yok.

Kişisel söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş 4 önerge vardır; geliş sırasına göre okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü maddesinin başına gelmek üzere "yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Zeki Ünal	Ali Oğuz
Van	Karaman	İstanbul
Ahmet Remzi Hatip	Cevat Ayhan	Abdüllatif Şener
Konya	Sakarya	Sivas

Gerekçe : Bugüne kadar TEK ve Karayolları Genel Müdürlüğünce yapılan işler kanunun makable şamil olmaması ilkesi gereğince istisna edilmesi ancak bu kurumların bu tarihten sonra bu yasaya tabi olması, uygulamadaki yeknesaklık açısından uygun olacağı düşüncesiyle verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Zeki Ünal	Ali Oğuz
Van	Karaman	İstanbul
Ahmet Remzi Hatip	Cevat Ayhan	Abdüllatif Şener
Konya	Sakarya	Sivas

Gerekçe : Yasanın bütünlük arz etmesi açısından bu maddenin tasarıdan çıkarılmasının uygun olacağını düşünmekteyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının, 13 üncü maddesinden "4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Zeki Ünal	Ali Oğuz
Van	Karaman	İstanbul
Ahmet Remzi Hatip	Cevat Ayhan	Abdüllatif Şener
Konya	Sakarya	Sivas

Gerekçe : Sadece elektrik üretimiyle ilgili olarak çıkarılmış bulunan 3096 sayılı Yasanın, yeni çıkacak yasada da daha kapsamlı bir şekilde yürütüleceğinden, yasa hükümlerinin saklı tutulmasını uygun görmemekteyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının, 13 üncü maddesinden, "28.5.1988 tarih ve 3465 sayılı" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Zeki Ünal	Ali Oğuz
Van	Karaman	İstanbul
Ahmet Remzi Hatip	Cevat Ayhan	Abdüllatif Şener
Konya	Sakarya	Sivas

Gerekçe : 3465 sayılı Yasa ile karayolları, otoyolları ve tesislerinin yapımı düzenlenmektedir. Mevcut yasa ile bu konu zaten düzenlenmektedir. Bu nedenle saklı tutulmasını gereksiz görmekteyiz.

BAŞKAN – Şimdi de, önergeleri, aykırılık sırasına göre okutup oylayacağım.

Buyurun :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının, 13 üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, bugüne kadar -geçmiş hükümetler döneminde- benzer birtakım sözleşmeler yapılmış, bunları saklı tutmamak mümkün değil. Bu itibarla önergeye katılamıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen?..

Buyurun Sayın Erbaş.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; saklı tutulan kanun hükümleri, 4.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı elektrik üretimi ve nakliyle ilgili Yasa, yine 28.5.1988 tarihli ve 3465 sayılı karayollarındaki otoyol ve üzerlerindeki tesislerin yapılmasıyla ilgili yasalardaki hükümlerdir. Şimdi, otoyolların yapılması da, elektrik üretim ve naklinin yapılması ve işletilmesi imkânı da zaten elimizdeki mevcut yasada vardır. Bunların yeniden saklı tutulmasının bir manası yoktur.

Bu nedenle, 13 üncü maddenin, tasarıdan çıkarılmasında fayda vardır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının 13 üncü maddesinden, "28.5.1988 tarih ve 3465 sayılı" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeye, Komisyon ve Hükmet katılmıyor.

Önerge üzerinde söz talebi?.. Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının 13 üncü maddesinden, "4.12.1984 tarih ve 3096 sayılı" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon ve Hükmet önergeye katılmıyor.

Önerge üzerinde söz talebi?.. Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Dördüncü önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının, 13 üncü maddesinin başına gelmek üzere, "yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI İLYAS AKTAŞ (Samsun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

13 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 13 üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, metindeki 15 inci maddeyi 14 üncü madde olarak okutuyorum :

Uygulanmayacak Kanun Hükümleri

MADDE 14. – 4 üncü maddede belirtilen Bakanlar Kurulu kararına göre gerçekleştirilecek yatırımlar 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir. Bu Kanuna göre yapılacak yatırım ve hizmetler hakkında 10 Haziran 1326 tarihli Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyaz Hakkında Kanun ile 25.6.1932 tarihli ve 2025 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde Refah Partisi Grubu adına Sayın Cevat Ayhan ve Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Maruflu söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Ayhan.

RP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeliyle Yaptırılmasına İlişkin Tasarısının "Uygulanmayacak Kanun Hükümleri" başlıklı, eski numarası 15, yeni numarası 14 üncü maddesi üzerinde Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, burada, bu kanunun tatbikatında uygulanmayacak olan kanun hükümleri zikredilmiştir. Bunlardan bir tanesi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, bir diğeri de 10 Haziran 1326 tarihli -yani 1910- Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun ve yine bu Menafii Umumiye Kanununda tadilat yapan, 1932 yılında çıkarılan Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında 10 Haziran 1326 Tarihli Kanuna Bazı Maddeler Tezyiline ve Bu Kanunun Bazı Maddelerinin İlgasına Dair Kanun var. Bu ifade ettiğim kanunlara tabi olmayacağı ifade edilmiştir.

Metinden çıkarılan 13 üncü maddeyle de ilgili olarak söylüyorum; burada, uygulamaları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun dışında tutuyoruz. Ne olacak? Diyelim, bir şehrin kanalizasyonu yapılacak, bir havaalanı yapılacak; Ulaştırma Bakanlığına bağlı DLHİ, bir havalimanı ihale edecek, bir havaalanını ihale edecek veya bir demiryolu ihale edilecek ya da İstanbul'un kanalizasyonu bir firmaya ihale edilecek -tabiî, bunlar büyük bir ihtimalle yabancı sermayeye ihale edilecektir- bunları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun dışına çıkarıyoruz. Tabiî, buradaki niyet, iş çabuk olsun, ihaleler gecikmesin, süratli karar verilsin diyedir, kabul ediyorum. Muhterem arkadaşlar, evet, herşeyi çabuk yapmak lazım; ama, işleri de doğru yapmak lazımdır. Devlet İhale Kanununda işlemeyen noktalar varsa gelin onu değiştirelim; ama, kamuya ait bütün ihaleleri o kanun çerçevesinde yapalım. Onun dışına taşıdığınız sürece, birtakım takdire bağlı, keyfe ve başka menfaatlara, münasebetlere dayalı keyfî uygulamalara yol açarsınız. Kamu iktisadi teşebbüslerinin bugün önümüze gelen yolsuzluk dosyalarının arkasında genellikle bu var. Bu kurumlar 2886'ya tabi olmadan ihaleler yaparlar ve bu ihalelerde de büyük ölçüde yolsuzluklar olur, sıkıntılar olur.

Şimdi isim vermeyeyim, bakın, bir büyük kamu iktisadî teşebbüsünün başındaki genel müdür, yöneticileri, Ankara'nın en mutena, en muteber yerinde bir büyük arsalarını, ta 1958'de inşa edilmiş olan bir apartmanın 16 dairesiyle takas ediyorlar, bu zaman içinde yolsuzluk ihbarlarına maruz kalıyor, üzerinde birçok tahkikat yapılıyor, ortaya çıkan bilgilere göre de görüyoruz ki, o kamu iktisadî teşebbüsünün başında bulunan yönetici, takas ettiği o arsaya yapılan yüzlerce dükkânlık iş hanında birçok dükkânı hanımının adına tapuya tescil ettirmiş.

Bunun gibi daha birçok olay var. Yani biz, kamuya ait ihaleleri, devletin İhale Kanununun çerçevesi dışına çıkardığımız zaman, birtakım sütü bozukla, birtakım kötü niyetliler, maalesef, en tepedeki yönetici de olsa, bunları keyfî olarak kullanıyorlar, menfaatlarına kullanıyorlar, yandaşları için kullanıyorlar ve bunun da tabiî önü alınamıyor. Maalesef, bu menfaat çevreleri, o hükümette, bu hükümette mutlaka birtakım uç noktaları buluyorlar, temas noktaları buluyorlar ve Meclis adına dahi olsa, bir tahkikatın selametle neticelenmesini engelliyorlar.

Onun için, gelin, bu 2886'ya tabi olmama hükmünü de buradan çıkaralım. İhale safhasını söylüyorum ben, işletme safhasını söylemiyorum. Ne olacak? Çağıracak anlaştığı bir firmayı, yüzde kaç komisyon aldıysa alacak, kimler alacak, ne kadar alacak, hangi kademede alacaksa alacak... -bunları biliyoruz- ve istediği firmaya verecek. Ne şartlarla verecek, yatırımı ne kadar şişirecek? Yani, 50 milyar liraya yapılacak yatırımı 100 milyar lira gösterip de bu şekilde kimlere ne ödeyecek? Şişirme faturalar...

Bırakın bunu. Rekabete açın, uluslararası rekabete açın, millî rekabete açın. Çünkü bazı projeleri uluslararası platforma taşıyacaksınız. Teklifler toplansın, dikkatle değerlendirilsin, bütün firmaların teklif vermesine imkân hazırlansın. Aksi takdirde, bir bakanın, bir genel müdürün iki

dudağının arasındadır : "Verdim", "aldım,"...Yönetim kurulu anlaşır, başka anlaşmalar olur; ama, rekabeti ortaya koyarsanız, bu rekabet şartları içinde yolsuzluk yapma ihtimali ve imkânını çok daha daraltmış olursunuz.

Bakınız, biraz evvel Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi de kanundan çıkarıldı. Tabiî, bu çıkarıldı; ancak, Sayın Topçu'nun, işletme safhasındaki denetimle ilgili endişelerini anlıyorum; ama, ihale safhasında, idare var bir tarafta, kamu yönetimi var, KİT var. Bunlar, birtakım işleri birtakım firmalara verecekler. Bunları kim denetleyecek? Belediyeler birtakım hizmetleri verecekler. Bazı şehirlerin kanalizasyonları, otoparkları vesairesi gibi birtakım hizmetler vereceksiniz. Bunlar, mahallî idarelerin sahasındaki işlerdir. Bunları nasıl denetleyeceksiniz, kim denetleyecek? Yani, bu tasarı alelacele getirilmiş. Bunu, hiç olmazsa burada, Devlet İhale Kanunu kapsamına alalım, hatta Sayıştayı da devreye sokalım. İhale safhasında sağlıklı, hilesiz, memleketin menfaatına bir ihale yapılsın ve sistem sağlıklı çalışsın.

Ben daha önce de bazı vesilelerle arz ettim. Hayali ihracatla ilgili konularda burada çok konuştuk. İhracat, memleketin ihtiyacı. İhracat yapmak lazım; ama, ihracatla ilgili uygulamalarda siz, eğer hukuku çalıştırmazsanız, denetimi çalıştırmazsanız, birileri malı alıyor bir yere götürüyor, hayalî ihracat yapıyor ve bütün sistemi berbat ediyor, bütün uyguladığınız sistem hakkında toplumun güvenini sarsıyor, endişesini celp ediyor ve bundan da şu kadar hilekâra karşılık; sistem içinde bulunan, hizmet eden, üreten, ihraç eden, çalışan bütün firmalar, bütün topluluklar zarar görüyor.

Burada da aradığımız, yani bu kanun tasarısında ve diğerlerinde de aradığımız; getirdiğimiz kanun çalışabilir olsun ve getirdiğiniz kanunla ilgili uygulamalar denetime açık olsun, verimli ve müessir bir denetim olsun.

Bunun için söz aldım. Bunları arz etmek istedim. Buna ait ayrıca önergelerimiz de var. Takdirlerinize arz ederim. Hepinizi hürmetle selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ANAP Grubu adına, Sayın Maruflu; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA SELÇUK MARUFLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu geç saatinde, hemen hemen sonuna geldiğimiz bu yap-işlet-devretle ilişkili 669 sıra sayılı Yasa Tasarısının yeni şekli ile 14 üncü maddesi üzerinde Anavatan Partisi adına söz aldım. Saygılarımı sunuyorum. Ancak, uzun bir konuşma yapmak niyetinde değilim. Benden evvel konuşan Refah Partisi sayın sözcüsü arkadaşımın görüşlerine katılamayacağımı ifade etmek istiyorum.

Meseleyi iyi anlamak için bu konunun iki türlü düşünülmesi lazım. Birincisi, özelleştirme konusudur. Özelleştirmede amaç; rantabl çalışamayan, problemleri olan kuruluşları özelleştirmek, özel sektöre devretmek veya bunu halka devretmek. Burada amaç; ortada bir kuruluş yok, ortada bir proje var, bu proje için yerli ve yabancı sermaye gelecek, devralacak, siz ona bazı kolaylıklar göstereceksiniz ve ondan sonra, tıpkı özel sektör gibi, bunu inşa edecek, yapacak -kanundaki ifadesiyle- işletecek ve belli bir süre sonunda -ki, dünyada kullanılan süre 49 yıldır, bu süre genellikle makul bir süredir- bunu ilgili kuruluşa veya kamu kuruluşuna devredecek. Hatta, Anavatan Partisi İzmir Milletvekili arkadaşımız Sayın Cengiz Bulut'un söylediği gibi, belki devretmeyecek, bu faaliyetini, özendirme amacıyla sürdürebilecek de. Yani, burada kamuya o esnekliği de vermek lazım.

Mesela Mısır'da, turizm sanayii bu şekilde gelişmiştir ve bugün, Mısır, turizmden, Türkiye'nin çok fevkinde para kazanan bir ülkedir. Mısır'ın, yanılmıyorsam 10-12 milyar dolar turizm geliri vardır. Türkiye'nin turizm gelirinin üzerindedir. Bizim gelirimiz, bildiğiniz gibi, geçen sene 3,5 milyar dolardı, bu sene 6 milyar dolar beklenmektedir.

Mısır'a gittiğiniz zaman görürsünüz; mesela, üç tane Hilton Oteli vardır, üç tane Sheraton Oteli vardır, Meridian Oteli vardır. Burada hakikaten yap-işlet-devret modeliyle çok sayıda hizmetler yapılmıştır; çünkü, Mısır'ın, bizim gibi gelişme yolunda olan bir ülke olması nedeniyle fazla sermaye imkânları yoktur ve yabancı sermayeyi getirmişlerdir.

Yabancı sermaye olsun, yerli sermaye olsun, tamamıyla bir özel sektör düşüncesiyle çalışacağı için, siz daha önce 13 üncü maddede olduğu gibi, "Yüksek Denetleme Kurulu bunu denetlesin" derseniz -hatta, bir arkadaşımız daha ileriye gitti "Yüksek Denetleme Kurulu yetmez, Sayıştay da denetlesin" dedi- veya "Bunları Devlet İhale Kanununa tabi tutalım" gibi bazı hükümler getirirseniz, ne bu projeyle ne de bu modele talip olacak kişiyi bulamazsınız. Bu da bir yoldur... Ne yaparsınız?.. Beklerseniz; belirli bir hizmeti yapmak yerine, zaman kaybı olsun, 2000 yılı gelsin, 2010 yıl gelsin; ama hizmet yapılmasın... Hizmeti, projeyi bir an evvel devreye sokmak için bazı özendirici tedbirleri de getirmek lazım.

Şimdi, bazı arkadaşlarımız, yasa tasarısında öngörülen hususları sadece ve sadece yabancı sermaye olarak düşünüyor. Bu, sadece yabancı sermayeye açık olan bir husus da değil. Yerli, Türk sermayesi, Türk ferdi, Türk müteşebbisi, bu projelere, yap-işlet-devret modeline girebilecek, iştirak edebilecek, bu projeleri yerine getirecek, işletecek; bundan para da kazanacak.

Bugün, yerli bir sermaye grubunun bir otel inşa ettiğini düşünelim... Mevcut rekabet koşulları içinde; örneğin, bugün bir otelde kalmanın bedeli 100 liraysa, onu 1 000 liradan veremez. O zaman, zaten o otelde kimse kalmaz. Onun için, serbest piyasa ekonomisinin koşulları, fiyatları bir noktada dengeleyecektir. Bu nedenle, bu madde, yerinde bir maddedir.

Esasen, daha önceki maddelere baktığımız zaman, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, fiyat belirlemekte, projeleri vermekte, proje şartlarını müzakere etmekte ve bunları belirlemekte tamamıyla yetkilidir. Nihayet, bu yasa tasarısıyla, bazı kamulaştırmalar, garantiler, süreler, tazminatlar gibi birçok konu da hüküm altına alınmıştır ve burada, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı ve ona bakan, ondan sorumlu olan bakana da vazife verilmiştir. Bu nedenle, bu maddedeki, bu projelerin Devlet İhale Kanununa tabi olmaması hükmü, yerinde bir hükümdür.

Yalnız, ben burada şunu hatırlatmak isterim : Bugün Resmî Gazetede okudum; bir kanun hükmünde kararnameyle, Hazine ve D ışticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Dışticaret Müsteşarlığı olmak üzere ikiye bölünmüştür. Bu yasa tasarısında da, hep, "idare" tabiri geçmektedir. Bu ikiye bölünme içinde, bu yap-işlet-devret modeliyle ilişkili olacak olan bölüm hangisidir; ben bunu açık seçik olarak göremiyorum. Burada bir eksiklik vardır. Gerçi, bu, Başbakanlıktan mucibi alınmak suretiyle yerine getirilebilir; ama, burada bunu göremiyoruz; bunun unutulmamasında yarar vardır.

Değerli arkadaşlar, belki konuyla fazla ilgili değil; ama, bildiğiniz gibi, Hükümet, tasarruf tedbirleri uyguluyor, kadro daraltmaları yapılıyor. Şimdi, Hazine Müsteşarlığı ve Dışticaret Müsteşarlığı olarak ikiye bölünen Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığında, daha önce, önemli büyükelçiliklerimizde, "Hazine ve Dışticaret" veya "Ekonomi Müşavirliği" denilen ve bir arkadaşımızın görevli olduğu bir bölüm vardı. Şimdi -belki görmediniz, ben kanun tasarısının bazı maddelerini dikkatle inceledim, burada, hem Hazine bölümü hem de Dış Ticaret bölümü, dış ülkelerde yeni müşavirlikler ve ateşelikler ihdas etme düşüncesinde. Ben bu kuruluşları iyi tanıdığım için, dışarıdaki bu ataşeliklerin veya müşavirliklerin önemini biliyorum. Bunlar, rotasyon usulüne göre gidip gelirler. Şimdi iki müsteşarlık da, bu imkânı kaybetmemek için bir yarışa girmiş, Yani, bundan böyle, eğer bu kanun hükümlerine riayet edilirse -ki, edilmesi lazım- büyükelçiliklerimiz nezdinde, bir dış ticaret ateşesinin bir de Hazineye bağlı olan ekonomi müşavirinin - ki, bu, bana göre bir kadro ihdasıdır- atanması söz konusu. Bunu, Hükümetin ne şekilde çözeceğini bilemiyorum; ama, tasarruf tedbirleri meyanında buna gerek olmadığını düşünüyorum.

Bu düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ERDAL (Yozgat) – Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hüseyin Erdal.

HÜSEYİN ERDAL (Yozgat) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yap-işlet-devret modeliyle ilgili kanun tasarısının 14 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddede, "2886 sayılı Devlet İhale Kanununun dışında tutulur bu ihaleler" şeklinde bir hüküm var. Biz, Devlet İhale Kanununu, devletin menfaatlarını korumak için çıkardık; eğer, özel bir iş olsaydı, o zaman devlet karışmaz, "özel iş" denirdi. Bu bakımdan, bu, yanlış düzenlenmiş bir maddedir. Bu yap-işlet-devret modeline göre yapılacak ihalelerin, mutlaka, Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılması uygun olur kanaatindeyim.

Kıymetli arkadaşlar, Sayın Yaşar Topçu, dün buradan, bizim Gruba bakarak "Efendim, bu dünya koşullarında, artık bu tesislerin özelleştirilmesi lazım, satılması lazım, bu işleri devletin yapmaması lazım; herhalde bunu bilmiyorsunuz" şeklinde sözlerle bizi itham ettiler.

Arkadaşlar, fabrika kurmasını, çalıştırmasını, biz çok iyi biliyoruz. Sayın Yaşar Topçu, 1980'den önce, bu Parlamentoda Adalet Partisinin bir milletvekili olsaydı, o zamanki müşterek Hükümetimizde, hangi fabrikaların temelinin atıldığını, hangi fabrikaların bitirildiğini bilir, şu anda bu fabrikaların ne durumda olduğunu görür ve bize dönerek, "siz bu çağda yaşamıyorsunuz; tabiî biz her şeyi başkasına yaptıracağız" demezdi.

Bilginiz olsun diye arz ediyorum, herhalde unuttunuz; biz, 1976 yılında, 218 ağır sanayi fabrikasının temelini attık. Bunların 70 tanesi bitti. Şimdi size kısa başlıklarını okuyayım, aklınızda olsun, o fabrikalara gittiğinizde, bu fabrikaların Millî Selamet Partisi döneminde yapıldığını bilirsiniz ve bu kürsüye çıkınca da, sanki bir şey biliyormuş gibi, Refah Partisini itham etmezsiniz.

AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) – Ne alakası var?..

HÜSEYİN ERDAL (Devamla) – Bakın, zarurî ihtiyaç maddelerini karşılayan büyük sanayi tesislerinden; 18 tane şeker fabrikası -bunların temeli atıldı ve çoğu da bitti- 18 tane çimento fabrikası, 12 tane gübre fabrikası, 6 tane kâğıt fabrikası, 12 tane Sümerbank'a bağlı fabrika, 2 tane nebati yağ fabrikası, 27 tane et kombinası, 7 tane de filtreli sigara fabrikası olmak üzere, toplam 97 tane...

Ağır sanayi alanında, Makine ve Kimya Endüstrisinin fabrikası olarak temeli atılan ve bir kısmı biten 23 tane, toplam olarak da 32'ye yakın fabrika...

Sonra, TÜMOSAN, TAKSAN, TEMSAN, TUSAŞ, TESTAŞ... Şu anda taksilerin kullandığı taksimetreleri de TESTAŞ yapıyor. Bu fabrikanın temeli 1976 yılında atıldı, fabrika bitti; o da bizim zamanımızda yapılan fabrikadır. Yani bunları, "biz bu işleri biliyoruz" diye söylüyorum. Arkadaşların, bir şey söylerken, bilerek konuşmaları lazım.

Yine, ağır sanayii alanında; 1 tane tank fabrikası, 1 tane top fabrikası, 1 tane roket fabrikası, 1 tane harp gemisi fabrikasının da temeli atıldı; ama sonra maalesef bu fabrikalar yapılmadı, inşaatlar kaldı.

Yine, elektronik ve telekomünikasyon sanayiine ait fabrikaların temelleri atıldı; ne yazık ki, yalnız TESTAŞ yapıldı, diğerleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bağlayalım...

HÜSEYİN ERDAL (Devamla) – Çok mühim mesele olduğu için anlatıyorum, arkadaşların bilmesi lazım; yabancı ülkede yaşıyorlarmış gibi hareket ediyorlar.

Yalnız TESTAŞ bitti, diğerleri kaldı. Yine, bunun dışında, 40 civarında DESİYAB organize sanayi bölgesi kuruldu. Her organize sanayi bölgesi, birçok işadamlarını içinde toplayan müessesedir. Yani, biz, fabrika kurmanın, işletmenin ne olduğunu biliriz, özelleştirmenin ne olduğunu biliriz, yap-işlet-devret modelinin ne olduğunu biliriz; ancak, bu Hükümete güvenmediğimiz için özelleştirmeye karşıyız. Bu Hükümetin yaptığı icraata inanmıyoruz; onun için yap-işlet-devret modeline karşıyız.

Biz aslında özelleştirmeyi şöyle yapacağız : Biz müesseseyi kâra geçireceğiz. Kâra geçirdikten sonra bize bir kuruluş, bir firma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlıyordunuz?!.

HÜSEYİN ERDAL (Devamla) – Bitiriyorum.

..."Ben bu müesseseyi daha çok kâr ettireceğim" diyecek; hayhay, buyur deyip öyle devredeceğiz. Zarar eden, çalışmayan fabrikaların özelleştirilmesi olmaz. Bu bakımdan, biz, bu yönde gelen kanun tasarılarına karşıyız. Bunu hatırlatmak üzere söz aldım.

Yüce Meclise saygılar sunarım (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdal.

Madde üzerindeki konuşmalar bitmiştir.

Madde üzerinde verilmiş önergeler vardır; geliş sırasına göre okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Madde 14. –

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin son satırındaki "ile 25.6.1932 tarihli ve 2025 sayılı Kanun" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş Kemalettin Göktaş Mustafa Ünaldı
Van Trabzon Konya
Ali Oğuz Ömer Faruk Ekinci
İstanbul Ankara

Gerekçe :

Devletimizi verdiği kamu yararına çalışan kurumların zarara sokulmamalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin üçüncü satırındaki "10 Haziran 1326 tarihli Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş Kemalettin Göktaş Mustafa Ünaldı
Van Trabzon Konya
Ali Oğuz Abdüllatif Şener
İstanbul Sivas

Gerekçe :

Devletimizin verdiği kamu yararına çalışan kuruluşların bu hususiaki haklarının ellerinden alınmasını uygun bulmadığımızdan bu önerge verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin ikinci satırındaki "8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş — Van
Kemalettin Göktaş — Trabzon
Mustafa Ünaldı — Konya
Ali Oğuz — İstanbul
Abdüllatif Şener — Sivas

Gerekçe :

Devlet İhale Kanunu belli esaslar ve kaideler getirmiştir. Bunun istisna edilmesi belirsizliklere neden olabilir görüşünde olduğumuzdan bu önergeyi verdik.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin yasa metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş — Van
Kemalettin Göktaş — Trabzon
Mustafa Ünaldı — Konya
Ali Oğuz — İstanbul
Abdüllatif Şener — Sivas

Gerekçe :

Bu maddeyle devletin temel yasalarının devre dışı bırakılmasını uygun bulmamaktayız.

BAŞKAN – Verilen önergeleri aykırılık sırasına göre tekrar okutup, oylatacağım.

İlk önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin yasa metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge sahibi söz istiyor mu?

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yap-işlet-devret modeliyle ilgili kanun tasarısının 14 üncü maddesinde, bu çerçevede gerçekleştirilecek yatırımların, Devlet İhale Kanununa ve Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkındaki Kanun hükümlerine tabi olmayacağı ifade edilmektedir.

Bir ülkede ekonominin sağlıklı bir zemine oturabilmesi için, üretimin artırılması birinci iş olmalıdır. Bu bakımdan, üretimin artabilmesi için de, üretken yatırımların artırılmasıyla ve netice itibariyle ekonominin istihsal kapasitesinin artırılmasıyla, ihracatın da patlama noktasına getirilebilmesi mümkündür. Ancak, yap-işlet-devret modeliyle yatırımlara yönelik olarak yeni imkânlar ortaya çıkarma düşüncesiyle getirilen bu kanun tasarısını ve son günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşmüş olduğumuz pek çok kanun tasarısını 5 nisan kararlarıyla birlikte değerlendirdiğimiz takdirde, bu amacın ortaya çıkamayacağı açıktır.

Borsa, faiz, döviz oyunlarıyla ekonominin sağlıklı bir zemine oturabilmesi ve üretim kapasitesinin artırılması mümkün değildir. Bu kanun tasarısının da içerisinde bulunduğu 5 Nisan paketini genelde değerlendirdiğimizde; her ne kadar grup toplantısında Sayın Başbakan rantçılara baltayı vurduğunu ifade ediyorsa da, bu tespitin yerinde olmadığını, isabetli olmadığını; aksine, rantçıların kazandığı bir programla karşı karşıya bulunduğumuzu belirtmek isterim.

Sayın Başbakan, yapmış olduğu konuşmada, son onsekiz ayda yüksek faizin kaymağını yiyen rantçılara ödenen faizin 217 trilyon lira olduğunu belirttikten sonra, bu saadet zincirinin kırıldığını ifade etmektedir; ki, şu an, mevcut uygulamalarla bu cümleler tamamen tenakuz halindedir, çelişki halindedir. Faiz geliri elde edenlerin hazine bonolarıyla gelirlerinin arttığı bir ortamda, rantçıya balta vurmaktan söz etmek, herhalde isabetli değildir.

Aynı konuşmada, Sayın Başbakanın, ihracatın ithalatı karşılama oranının yükseldiğinden bahsetmesi de, yerinde ve isabetli bir tespit değildir. Bir ülkenin üretim potansiyeli artmadığı sürece, ihracatının artması mümkün değildir. Eğer son bir iki ayda ihracat ve ithalat arasındaki farkta biraz azalma varsa, bu ihracatın artmakta oluşundan değildir. Nitekim, geçen yılın rakamlarına baktığımızda, 1994 yılı itibariyle Türkiye'de ihracatta önemli bir tıkanıklıkla karşı karşıya kaldığımız görülmektedir. 1993 yılı mayıs ayı ihracatı 1 338 milyar dolar olduğu halde, 1994 Mayıs ayında ihracat miktarı düşmüş ve 1 186 milyar dolar olmuştur. İhracatın sürekli azaldığı, durma noktasına geldiği, ocak, şubat, mart, nisan ve mayıs ayları birlikte değerlendirildiğinde, ihracatın böylesine tıkandığı bir ortamda...

AHMET SAYIN (Burdur) – Bunlar hangi kanunla alakalı?..

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Yatırımlarla ilgisi münasebetiyle, ihracatın da bu arada değerlendirilmesi gerekir.

Dolayısıyla, burada gördüğümüz olay açıktır; Sayın Başbakanın, ihracatın ithalatı karşılama oranının yükseldiği ile ilgili tespiti, ifadesi tamamen yanıltıcı bir ifadedir; 1994 yılında da ihracat için tehlike çanları çalmaktadır. Bu bakımdan...

ARSLAN ADNAN TÜRKOĞLU (Çorum) – Mercümek'i danışman yapın...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Size göndereceğim Mercümek'i...

BAŞKAN – Lütfen bağlayalım...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Şimdi, bu kürsüden konuşma alışkanlığı olmayanlar, nedense hep sizin gibi, yerinden konuşuyorlar.

ARSLAN ADNAN TÜRKOĞLU (Çorum) – Biz oradan da konuşuruz...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Siz buradan konuşamıyorsunuz, hep oradan konuşuyorsunuz.

ARSLAN ADNAN TÜRKOĞLU (Çorum) – Oradan da konuşuruz...

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Söyleyeceğiniz sözler varsa, gelir buradan konuşursunuz; Meclis adabı, kürsüden komuşmayı gerektirir çünkü.

14 üncü maddedeki, Devlet İhale Kanununa tabi olmama ve Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanuna tabi olmama hükümlerinin yerinde ve isabetli olmadığını, bu sebepten dolayı da, bunların, ne ülkenin üretim kapasitesinin ne yatırım kapasitesinin ne de ihracat kapasitesinin artmasınada bir faydası olmayacağını, bu iktidarın iktisat politikalarının, tamamıyla borsa, faiz ve döviz, daha doğrusu kâğıt oyunlarına dayandığını burada ifade eder, saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin ikinci satırındaki "8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YİLMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge sahibi söz istiyor mu?

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergemizde amaçladığımız nokta şudur : Maddede, yap-işlet-devret modeliyle verilen ihaleler ve yapılan sözleşmeler, 8.9.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir" denmektedir. Bu cümleler, ihalelerin, denetimsiz, suiistimale açık bir şekilde yabancı firmalara veya sermaye şirketlerine verilemsi anlamını taşıyor. Bu ise, herhalde, Sosyaldemokrat Halkçı Parti, Anavatan Partisi, Refap Partisi, Doğru Yol Partisi sayın üyelerinin gücüne gidecektir. Devletin malının, hizmetinin, hiçbir kurala ve kaideye uymadan böyle verilmesi kamu vicdanını yaralayacaktır; ondan dolayı bu önergeyi verdim. Onun için de hepinizin desteklemesini arzu ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin üçüncü satırındaki "10 Haziran 1326 tarihli Menafii Umumiyeye Mütealik İmtiyazat Hakkında Kanun" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge sahibi söz istiyor mu?

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergemizde amaçlamış olduğumuz husus şudur ; Devletimiz, 10 Haziran 1326 tarihli menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun ile, kamu yararına çalışan birtakım kuruluşlara imtiyaz vermiştir. Bu, devletin bu kuruluşlara tanımış olduğu bir haktır. Bu hakkın, böyle, yap-işlet-devret modelini getiren bir yasayla kaldırılması, Menafii Umumiye Kanununa göre bu hakkı elde etmiş olan derneklerin ve kuruluşların hakkına tecavüz sayılır. Bir hakkın, bir başka şekilde, sermaye şirketlerine, ayrıca yabancı sermayeye peşkeş çekilmesini kabul etmek mümkün değildir.

Bu açıdan, Genel Kurulun bu önergemi desteklemesini diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler...Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı Kanun Tasarısının 14 üncü maddesinin son satırındaki "ile 25.6.1932 tarihli ve 2025 sayılı Kanun" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge sahibinin söz talebi?.. Yok.

Önergeyi kabul edeler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

14 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 14 üncü madde kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 1. – Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte 3096 ve 3465 sayılı kanunlar kapsamında idare ile sözleşmeleri sonuçlandırılarak, idarenin bağlı veya ilgili olduğu Bakan tarafından onaylanmış olan ve çalışmaları halen devam edne projelere işbu Kanunun 4 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Sayın Cevat Ayhan; buyurun.

RP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 669 sıra sayılı tasarının geçici 1 inci maddesi üzerinde, Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Muhterem arkadaşlar, burada, "Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte 3096 ve 3465 sayılı kanunlar kapsamında idare ile sözleşmeleri sonuçlandırılarak, idarenin bağlı veya ilgili olduğu Bakan tarafından onaylanmış olan ve çalışmaları halen devam eden projelerde işbu Kanunun 4 üncü ve 8 inci madde hükümleri uygulanmaz" denilmektedir. Bunlar, enerji santrallarıyla, karayollarıyla, otoyollarıyla ilgili projelerdir.

Burada gördüğüm bir eksiklik şudur : Tabiî, köklü bir düzenleme getiriyor, geniş kapsamlı bir düzenleme getiriyor... Bu tasarıya göre, bu 3096 ve 3465 sayılı kanunlara göre yapılmış ihalelere benzer işler ihale edilecektir. Yani, enerji santralları ihale edilecek ve birtakım otoyollar muhtemelen ihale edilmek istenecek... Tasarının 4 üncü maddesinde -yetkiyle ilgili bir madde- Bakanlar Kuruluna bir kararname çıkarma yetkisi verilmiş, bu yap-işlet-devret'i düzenlemeyle ilgili, kapsamını, çerçevesini, muhtevasını düzenlemeyle ilgili. 8 inci madde ise, bu yap-işlet-devret'e göre ihale edilecek projelerin, işletme safhasında, onların üreteceği mal ve hizmetlerin ücretinin ödenmesiyle ilgili bir madde. Bu geçici maddeyle de, 3096 ve 3465'e göre halen enerji santralı ve otoyol işlerini almış olan müteahhitlere bu tasarının getirdiği hükümlerin uygulanmasını men ediyoruz. Aslında, bu maddenin böyle getirilmesi hatalıdır. Aynı işi, yeni müteahhitlere, yeni şirketlere vereceğimize göre, bunların lehine olacak hususlarda yeni kanundan faydalanma hakkını mahfuz tutmak gerekirdi. Bu, en azından, eşitlik prensibi bakımından gereklidir. Burada bir hata yapılmış, arzu edilirse, düzeltilebilir diye, ben, bu safhada bunu hatırlatayım dedim. Aksi takdirde, başka türlü şikâyetler, haksızlıklar gelir ve bazı projelerin de işletme safhasında sıkıntıları olur.

Muhterem arkadaşlar, bu tasarı, tabiî, alelacele hazırlanmış bir tasarı. Başlangıçta da arz ettim. 30.5.1994 tarihinde Meclise gelmiş, hemen, 2 Haziran 1994'te de Genel Kurula gelmiş. yani, ilgili komisyonda da yeterince müzakere edilmemiş, tartışılmamış, değerlendirilmemiş bir tasarı, alelacele buradan geçirilmek isteniyor ve birtakım hataları da bünyesinde getiriyor. Bu hatalardan biri, garantilerle ilgili hususturu; bunu daha önce konuştuk. Bir diğeri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan bunun müstesna kılınmasıdır, o kanunun kapsamı dışına çıkarılmasıdır.

Ben burada, bu kamu hizmetleriyle ilgili yapılacak ihalelerin ihale safhasındaki denetimini kastettim; yoksa, işletme safhasındaki denetimini demiyorum; ama, işi verirken, ihale ederken, firmaları davet ederken, ihaleye fesat karıştırılmaması için, himaye olmaması için, suiistimal olmaması için belli usulleri tatbik etmek hazım. Bu kanun tasarısında bunu düzenleyen hüküm yok. Bakanlar Kurulu ne getirecek, meçhul. Onun için, oturmuş, denenmiş ve yıllardan beri kullanılan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu var, bunun kapsamında ihalelerin yapılması, gerekirdi -işletme safhası ayrı bir meseledir, onu karıştırmıyorum- ama, bu yapılmadı maalesef burada.

Değerli Selçuk Maruflu Bey "bunun böyle olmaması lazım. Burada otel falan yapılacak" dedi. Tabiî, Selçuk Bey herhalde kanun tasarısının amaç maddesini dikkatle okumadı. Bakın, burada otel yok, turizm şirketi yok. Ne var : "Bu kanunun amacı, kamu kurum ve kuruluşlarınca (kamu iktisadî teşebbüsleri dahil) ifa edilen, ileri teknoloji ve yüksek maddî kaynak gerektiren bazı yatırım ve hizmetlerin, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırılmasını sağlamaktır" diyor. Yani, kamu kurum ve kuruluşlarınca ifa edilen hizmetlerle ilgilidir bu kanun tasarısı. Bunun içinde turistik

tesisler yok, otel yok. Ayrıca, kapsam maddesi olan 2 nci maddeye de baktığımız zaman, burada da otelin ve turizmin olmadığını göreceksiniz. Onun için, bunun, dediğim gibi, 2886'ya tabi olması ve ona göre uygulanması gerekir.

Değerli Maruflu kardeşimizin bahsettiği Mısır meselesine gelince : Ben Kahire'yi gördümkendileri görmedilerse, görürler inşallah- ama Kahire'de şunu gördüm : Kahire 15 milyon nüfuslu ve hakikaten 5 yıldızlı 20-30 tane otel var, 3-5 tane Hilton var, birkaç tane Meridyen var, Inter Continental var; ama, öbür tarafta 15 milyon Kahireli de, teneke barakalar içinde, çöplükler içinde Nil nehrinin kolları etrafında sefillik ve sefalet içinde yaşıyor. Mısır'da millî gelir fert başına 600 dolar mertebesinde, Evet, turizm var; ama turizm, getirdiği kadar da götürüyor. İşte, Türkiye'de de götürüyor.

Buraya rakamları getirip söylüyoruz. Turizmden 3-4 milyar dolar aldık; iyi ama, bir de ithalata bakın bakalım; 3 milyar dolar da lüks ithal maddelerine verilen var. O gelen turistlerin istediği, birçok malı Avrupa'dan, Amerika'dan getiriyorsunuz; bu da, ödemeler dengesine tesirlidir, dış ticaret dengesine tesirlidir. Bunlara lütfen dikkatli gözle bakalım. Bugün Türkiye'nin ithalatının bu kadar kabarmasının sebebi bu. Sayın Başbakan "İthalatımız azaldı" diyor. İyi, güzel memnun olduk; bir aylık rakam bu; yüzde 46 azalmış. Tabiî azalacak; siz, doları 15 bin liradan 35-40 bin liraya çıkarmışsınız, birdenbire, tabiî, zınk diye bütün ithalat durdu; ama, ne yapacaksınız; hadi bakalım, o turistik tesislere gelen yabancı turistler, kendi ülkelerindeki tüketim mallarını isteyecekler, o tüketim kültürünü burada devam ettirmek isteyeckler... Onun için, yanlış yere oynamayalım.

Bu kanun bu haliyle uygulandığı zaman, endişemiz, önümüzdeki dönemde birçok keyfî ihaleler, kayırmalar, yolsuzluklar; memleket efkârı umumiyesinde, bugünkü yönetim hakkında ve maalesef geneli hakkında, siyasî partiler ve siyasî kadrolar hakkında giderek kaybolan ve güvensizliğe dönüşen havayı daha da hızladırıcak ve artık memlekette hiçbir ciddî işi tutup oturtmak mümkün olmayacaktır.

Hükümet, Sayın Başbakan her gün bir umut dağıtıyor. Geçmişte de Türkiye, böyle umut tacirlerini gördü, bunların iflaslarını da gördü maalesef. Aralık ayında yine burada böyle geç saatlere kadar bir vergi kanunu görüştük. Buna ilişkin sayfalarla ilan verdi "Ekonomik terör var, bu kanun bunu kaldıracak ve düzeltecek" dedi; ama, olmadı. Asıl ekonomik terör, Hükümetin uygulamalarından kaynaklandı ve milyarlarca dolar heba edildi ve ardından 5 Nisan kararları geldi; temel mal ve hizmetlerde yüzde 100-200 mertebesinde zamlar geldi, yüzde 100'ün üzerinde devalüasyon geldi ve memleket, Allah korusun, bir çökme noktasına doğru gitti. Yüzlerce halk şirketini batırttık, KİT'leri batırdık, şimdi de bu politikalarla özel şirketleri kapatıyoruz, batırıyoruz. Şimdi, yap-işlet-devret modeline can simidi gibi sarıldık; ama, size söyleyeyim, bundan hiçbir şey çıkmaz. Önce, Türkiye'de devlet yönetiminin ciddî bir üsluba ve düzene kavuşması lazım. Her müessesenin, verimli bir çalışma düzeninde ve müessir bir kontrol altında olması lazım. Bunu yapmadığınız takdirde, bir gün gelecek, vergileri de toplayamayacaksınız. Şimdi vergileri nasıl toplayacaksınız? Vergi kanunu burada görüşülürken, aylık gecikme faizi yüzde7 idi, yüzde 9'a çıkarıldı, sonra kararnameyle yüzde 12'ye çıkarıldı. Şimdi duyuyoruz ki, Bakanlık, acele bunu yüzde 17'ye çıkaracak. Niye? Üç aylık faiz yüzde 50.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) – Siz, ayda yüzde 17'ye çıkarırsanız, üç aylık yüzde 51 yapar. "Vergi mükelleflerini daha ağır cezayla ancak böyle yıldırırız" diyorsunuz k,i neticede hiçbir şey alamayacaksınız. Zaten dükkânlar kapanıyor, esnaf yılmış vaziyette. Onun için, memleketi süratli bir çöküntüye doğru götürüyorsunuz. Bu kanun, sadre şifa olmayacak bu haliyle, birçok yolsuzluklara, keyfîliklere, kayırmalara, suiistimallere sebep olacak ve neticesi de hüsran olacak. İşte biz,

bütün bu kanunun müzakeratı safhasında bunu burada hatırlatmayı, arz etmeyi görev bildik. Yine de hayırlı olsun diyorum.

Hepinize hürmetlerimi arz ederim. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Geçici madde 1 üzerinde 4 tane önerge vardır; geliş sırasına göre okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş (Van) İbrahim Halil Çelik (Şanlıurfa) Ahmet Remzi Hatip (Konya)

Cevat Ayhan (Sakarya) Hüseyin Erdal (Yozgat)

Gerekçe : Bu önergeyle, bu Kanunun 4 ve 8 inci maddelerini devre dışı, 3096 ve 3465 sayılı yasaların öncelik alması, kanun insicamının bozulmaması hedeflenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçüncü satırındaki "işbu Kanunun 4 üncü" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş (Van) İbrahim Halil Çelik (Şanlıurfa) Ahmet Remzi Hatip (Konya)

Cevat Ayhan (Sakarya) Hüseyin Erdal (Yozgat)

Gerekçe : Bu önergeyle, daha evvel 3096 ve 3465 sayılı yasalar hakkında 4 üncü maddedeki yetkilerin aşılması önlenmek istenmiştir.

Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçüncü satırındaki "ve 8 inci madde" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş (Van) İbrahim Halil Çelik (Şanlıurfa) Ahmet Remzi Hatip (Konya)

Cevat Ayhan (Sakarya) Hüseyin Erdal (Yozgat)

Gerekçe : Bu Kanunun 8 inci maddesinin dolanmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçüncü satırındaki "işbu Kanunun 4 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmaz" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş (Van) İbrahim Halil Çelik (Şanlıurfa) Ahmet Remzi Hatip (Konya)

Cevat Ayhan (Sakarya) Hüseyin Erdal (Yozgat)

Gerekçe : Bu önergeyle, 4 ve 8 inci maddelerin uygulanmaması, 3096 ve 3465 sayılı Yasaların imtiyaz kazanmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeleri aykırılık sırasına göre tekrar okutup, işleme koyacağım :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET DÖNEN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmadılar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçünü satırındaki "işbu Kanun 4 ve 8 inci madde hükümleri uyulanmaz" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET DÖNEN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde, Sayın Fethullah Erbaş, buyurun.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergemizle... (DYP sıralarından "Allah aşkına Fethullah..." sesleri) Kardeşlerim "Allah aşkına" dediler, sözlerime son veriyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçüncü satırındaki "işbu Kanunun 4 üncü" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET DÖNEN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 669 sıra sayılı kanun tasarısının geçici 1 inci maddesinin üçüncü satırındaki "8 inci madde" ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş
Van
ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET DÖNEN (Hatay) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MALİYE BAKANI İSMET ATTİLA (Afyon) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının son iki maddesine gelmiş bulunuyoruz. Dikkat ederseniz, tasarıdaki her maddenin bir başlığı var. Onun için, 15 inci maddeyi "yürürlük" maddesi olarak, müteakip maddeyi de "yürütme" maddesi olarak başlıklı şekilde okutacağım.

15 inci maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 15. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?..

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Refah Partisi Grubu adına Sayın Zeki Ünal konuşacak Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ünal, buyurun.

RP GRUBU ADINA ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Değerli arkadaşlarım, her şeyden evvel, burada saat 24.00'e kadar mesaimiz var. Biz burada konuşsak da konuşmasak da, hep beraber buradayız. O bakımdan, sabrınızı fazla taşıracak değilim. Ayrıca, fazla tenkit edecek de değiliz. Çünkü, bu maddeler, genelde bir dilek ve temenni faslında dile getirilmesi gereken bazı konuları ihtiva eden maddelerdir. O bakımdan, sabrınızı fazla taşırmak istemiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 669 sıra sayılı, Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının 15 inci maddesi üzerinde Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, yorucu bir çalışmadan sonra, yasa tasarısının son maddelerine gelmiş bulunuyoruz. Bildiğiniz gibi, yasa tasarısının yürürlük maddesi, belki de en önemli maddelerinden bir tanesidir. Muhalefetimize rağmen, yasa tasarısı yasallaşıp yürürlüğe gireceğine göre, genel bir değerendirme yaparak, konuyla ilgili dilek ve temennilerimi burada arz etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, ileri teknoloji transferi ve finansman sağlamak için düşünülen yap-işlet-devret modelinin uygulanması konusundaki tereddütlerimizi, kaygılarımızı ve endişelerimizi muhtelif vesilelerle dile getirmiştik. Bunlardan birisi, ileri teknoloji transferini gerektirmeyen birçok alt sektörlerin bu yasa tasarısına alınmış olmasıdır. Köprü, tünel, içme ve kullanma suyu, otopark, kanalizasyon konularında aslında bu kadar detaya inilmemesi lazım geliyordu; ama, maalesef detaya inilmiştir. Zannediyorum, bu husus, uygulama sırasında dikkate alınabilir.

İkincisi : Yasa tasarısının 2 nci maddesinde öngörülen yatırım ve hizmetlerin yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketleri veya yabancı şirketler eliyle gerçekleştirilmesindeki usul ve esaslar; bu şirketlerde aranılacak özellikler, sözleşmelerin kapsamı, yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretinin belirlenmesinde uygulanacak kriterler ve konuya ilişkin diğer ilkeler 4 bakanlık ve 1 devlet bakanlığı uhdesine tevdi edilmiş bulunmaktadır. Bu 4 bakanlık -bildiğiniz gibi- Maliye Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığıdır.

Değerli arkadaşlarım, tasarının 2 nci maddesinde ise, hemen hemen bütün bakanlıkları ilgilendiren alt sektörler de bunun içerisine girmiş bulunmaktadır. Öyleyse, bu tasarı kanunlaştıktan sonra, uygulama sırasında yapılacak toplantılara, hiç değilse, konuyla ilgili diğer bakanlıklardan da temsilci çağrılacak olursa, isabetli olur kanaatindeyim.

Değerli kardeşlerim, üçüncüsü, 49 yıllık bir süre oldukça fazladır. Yani, bugün, yap-işlet-devret modeliyle realize edilmiş bir proje olsa, ancak 2043 yılında devlete terk edilecek demektir. Hemen şunu arz etmek istiyorum : Tabiî, yasada geçen 49 yıl üst limittir, bunun altında da olabilir. Yasa uygulamasında ve karşılıklı sözleşmelerde, her projenin kendi özelliklerine, teknik ve ekonomik ömürlerine göre bir değerlendirme yapılması lazımdır. Çünkü, bazı tesisler vardır ki, 20 senede elden çıkar; bazı tesisler de vardır ki, 50 senede elden çıkar; dolayısıyla, buna dikkat edilmesi lazımdır. Diyelim ki, bir sulama tesisi yaptık; elbette ki, zaten bunun 50 senelik bir ömrü vardır; eğer 50 sene sonra veya 49 sene sonra biz bunu devretmeyi düşünüyorsak, zaten onun miadı dolmuştur. O bakımdan, biz, 49 yılı en üst limit olarak görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dolayısıyla, bizim, buradaki dilek ve temennimiz, her projenin kendi özelliklerine, ekonomik ve teknik ömürlerine göre.

Dördüncüsü : İmtiyaz konusunda, özellikle enerji projelerinde bazı sorunlar çıkabilir. Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, yabancı sermayenin, imtiyaz teşkil eden işlere girmesine izin vermemektedir. Bu konuda da, yine aynı şekilde bir düzenleme yapılması lazım gelmektedir.

Beşincisi : Projenin, herhangi bir nedenle gecikmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat artışlarının finansmanı veya üretim safhasında elde edilecek gelirin kredi geri ödemelerine yeterli olmaması durumunda, kısa sürede devreye girebilen ve yüksek miktarlarda olabilen bir köprü krediye ihtiyaç duyulabilir. Bankalar bu tip kredilere sıcak bakmadıklarından, bu kredinin devletçe temin ve garanti edilmesi gerekmektedir ki, bu, fevkalade mahzurludur. Devletin ve Hazinenin şu andaki durumunu bilmekteyiz. Hazine, şu anda bankalarda Türk Lirası veyahut da döviz olarak bulunan 536 trilyonluk bir tasarruf mevduatını bile garanti altına almıştır ve ayrıca, batık bankaların 85 milyon dolarlık borcunu da üstlenmiştir. Bunun da ötesinde, sadece ve sadece haziran ayında 40 trilyon iç borç, 42 trilyon dış borç, 18 trilyon memur maaşları, 6 trilyon kadar da SSK emeklisi için olmak üzere toplam 116 trilyon ödenecektir.

(Mikrofon otomaik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın lütfen.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Bağlıyorum Sayın Başkan.

Değerleri arkadaşlarım, buna karşılık, yine haziran ayında, Gelir Vergisi tahsilatından 15 trilyon lira beklenmektedir, 8 trilyon kadar da Servet Vergisi tahsil edilecektir; böylece, toplam gelirimiz de 23 trilyon civarındadır. Buna göre, 93 trilyon liraya ihtiyacımız vardır. Hazine bu parayı şu anda bulamayacak duumda iken, yap-işlet-devret modeliyle Türkiye'de realize edilmek istenen çok büyük projelerin malî yükünü de omuzlayacak olursa, devlet ve Hazine bunun altından kolay kolay kalkamaz. Ümit ve temennimiz odur ki, Hükümet, bu konularda gerekli hassasiyeti gösterir ve gerekli dengeleri dikkate alarak bu projeler üzerinde durur.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

15 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme :

MADDE 16. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi Komisyonun bir talebi var : Metnin altıncı sayfasında, 4 üncü maddenin altıncı satırında yer alan, "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarınca" ibaresinin, "Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca" şeklinde düzeltilmesini talep ediyorlar.

Talep edilen bu düzeltmeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde oyunun rengini belirtmek için söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın, oy kutusunun sıralar arasında dolaştırılması suretiyle yapılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oy kutuları sıralar arasında dolaştırılsın.

(Oylar toylandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı?.. Yok.

Oylama işlemi bitmiştir.

Kupalar kaldırılsın.

(Oyların ayırımına başlandı.

11. – Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmündne Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

12. – Türkiye Radyo Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111)

BAŞKAN – Türkiye Radyo ve Televizyon Gelirleri Kakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacığız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

13. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112)

BAŞKAN – Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin görüşmesine başlayacağız.

Komiyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

14. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116)

BAŞKAN – Turizim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmündeki kararnamenin görüşmesine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

15. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/9) (S. Sayısı : 180)

BAŞKAN – Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmesine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

16. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193)

BAŞKAN – Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

17. — Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/166, 1/505) (S. Sayısı : 322)

BAŞKAN – Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

18. — Çanakkale Milletvekili Hamdi Üçpınarlar ve 53 arkadaşının, haksız ve keyfî işlemleriyle devleti zarara uğrattığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve ilgili maddelerine uyduğu iddiasıyla Devlet Eski Bakanı Halil Şıvgın Hakkında Meclis Soruşturması açılmasına ilişkin önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/11) (S. Sayısı : 337)

BAŞKAN – (9/11) esas numaralı Meclis Soruşturma Komisyonu Raporu üzerindeki görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

19. — Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/577) (S. Sayısı : 375)

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

20. — Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/576) (S. Sayısı : 394)

BAŞKAN – Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair '490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

21. — Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/594) (S. Sayısı : 395)

BAŞKAN – Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

22. — Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 507 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/591) (S. Sayısı : 404)

BAŞKAN – Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 507 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

23. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 50 Arkadaşının, Bulgaristan'dan Ülkemize Gelen Soydaşlarımızın İskânı ve Konut Yapımı ile İlgili İşlemlerde Mevzuata ve Kanunlara Aykırı Hareket Ederek Devleti Zarara Uğrattıkları ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve İlgili Maddelerine Uyduğu İddiasıyla, Eski Başbakan Yıldırım Akbulut, Devlet Eski Bakanları Işın Çelebi, İsmet Özarslan, Recep Ercüment Konukman, Mehmet Çevik ve Cemil Çiçek, Tarım ve Köyişleri Eski Bakanı Lutfullah Kayalar, Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Şükrü Yürür ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Eski Bakanı Fahrettin Kurt Haklarında Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/16) (S. Sayısı : 373)

BAŞKAN – (9/16) esas numaralı Meclis Soruşturma Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

24. — 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/574) (S. Sayısı : 554)

BAŞKAN – 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

25. — Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinin Kuruluş ve İdaresine Dair 524 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/616) (S. Sayısı : 606)

BAŞKAN – Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinin Kurluuş ve İdaresine Dair 524 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

26. — 2992 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 520 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/608) (S. Sayısı : 609)

BAŞKAN – Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

27. – Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/579) (S. Sayısı : 624)

BAŞKAN – Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

28. – Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 177 ve 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin 474 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Plan ve Bütçe Komisyonu Mütalaası ve Dışişleri ve Anayasa komisyonları raporları (1/47, 1/57, 1/320) (S. Sayısı : 632)

BAŞKAN – Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 177 ve 206 Sayılı Kanun Hükmünde kararnamelerin görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

29. – Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 620) (1)

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunu görüşmeye başlıyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunuyorum : Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen var mı?.. Refah Partisi Grubu adına Kemalettin Göktaş, ANAP Grubu adına Güneş Taner.

Buyurun Sayın Kemalettin Göktaş.

RP GRUBU ADINA KEMALETTİN GÖKTAŞ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısını görüşmeye başlıyoruz. Bu tasarıyla ilgili olarak birçok şehit babasından bizlere mektuplar geliyordu, şikâyetler geliyordu. Millî Savunma Bakanlığımızca hazırlanan bu tasarının Meclise getirilmesinden dolayı memnuniyetimizi ifade ediyor, Sayın Bakanımıza da teşekkür ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

Geçen gün burada konuşan ANAP Grubu temsilcisi arkadaşımızın dediği gibi, biz burada her kanuna muhalefet etmiyoruz. Uygun bulduğumuz kanunu da hakikaten destekliyoruz.

Bu kanun hükmünden anlaşılacağı üzere de, bir yerden emekli, malûl veya dul ve yetim aylığı almayan, herhangi bir şekilde geliri olmayan ve muhtaç olduğunu belgeleyenler, anılan madde hükmünden yararlanabilmektedirler. Emekli Sandığından veya başka bir sosyal güvenlik kurumundan herhangi bir şekilde aylık alanlar ise, aylıklarından başka geliri olmasa ve çocuklarından intikal

(1) 620 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

edecek aylık, almakta oldukları aylıktan fazla olsa dahi, sözkonusu maddedeki "muhtaçlık" şartı nedeniyle bu aylıktan yararlanamamaktadırlar. Mesela, çocuğu ölmüş bir şehit babası veya ailesi, Sosyal Sigortalar Kurumundan, Bağ-Kur'dan veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından 1 milyon lira, 1,5 milyon lira gibi düşük bir ücret almış olsa bile, bu "muhtaçlık" belgesi kendisine verilmiyor ve muhtaç kabul edilmiyor. Bu nedenle, oğlunun yarası bir tarafa, oğlundan intikal edecek maaş da, bu almış olduğu çok düşük ve cüzi para nedeniyle kendisine bağlanamamaktadır. Bu kanunla beraber, kendisinin, o diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından almış olduğu çok düşük maaşa bakılmaksızın, çocuğu şehit olan şehit ailesine maaş bağlanması hükmünü getiriyor. Vatanı uğruna hiç çekinmeden canlarını feda eden şehitlerimizin geride kalan baba ve anaları, çocuklarının yardım ve desteğine muhtaç iken, onları kaybetmek yetmiyormuş gibi, sonuçta bir sosyal güvenlik kurumundan maaş alması nedeniyle maaştan mahrum kalmaları; hakikaten kabul edilir değildi. Bu kanun tasarısıyla, şehit ailelerine ve babalarına maaş bağlanması hükmü getiriliyor.

Refah Partisi Grubu olarak bu kanun tasarısını desteklediğimizi belirtiyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ANAP Grubu adına, Sayın Güneş Taner; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA GÜNEŞ TANER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisinin iktidarda bulunduğu dönemde, Emekli Sandığı Kanununda yapılan değişikliklerle, maaş tahsis işlemlerinin daha kısa zamanda yapılır hale getirildiği hepinizin malumudur. Harp malûlü zamları artırılmış ve tam hizmet tertibinden aylık bağlanmış olanlar, tedavi yardımı imkânına kavuşmuştur.

Bu yeterli midir? Değildir. Türkiye'nin o günkü koşulları ve bugünkü koşulları büyük farklılık arz etmektedir. Evet, doğrudur; ne mutlu bu memleket için, bu memleket toprakları için şehit olanlara, ne mutlu o mertebeye erişenlere; ama, onların ailelerine de bu devlet, bu devlet büyüklüğü ve Türkiye Cumhuriyetinin büyüklüğüyle doğru orantılı olarak vermesi gerekeni, gerektiği şekilde verebilmelidir.

Benden evvel konuşan arkadaşıma tamamiyle katılırım. İyi bir kanun tasarısıdır, yerindedir; ama, yeterliliği tartışılmalıdır. Bu memleket için şehit olanlara bu kadar az bir parayı verebilmenin gururunu yaşayamayız; yani, az da olsa verelim, bununla iktifa edelim demekle bu kadar yüzyıldır bu topraklarda Türk olmanın şanına yakışmayacağı kanaatindeyim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bakın, 1991 yılında size teslim edilen "enkaz" dediğiniz ekonomide, Emekli Sandığı hesapları artı bakiye verir durumda idi. Bugün, eğer Emekli Sandığı eksi bakiye verir hale geldiyse; yani, yardıma muhtaç hale geldiyse, herhalde bunun kabahatini bizde arayamazsınız. Bunun süratle bertaraf edilip, düzeltilmesi lazım. Düzeltilmesi lazım ki, bu kanun tasarısını burada hep beraber yürürlüğe soktuktan sonra, bu insanlara derhal ve anında bu yardımı yapmamız lazım.

Şimdi, bir milletvekili olarak sizlere -belki gözünüzden kaçmıştır- şunu okuyorum : ..."Aylık almaları nedeniyle 5434 sayılı Kanun uyarınca muhtaç kabul edilmesi mümkün olmamaktadır. Örneğin, Bağ-Kur'dan 1 milyon 600 bin Türk Lirası maaş alan ve kirada oturan bir şehit babasının T.C. Emekli Sandığınca muhtaç kabul edilmediği bir gerçektir" deniyor. Bir şehit babasına, Türkiye Cumhuriyetinde 1 milyon 600 bin lira gibi bir rakamın, devletin ayda borçlanarak, yüzde 20'lerin üzerinde net faiz verdiği bir ortamda, Başbakanın çıkıp da "Saadet zincirini kırdık" deyip, yüksek faizle bazı insanlara rant geliri verdiği bir ortamda, Emekli Sandığından, şehit dul ve yetimlerin ailelerine bu kadar az bir parayı, eğer bu Meclis layık görecekse, burada bir eksiklik var demektir.

Tasarı doğrudur, yerindedir; ama rakamlar eksiktir, rakamlar azdır. Bu az olan rakamları da müdafaa etmek de bu Meclise yakışmaz. Gelin bu rakamı, olması gereken münasip bir yere getirelim. Bize yakışan, bu Meclise yakışan da budur. Yoksa, burada birbirimizi kutlayarak, methiyeler yazarak, iyi bir iş yaptığımızı düşünerek, bu akşam yatarken gözümüzü kapatıp "bugün iyi işler yaptık, Allahım sana şükürler olsun" diyemeyiz.

Bu konu tam olarak çözülmelidir, eksiği varsa kapatılmalıdır. Bakın, 1 inci maddede, "ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır..." ifadesinden sonra diğer maddede "geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla..." deniyor. Bu ne demektir?.. Şehit ailesi evrakını toparlayamamış, çocuk da bundan bir sene evvel şehit olmuş; evrak tamamladıktan 18 ay sonra bu ailelere maaş bağlayacak ve 19 uncu ayda da maaş vereceksiniz... Peki, 19 aylık bu cüzi parayı bu devlet veremeyecek durumda mıdır? Yok eğer, Sayın Bakan burada çıkıp, "Beyler, kusura bakmayın, bu devlet hakikaten fakru zaruret içerisindedir, şehitine dua okur, rahmet okur; ama, maaş da bu kadar verilecek" derse ve eğer böyleyse, bunun da böyle olduğu burada söylensin, bunu hepimiz bilelim. Yara bizimse, eksik bizimse, kabahat bizimse, buna hep beraber katlanalım.

Sayın milletvekilleri, ben kabul etmiyorum. Bu vatan için şehit olanların ailelerine yardım bağlanacaksa, onların yaralarının sarılmasına hizmet edebilecek değerde bir para bağlanmalı.

Kutluyorum, bu tasarı yerindedir; ama eksik kalmıştır, gedik kalmıştır. Bizim zamanımızda bu aylık sadece harp malûllerine bağlanıyordu; şimdi şehitlere de bağlıyoruz. Bakın, Türkiye nereden nereye geldi; ama gerçeği de görelim. Sizden hassaten ricam, bu Meclisin elinde bu yetki vardır. Bu akşam buradayız, önemli bir tasarıdır, herkes beraberdir; burada bu önergeyi verelim ve tasarıda bulunan "yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla" ibaresini kaldıralım. Böyle şey olmaz; bağlanan, bağlandığı tarihtedir, şehit düştüğü tarihten bir ay sonradır; bu parayı verelim.

İkincisi, bunu da Türk Devletine ve Türk Milletine yakışır bir miktar olarak verelim ve bu Hükümet -Hükümet inşallah enflasyonu ilerde kontrol altına alır- ilerki tarihlerde enflasyona orantılı olarak bir ayarlama yapacak şekilde, bu insanların yarasını sarabilecek miktardaki bu icraatını lütfen yapsın.

Yüce Meclise saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Taner.

Buyurun Sayın Cengiz Bulut.

CENGİZ BULUT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; cidden, bu, çok yararlı bir tasarı; ama eksik. Aile evladını veriyor, kanını veriyor, canını veriyor... Ateş düştüğü yeri yakar. Biz düğünlerde oynuyoruz, dans ediyoruz, çocuklarımızı sünnet ettiriyoruz, evlatlarımızı evlendiriyoruz, viskiler içiyoruz, rakılar içiyoruz, eğleniyoruz, denize gidiyoruz; ama bazı ailelerin çocukları mezara gidiyor, bazı ailelerin çocukları şehit oluyor. Niçin?.. Bizim huzurumuz için. Niçin?.. Bizim rahatlığımız için. Biz bugün o ailelere ne veriyoruz : Tabiî ben, önce, Hükümete teşekkür ediyorum; ama bu ailelere ne versek azdır. Ben bu konuda Güneş Taner ağabeyime aynı şekilde katılıyorum. Bu konuda acelemiz yok; ama, bu malî bir olaydır. Malûm, parayla ilgili meselelerde, Hükümet çıkar, daima para sıkıntısı olduğunu söyler. Ona katılıyoruz biz; çünkü ben belediye başkanlığı da yaptım; ama bence, bu konuda şu anda acele etmeyelim ve gelin bu şehit ailelerine insanca yaşayacakları bir para verelim. Parayla biz bu çocukların kanını ödeyebilir miyiz?.. Ödeyemeyiz. Bakınız, ben buradan Sayın Bakanıma rica ediyorum : "Şehit ailelerine iş vereceğiz" dedik; İzmir'de, benim Bornovamda, şehit düşen bir gencin babası, kızını işe aldırabilmek için bana başvurdu, elli yere telefon ettik; vilayete telefon ettim, valinin sekreterine "Bu torpil değil, rica değil, bu memleket için, bu Bayrak için, bu topraklar için şehit vermiş bir ailenin çocuğudur bu. Torpil istemiyoruz, bu kanun gereğidir, gelin bu kızı işe alın" dedim; almadılar.

Şehitlerin ailelerine, gerektiği gibi ilgi, alaka yok. Bunu söylerken, devleti, Hükümeti suçlamıyorum; ama, biz burada ne konuşursak konuşalım, dışarıda torpiller, şehit ailelelerinin çocuklarının önüne geçiyor.

Belediye başkanlığım döneminde karşılaştığım ve hiç unutmadığım bir olayı anlatmak istiyorum : Elleri parçalanmış, ayakları parçalanmış, gözleri parçalanmış, her yeri parçalanmış bir polisi bana getirdiler. Belediye başkanı olarak yapabildiğim bir barak oldu. Bu gazinin, elleri parçalanmış, gözleri parçalanmış kör olmuş, ayakları tutmayan, ailesinin kucağında taşınan bu bomba uzmanının, adım adım dolaştırılarak dilenmesini, ben hâlâ kendim için bir ayıp addediyorum. Belediye Başkanıydım, ne yapabilirdim?.. Ancak bir baraka yapabildim; ama, bu olayı, Türkiye Cumhuriyetinin ve kendimin bir ayıbı olarak addediyorum. O insanın sayesinde bugün biz huzur içinde yaşıyoruz.

Sayın Bakanım, rica ediyorum; ne olur, şehit ailelerine sahip çıkın. Buradan çıkardığınız kanunların gereğini yerine getirmiyorlar. "Şehit ailelerinin kızlarını, çocuklarını işe alın" şeklinde kanun hükmü var.

Ben, Bornova Belediye başkanı iken, yaptığımız toplu sözleşmeye "Bir çalışan öldüğü zaman, onun en yakını işe alınır" diye bir hüküm eklemiştim, bu hüküm yalnız benim yaptığım toplu sözleşmede vardı. Düşünün, ben "Bir çöpçü olduğu zaman çocuğunu işe alacağım" şeklinde hüküm koyuyorum; ama, bu vatan için, bu Bayrak için, bu toprak için şehit olan gençlerin kardeşlerini, ağabeylerini işe aldıramıyoruz, gücümüz yetmiyor!.. Yalvarıyorum, sahip çıkın bu işe!

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – Sayın Başkan, arkadaşımız bu kürsüden "içki, viski" gibi laflar söyledi, bu sözlerini "hoşaf, ayran" olarak değiştirsin; kayıtlara bu şekilde geçmesin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Pabuççuoğlu.

DYP GRUBU ADINA MELİH PABUÇÇUOĞLU (Balıkesir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; saygılarımı arzla sözlerime başlıyorum. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında, Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere yüksek huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum.

Bu kanun tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu, zannederim değerli milletvekili arkadaşlarımın önlerindedir. Hükümetin teklif ettiği metin, Plan ve Bütçe Komisyonunda, bendenizin verdiği bir önergeyle bu şekle gelmiştir.

Emekli Sandığının ilgili genel müdür yardımcısıyla metin üzerinde çalıştık ve yaptığımız hesaplara göre hazırladığımız metinle, bir şehit babasının, yaklaşık olarak, 6 milyon lira civarında aylık alması icap ettiği sonucuna vardık.

Saniyen -değerli milletvekili arkadaşlarımın dikkatinden kaçıyor- Bakanlar Kurulu kararıyla, bu aylıkların iki katına kadar çıkarılma yetkisi de, tasarı metninde mevcuttur.

GÜNEŞ TANER (İstanbul) – Bunu istiyoruz...

MELİH PABUÇÇUOĞLU (Devamla) – Diğer taraftan, değerli arkadaşım, şehit olma tarihinden sonra aylık bağlanması hususunu mevzu ettiler; ancak, dikkatlerinize arz ederim, bu tasarı, 3.11.1980 tarihinden sonra şehit düşenler hakkında sevk edilmiş bulunmaktadır. Hükümetin teklif ettiği metin de böyledir, Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metin de bu şekildedir. Bu itibarla, 3.11.1980 tarihinden itibaren şehit maaşı almaya hak kazanmış olan baba, ana veya çocukların, hak sahibi kişilerin, başvuru tarihinden itibaren bunun geçerlilik kazanacağı tabiîdir ve Emekli Sandığı Kanununun diğer hükümlerinin uygulanması da bu yöndedir.

Bu itibarla, geçmişe yönelik malî hak tanımamak kaydıyla -ki, bence bu hüküm doğrudur. Biraz da düzenleyen kişi olmak bakımından bunun savunmasını yapıyorum- müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanacağı tasarıda hükme bağlanmıştır.

Acizane kanaatimizce, tasarı son derece adaletlidir. Bu durumu takdirlerinize arz etmek isterim.

Bizi, bilhassa bu önergeyi verip, konuyu genişletmeye sevk eden olay nedir; kısaca onu da arz edeyim.

Hepiniz birçok mektuplar aldığı gibi, ben de bir mektup aldım. Baba, mektubunda, "Oğlum assubaydı, evliydi, bir ufak çocuğu vardı, bir helikopter kazasında şehit oldu, yanarak öldü. Ben Bağ-Kur'dan emekli maaşı alıyorum, bana şehit olan oğlumdan aylık bağlamadılar. Gelinimle ve torunumla aram iyi idi, beraber geçinip gidiyorduk, ne var ki, gelinim başkasıyla evlendi. Ben, şimdi, terk edilmiş halde Bağ-Kur maaşına kaldım, o evlâdım hayatta olsaydı, bana yardım edecekti" diyordu. İşte, bizi bu düzenlemeye sevk eden bu ve bunun gibi mektuplardı. Artık, babanın başka bir sosyal kurumdan aylık alması halinde dahi, bu hükümlerden istifade edip, kendisine şehit oğlunun maaşı bağlanacaktır.

Ayrıca, bir adaletli hususu daha yerine getirmiş olduk burada, baba ve anneye de bağlıyoruz. Çünkü, babaya maaş bağlanıyor, anne alamıyor. Annenin maaş alması, babadan boşanmasına bağlı veya babanın ölümüne bağlı. Bu itibarla, bu adaletsizliği gidermek, onu dokuz ay karnında taşıyan anneyi de mükâfatlandırmak hususu derpiş edilmiştir.

Ben, konuyu kısaca izaha çalıştım, takdirlerinize arz eder, hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI MEHMET GÖLHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin sayın üyeleri; gerçekten, huzurunuza getirdiğimiz ve hakikaten hepimizin gönlünü kanatan bir sosyal yarayı kapatmak üzere, bugün müzakeresini yapmakta olduğumuz yasa tasarısı hakkında, değerli arkadaşlarımızın görüşleri için teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Hakikaten, daha evvel çıkarılmış olan yasalarda "muhtaçlık" belgesi bir subjektif durumu ortaya koyduğu için, bunu zaman zaman kanıtlamak oldukça müşkülat arz ediyor ve devamlı bu konuda telefon ve yazışmalar alıyor idik. Bu itibarla, Bağ-Kur'dan veya herhangi bir şekilde üç, beş dönüm arazisi olan bir vatandaşın "muhtaçlık" belgesi getirebilmesi oldukça güç. Çünkü takdir, bunu inceleyen bürokratlara kalmış durumda idi. O itibarla, hakikaten, tek güvencesi olan çocuğunu kaybedenlerin; güvenlik ve asayişi temin için, hepimizin huzurunu sağlamak bakımından, ülkenin bölünmez bütünlüğünü korumak bakımından canını feda eden bu çocuklarımızın, hiç olmazsa geride bıraktıkları ve muhtaç durumda olan anne ve babalarına bir miktar imkân sağlamak bakımından bu yasa tasarısı hazırlanarak huzurunuza getirilmiştir.

Bugün, şehit olan çocuklarımıza, askerlerimize, en yüksek devlet memurunun maaşının 30 katı tutarında ikramiye verilmektedir. Bugünkü katsayılara göre, bu para 280 milyon lira civarında tutmaktadır. Ayrıca, yaralanan askerlerimize, yine yaralanma derecesine göre, belirli kademelerde, belirli miktarlarda tazminat ödenmektedir. Malûl olan çocuklarımıza, şehit olan çocuklarımıza Emekli Sandığından maaş bağlanmaktadır. Bağlanan maaş, biraz evvel Sayın Pabuççu'nun da açıkladığı gibi, 5 milyon 800 bin, 5 milyon 600 bin lira civarındadır ilkokul mezunu çocuklar için. Bu maaş Ortaokul mezunları için biraz daha fazla, lise mezunları için de biraz daha fazla olmaktadır.

Ayrıca, sadece erlere -subaylara, başçavuşlara, erbaşlara daha fazla olmak kaydıyla- Mehmetçik Vakfından 10 ilâ 20 milyon lira arasında tazminat verilmektedir. Ayrıca, birinci derecede sakatlara her ay birer milyon maaş bağlanmakta; buna ilaveten, eğer şehit olan askerimizin tahsilde çocukları varsa, bunlara aylık verilmekle birlikte, tahsil giderleri karşılanmaktadır. Bunlar elbette

kafi değildir; arkadaşlarımızın anlattıkları gibi, bunu artıralım. Zaten, yasada dikkatinizi çekmiştir. Bakanlar Kuruluna bunu iki katına kadar artırma konusunda yetki verilmektedir.

Buna ilaveten, yine gündemin 201 inci sırasında -ona öncelik veremedik, ama fırsat olursa önümüzdeki haftalarda tercihan yasalaştırma imkânı bulursak- tazminatları iki katına artıracak bir yasa tasarısı gündeme girmiştir. Buna ilaveten, hakikaten, hayatı boyunca bir başkasının bakımıyla hayatını idame ettirecek olan malûl askerlerimize de, yüz kat tazminat öngörülmektedir; yani otuz kat değil, altmış kat değil, yüz katına kadar ilave tazminat verilmekte ve bu malûl olan, sakat olan çocuklarımızın, hem yurt içinde, hem yurt dışında, modern, en son teknolojiye göre gelişmiş protezlerle donatılması ve bunlara, rehabilitasyon merkezlerinde devlet güvencesi altında, devlet yardımıyla, bakılması sağlanacaktır.

Ben, Yüce Meclisin bu konudaki hassasiyetine teşekkür ediyorum, ilginize teşekkür ediyorum; "İnşallah öbür yasayı da çıkardığımız zaman bu konuları tamamlayacağız" diyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan. (Alkışlar)

Tümü üzerinde başka söz talebi yoktur.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

10. – Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısının oylamasına 202 üye katılmış; 188 kabul, 13 ret, 1 çekinser oy kullanılmıştır; böylece tasarı yasalaşmıştır; hayırlı olsun.

29. – Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 620) (Devam)

BAŞKAN – Maddelerine geçtiğimiz 620 sıra sayılı tasarının 1 inci maddesini okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına

Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 7.5.1986 tarihli ve 3284 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır. Babaya bağlanan aylık, diğer dul ve yetimlerin bulunması hali de dahil, ana ve babaya eşit olarak paylaştırılarak ödenir. 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle bağlanan aylıklar Bakanlar Kurulu Kararıyla iki katına kadar çıkartılabilir. Bu halde Sosyal Güvenlik Kurumlarınca bağlanan aylık ile ödenen aylık arasındaki fark Hazineden tahsil edilir.

BAŞKAN – ANAP Grubu adına, Sayın Maruflu; buyurun.

GÜNEŞ TANER (İstanbul) – Ben de şahsım adına söz istiyorum.

ANAP GRUBU ADINA SELÇUK MARUFLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ikinci olarak çok önemli bir yasa tasarısını müzakere etmekteyiz. Esasen, daha önce de açıklandığı gibi, biz Anavatan Partisi olarak, memleketimizin hayrına olan, olumlu gördüğümüz, bütün yasaları desteklediğimizi, daha önce Sayın Başkanın ifade ettiği oylarla da ispat etmiş oluyoruz.

Bildiğiniz gibi, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının, 1 inci maddesi üzerinde söz aldım. Bu tasarı, hakikaten fevkalade önemli ve getirilmesinde isabet var. Bir ülke, iktisadî kalkınmasını, yatırımlarını, tasarruflarını, tüm ekonomik tedbirlerini bir tek şey için alır, o da : Ferdî mutluluğu ve fertlerin sosyal güvenliklerini tam olarak sağlamaktır, bütün hedef budur. Ferdi mutlu, rahat ve saadet içinde yaşatmaktır. Bu nedenle, sosyal güvenlik, çok önemli ve ferdin doğumundan ölümüne kadar olan bir garantiler zinciridir. Yaşlısına, muhtaç durumda olanına, özürlüsüne, spastik çocuklarına önem vermeyen toplumlardan, sosyal devlet olarak bahsetmek mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, bu getirilen tasarıyla vatan ve millet uğruna hayatlarını çekinmeden kaybederek şehit düşen kişilerin, muhtaç durumda olan anne ve babalarına maaş bağlanması öngörülmektedir. Benden önce konuşan değerli sözcülerin ve burada bilgi veren Sayın Millî Savunma Bakanının ifadelerinde, devletin bugün için, bu nedenle maaş alacaklara verebileceği maaş miktarının, 5 milyon 600 bin - 5 milyon 800 bin lira olduğu ifade edilmektedir; enflasyonist ortamda, bugünkü hayat şartları nedeniyle, bu rakamların yeterli bir miktar olmadığını hepimiz düşünüyoruz; ancak, Bakanlar Kuruluna bunu iki misli artırma yetkisi verilmesi olumlu bir yaklaşımdır.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle bir şeye daha değinmek istiyorum. Yıllardan beri, belki özel bir merakım olarak izlerim; her gece televizyon ve radyo haberlerinde, "İstiklal Savaşı gazilerinden 80, 90, 99 yaşındaki falanca vefat etmiştir ve cenazesi şurada defnedilmiştir" denir. Bunların durumunu da zaman zaman Emekli Sandığından takip ediyorum; bu kişilerin sayıları 47-48 bin iken, bugün vefat ede ede sayıları 16 bine inmiştir; yani, İstiklal Savaşı gazilerinin sayıları azalmaktadır. Bu kişilere İstiklal Madalyası sahibi olmaları nedeniyle, vatanî hizmet tertibinden verilen şeref aylıkları çok düşüktür. Bu insanlar, asayiş ve terörü önlemek uğruna görev yapmamışlardır, ama, Atatürk'le beraber cumhuriyeti kuran ve yaşatan ve bizi bugünlere getiren kişilerdir. Biraz evvel de söylediğim gibi bunların sayıları fevkalade azdır. Onun için, ben bu konuda bir yasa teklifi hazırlama durumundayım. Bunu çok yakında teklif edeceğim. Bu kişilerin de hayatlarını düzeltecek, ömürlerinin son döneminde yeterli bir şekilde geçinecekleri parayla donatılmaları gerekmektedir. Biz burada şehitlerimizin anne ve babalarına maaş bağlamak suretiyle, işin bir tarafını hallederek çözümlüyoruz. Yapılan iş yerindedir; ama, bu alanda Kore'de, Kıbrıs Harekâtında şehit düşenlerin -biraz evvel söylediğim gibi- İstiklal Savaşında gazi olanların ailelerine de bakmamız gerekmektedir.

Bu düşüncelerle, bu maddenin yerinde olduğunu ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Maruflu.

Sayın Taner; buyurun efendim.

GÜNEŞ TANER (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; benim arzım kısa ve öz olacak.

Demin de, "bu rakam azdır" diye bahsettim. Şimdi arkadaşlar çıktılar, "5 milyon 800 bin lira" dediler. İlk etapta 6 milyon büyük bir rakam gibi gözükebilir; fakat, bunun anaya babaya ve çocuklara bölündüğünü düşünürseniz, rakamın fevkalade küçük olduğunu siz de takdir edersiniz. Her ne kadar Bakanlar Kurulunun iki katına çıkarma yetkisi var ise de, süratli enflasyon içerisinde zaten eriyeceği için, gelin baştan bu 6 milyon lirayı 10 milyon liraya çıkarın ki, hiç olmazsa vermiş olduğunuz para, para olarak kabul görsün.

Yüce Meclise saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, Sayın Erdal; buyurun.

HÜSEYİN ERDAL (Yozgat) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının 1 inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Hükümet çok iyi bir tasarı getirmiş, bundan dolayı Hükümete teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımız şehit ailelerinin alacağı maaşlarının miktarından bahsettiler.

Değerli arkadaşlarım, aslında, bir ailenin, geçineceği kadar ücret alması, ancak o yaşadığı günlerdeki hayat şartlarına bağlıdır. Türkiye'de her an fiyatlar değişiyor, para değeri düşüyor, bugün aldığımızı yarın daha pahalıya almak durumunda kalıyoruz. Belli bir rakam değil de, belki 6 aylık bir arayla, o günün enflasyon ve pahalılık durumlarına göre maaş bağlanması daha uygun olacak. Bugün 5 milyon alıyor; ama, bir sene sonra 5 milyonun hiçbir kıymeti kalmıyor. Bu maaşların, devre devre, fiyatların artışına göre artması lazım...

Arkadaşlar, aslında bu sosyal güvenliği yalnız şehit ailelerine değil, Türkiye'de geçimden aciz, bakıma muhtaç olan insanları tespit edip, onlara da sağlayıp, maaş bağlamak mecburiyetindeyiz. Sosyal devlet, milletini koruyan, düşünen devlettir. Biz, aslında, çalışamayan, işi olmayan muhtaç kimselere de -dediğim gibi- maaş bağlamamız lazım. Tabiî, şehit olan gencimizin ailesine mutlaka maaş bağlayacağız; ama, evladı yok, şehit olan kimsesi yok, kimse de bakmıyor, yardım eden kimse yok; bu, nasıl geçinecek? Yani, ölüme mahkûm ediyoruz.

Aslında, sosyal devleti Türkiye'de kurmamız lazım. Gelin, bu konuyu da görüşelim, Hükümet olarak bunları da düşünün. Türkiye'de yardıma muhtaç ne kadar insan var, tespitini yapalım, bunlara da geçineceği kadar - aç, açıkta kalmamak üzere- maaş bağlayalım. Temennim budur. Bu kanun tasarısı çok isabetlidir. Kanunlaştığında hayırlı olsun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdal.

Madde üzerinde başka söz talebi olan?.. Yok.

SELÇUK MARUFLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu görüştüğümüz tasarı çok yerindedir ve şehit düşen Millî Savunma Bakanlığı mensuplarının anne ve babalarına maaş bağlanıyor; fakat, şehit düşen emniyet görevlileri de var ; bunlar unutulmuş. Burada bunu araştırdık bulamadık. Onların da anne ve babaları var.

MELİH PABUÇCUOĞLU (Balıkesir) – Sayın Başkanım, kanun metnini tetkik ederlerse kapsadığını görürler.

BAŞKAN – Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ OVALI (Bursa) – Sayın Başkan, polisler zaten devlet memuru, onların da annesine, babasına aynı şekilde maaş veriliyor.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

Madde 2'yi okutuyorum :

MADDE 2. – 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 198. – Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına girenlerden muhtaç olduklarını belgeleyememeleri nedeniyle kendilerine aylık bağlanmamış baba veya analara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla, müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Cengiz Bulut ve arkadaşlarının verdiği bir önerge vardır; bu, yeni bir madde ekleme talebidir.

CENGİZ BULUT (İzmir) – Geri alıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Geri alıyorsunuz.

Madde 3'ü okutuyorum :

MADDE 3. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kanunun tümü kabul edilmiştir; hayırlı uğurlu olsun.

30. – Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/340) (S. Sayısı : 167) (1)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Raporun okunup okunmamasını oylarınıza sunuyorum :

HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) – Sayın Başkan, İçtüzüğün 64 üncü maddesine göre, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) – Şimdi, efendim, çok kutsal bir görev için verilen bu teklif, yaptığımız araştırmaya göre bir niyet mektubundan ileriye gidemiyor. Sebebi, 1580 sayılı Belediyeler Kanununun 160 ıncı maddesinde teçhiz ve tekvin işleri mahallî idarelere, belediyelere aittir ve gene 1580 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde, gömme izni, "nakli kubur" denilen tabirle mezarların yerini değiştirme işi de belediyelere aittir. Değerli arkadaşımın büyük duygularla vermiş olduğu kanun teklifi ile bu kanun çakışıyor. Yüksek Meclisi, zatı devletlerini, 64 üncü maddeye göre, gündeme uymaya davet ediyorum. Müsaade ederseniz, bu konuda usul müzakeresi de açabiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın milletvekilleri, raporun okunup okunmamasını oylarınıza sunacağım. Raporun okunmasını isteyenler... Raporun okunmasını istemeyenler... Raporun okunmaması kabul edilmiştir.

HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) – Sayın Başkan, talebimin, usul bakımından kabulü veya reddi hususunda karar ittihazını istirham ederim.

BAŞKAN – Sayın Ergüder, gündeme girmiş bir teklif... Şimdi müzakere geçiyoruz, size söz veririm.

Tümü üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Güneş Taner; buyurunuz.

(1) 167 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ANAP GRUBU ADINA GÜNEŞ TANER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Balıkesir Milletvekili Sayın Mehmet Cemal Öztaylan'ın vermiş olduğu kanun teklifini saygı ile karşılıyor, yerinde olduğunu ve buna müspet oy kullanacağımızı ifade ederken, bir iki noktaya değinmek istiyorum.

"Mülkiyetteki bu yerlerin satılamaz ve zamanaşımı yoluyla iktisap edilemez" ibaresi fevkalade yerindedir. Dikkat ederseniz, Batılı ülkelerde şehirlerin içerisinde mezarlıkların olduğu; ama, Türkiye'de, maalesef, zaman içerisinde mezarlıkların, mülkiyetin getirdiği özellik ve ranttan dolayı tahrip edildiğini ve kültür varlıklarımızın da bir nevi ortadan kaldırıldığını görüyoruz. Dolayısıyla, bu yerinde bir maddedir. "İnşa, bakım ve onarım" maddesi de yerindedir.

Yalnız, burada bir sıkıntı var, o da şudur : Biz, "Bunlara, belediyeler ve köy muhtarlıkları her türlü bakım ve onarımı yapmak ve korumak zorundadırlar" diye bir madde koyuyoruz. Öte taraftan, belediye ve muhtarlıklarımızın malî durumları hepinizin malumudur. Bu şartlar içerisinde onların hangi kaynaklarla bunları koruyacakları müphemdir. Her ne kadar burada "İl özel idare bütçelerinden bu mezarlıklara sarf edilmek üzere ödenek konulması" kaydı, şartı var ise de, bunun yeterli olmadığını arz etmek istiyorum.

Size ufak bir misalle bunu arz edeyim. İstanbul büyük bir kenttir, İstanbul'da yılda aşağı yukarı 60 bin kişi vefat eder. Mezarlıklarda adam başına 3 metrekare, dolu-boş hesabı 6 metrekare, bir de ağaçlandırma ve yol olarak da 3 metrekareye koyarsanız, demek ki ortalama kişi başına 9 metrekare yer ifade etmektedir. Bunu 50 bin ile çarptığınız zaman, 450 bin metrekarelik bir yerin her sene mezarlık olarak hazırlanması mevzubahistir. Şimdi, belediyenin kendi kaynakları içerisinde bunu tamamıyla yapması, bakımı ve onarımı mümkün değildir. İl özel idaresince buna konulacak bütçenin kifayet etmeyeceği de ortadadır.

Bu hususların göz önüne alınması ve belki bugün iyi niyetle çıkarılan kanun hükümlerinin, yarın, kaynaksızlık nedeniyle yerine getirilemeyeceği de göz önüne alınarak, belki ileride bu maddeyi değiştirerek, zaman zaman genel bütçeden buraya ödenek aktarılarak belediyelere yardım yapılması keyfiyeti değil, zorunluluğu kendiliğinden çıkacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu teklifin kanunlaşarak memleketimize hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Balyalı. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA HÜSEYİN BALYALI (Balıkesir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; benim de imzamın bulunduğu bu kanun teklifini veren Balıkesir Milletvekili Cemal Öztaylan arkadaşımızın çok hayırlı bir iş yaptığını, Yüce Meclisin de bu işi -kalan 10 dakikalık çalışma süresi içerisinde- neticeye erdireceği kanaatindeyim. (Alkışlar)

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, mezarlıklar bizim tapulu malımızdır. Mezarlıklarına sahip çıkmayan bir millet istikbaline sahip çıkmayan millet demektir; atisini unutan bir millet, mazisini unutan bir millet, istikbalini köreltmiş demektir.

Bu teklif üzerinde söz almasanız da, bu duygularla teklife olumlu oy vereceğinizi biliyorum.

Hepinize hürmetlerimi sunuyorum. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Balyalı.

Sayın milletvekili, bu kanun teklifinin görüşmelerini bitirinceye kadar çalışma süresinin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Refah Partisi Grubu adına, Sayın Ali Oğuz; buyurun.

RP GRUBU ADINA ALİ OĞUZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan arkadaşımızın kanun teklifi üzerinde Grubumuzun ve şahsımın görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Yüce Heyetinizi hürmetle selamlıyorum efendim.

Teklifin gerekçesinde, nüfusumuzun artması, şehirlerin büyümesiyle birlikte bir kısım mezarlıkların ihmal edildiği, mezarlıklar üzerinde bina, çarşı, pazar, park ve bahçelerin kurulduğu hususundaki ifadeler bir gerçektir. Uzun yıllardır tarihî mezarlıklarımızın ihmal edildiği, korunamadığı hatta hakaret görürcesine duvarlarının yıkıldığı, taşlarının devrildiği, çiğnendiği, üzerinden yollar geçtiği yine bir gerçektir.

Arkadaşımızın hassasiyetle ve isabetli olarak getirmiş olduğu teklifin 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddelerindeki bütün görüşlere katılıyoruz. Ancak, şunu ifade etmek istiyorum ki, insanların -özellikle İslam inancında- hayatları kadar ölümleri de, mezarları da mukaddestir. Bunların korunmasına ne kadar dikkat edilirse o kadar yerindedir ve bu konular üzerinde hassasiyetle durmak dinî inancımızın da gereğidir.

Değerli arkadaşlarım, yine canlıların korunamadığı, özellikle fakirlerin, hastaların, yaşlıların, çocukların, işsizlerin korunamadığı ülkemizde, ölülerin ve mezarlıkların korunmasına dair böyle bir tekifin şu anda Yüce Mecliste müzakere edilmesini isabetli görüyor, bunun üzerinde ne kadar hassasiyet gösterirsek yeridir; çünkü, ecdadımız, geçmişte bunun örneklerini vermiştir. Asıl mekânımız mezarlarımızdır. Hepinize Cenab-ı Hak'tan uzun ömürler diliyorum ve hayırlı ahiret hayatı temenni ediyorum. Çünkü, mezarlar, dünya hayatı ile ahiret hayatı arasındaki intikal merkezi, istasyon gibi, ölümümüzden sonra mahşer gününe kadar kalacağımız bir mahaldir. İnsanların buralarda huzur içerisinde kalmasını gözetmemiz, mezarları korumamız vazifemizdir. Çünkü, insanların dünyadaki makamları ne olursa olsun, ölen insanların kabirlerine de saygı göstermek bizim görevimizdir.

Değerli arkadaşlarım, insanların mezarları mahşer gününe kadar ya bir ateş çukurudur yahut da bir cennet bahçesidir. Herkesin mezarının bir cennet bahçesinden farklı olmamasını temenni ediyorum. Ancak, bunlara layıkı veçhile ehemmiyet verilmediği, korunamadığı, zamanla tahrip edildiği bir gerçektir. Bizim temennimiz odur ki, bunları hassasiyetle koruyalım ve orada yatan insanların vakarına, hizmetlerine, inançlarına, tarihlerine ve geçmişlerine yakışır bir şekilde muhafaza edelim.

Ancak, arkadaşımızın teklifinin 2 nci maddesinde yer alan "yol geçme zorunluluğu bulunduğu ahvalde, İçişleri Bakanlığınca kabul edilen mezarlıklar ve bölümleri bu hükmün dışındadır" ibaresine karşı bir takrir veriyorum ve son cümlenin 2 nci maddeden çıkarılması hususunu teklif ediyorum.

Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum efendim. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ergüder...

HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) – Çok zor durumdayım; ama, yeminli bir avukatım, çıkıp konuşmak zorundayım.

BAŞKAN – Buyurun.

HALİL ORHAN ERGÜDER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın üyeler; Parlamentoya gelirken düşündüğüm meselelerden bir tanesi de, belediyeler tarafından idare edilen mezarlarımızın hazin

durumuydu. İstanbul Belediye Başkan Yardımcılığı yaparken, mezarlıklar o kadar mühim bir meseleydi ki, bugün artık karaborsaya düşmüş durumda. Maalesef, şunu cesaretle söylemek mecburiyetindeyim; mezarlıklar bir memleketin uygarlığının simgesidir.

Ben Kadıköy'de oturuyorum ve ailemden ayrılanlar orada medfundur. Onları bayram ziyaretine gittiğim zaman çektiğim ıstırabı bilemezsiniz; ellerinde bir süpürge ve su olan, para istemek için bekleyen yüzlerce çocuk, yüzünden bu dinî vazifemizi yerine getiremiyoruz. Hatta, şunu iddia edebilirim ki, mezarlıklar mafyanın eline geçmiştir. İstanbul'da büyük mezarlıklarda ölüsü olan aileler tedirginlik içerisindedir. Belediyeler, bütçeleri müsait olmadığı için, teçhiz ve tekfin masrafları da çok cüzi olduğu için, ehemmiyet vermemekte ve bugün Karacaahmet mezarlığı ottan, pislikten geçilememektedir.

CEMAL ŞAHİN (Çorum) – Çöplük, çöplük...

HALİL ORHAN ERGÜDER (Devamla) – Ama, ne hazindir ki, biraz ilerisinde bulunan Yahudi mezarlığının yanından geçerken de hayret edersiniz.

İşte, bu duygularla Parlamentoya geldiğim zaman, böyle bir kanun teklifi hazırlamayı düşünüyordum. Fakat, geç kaldım. Arkadaşımın bu kanun teklifini, sadece cümle olarak gündemde gördüğüm zaman mutlu oluyordum; ama, bugün görüyorum ki, bu bir kanun teklifi veya tasarısı değil; bu bir niyet mektubu. Halen 1580 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde, belediyelerin vezaifi içerisinde en başlıcası gömme görevidir ve belediye mezarlıklar müdürlüğü vardır, buna ait de teşkilatı vardır, gasilhanesi vardır; mezarlıklarda camiler vardır, hocalar vardır; bunların hepsi kadrolu insanlardır. Yani, Türkiye'de vefat eden bir insanın gömülme işleri sureti mutlakada belediyelere aittir. Hatta, şehirler arasında naklinin izni dahi onlara aittir.

Arkadaşım, belki büyük duygularla bunu hazırlamış; fakat, bu bir mektuptur. İleride belediyelerle öyle münasebetler ve kavgalar çıkacaktır ki... Mesela, burada muhtarlara "mezarlıkların etrafını çevir, çiçeklendir" şeklinde görev veriliyor. Tamam... Parayı nereden bulacak? "İl özel idaresine tahsisat koyun" diyecek. Zaten, il özel idareleri iflas etmiş vaziyettedir. Onun için, birtakım sıkıntılar meydana gelecek, yetki kargaşası başlayacak; fakat, en mühimi, birçok kanunları çıkarmada usta olan Meclisimizin, bu teklifi kabul etmesi çok sıkıntı yaratacaktır. Bunu söylerken üzülüyorum; ama, doğruyu söylemek, gündeme çekmek, bunun münakaşasını yapmak görevimizdir. Hakikaten, Türkler ölülerine fevkalade sadıktırlar, bütün dinî vazifelerini yerine getirirler. İnsan öyle arzu eder ki, her gün çiçekler içerisinde boğulsun ve gittiğimiz zaman mezarımızı bulalım. Bugün mezarlıklar o hale gelmiştir ki, çok yakında, üç ay evvel gömdüğünüz annenizin, babanızın yerini bulamazsınız; kayıtlar muntazam değildir, mezarların üstünden atlayarak teçhiz ve tekfin yapılmaktadır. Yani, mezarlıklara gittiğinizde, demin arz ettiğim, mezarlıklardaki sizi rahatsız eden o çocuklar sebebiyle, kahredersiniz; hele hele akşamları... Allah muhafaza, bundan iki sene evvel, altın diş sökme sebebiyle yakalanan caniler vardı. Mezarlıklarda koruma diye bir şey yoktur; herkes istediği zaman, istediği yere girer; simitçisi, gazozcusu oradadır. Halbuki, o büyük ağaçların altında, bir manevî duygudur bu.

Kanaatime göre, bu teklifi yok etmemek için, belediyelerden bu görevi alır mıyız almaz mıyız diye düşünmemiz lazımdır. Hatta, bakınız, o kadar hazindir ki -içimde uktedir, Allah rahmet eylesin, Türkiye'nin bir numaralı adamı Büyük Atatürk'ün medfun olduğu yer başka yerdir, Sayın Özal'ı gömdüğümüz yer başka yerdir, Sayın Menderes ve arkadaşlarını gömdüğümüz yer başka yerdir. Biz, daha İngiltere'deki ve Fransa'daki gibi bir devlet mezarlığı yapmaya muvaffak olamadık. Aslında, mezarlık o kadar mühim bir sorun ki, kim nereye, ne zaman gömülecek belli değil. Hatta, hatırlar mısınız -Allah gani gani rahmet eylesin- Fatih Camiindeki Fatih Mezarlığına Sayın

Özal'ın Annesinin bir kararnameyle gömülmesi de bir hükümet meselesi haline gelmiştir. Onun için, bu meseleyi bilhassa İktidar Partisinin çok ciddi bir şekilde ele alarak, Türkiye'deki mezarlıklarımızı tam manasıyla kurtarmamız ve zamanla çöplüğe dönüşmüş, artık nakli kubur yapılmayan yerlerin de -tabir aynen budur- yeşil alana çevrilmesi gerekir. Bir misal arz edeyim. Kadıköy'de, Fahri Atabey ile arka yolu yaparken, 5 bin cesedin nakli kuburu için Bakanlar Kurulundan karar aldık.

Zaman içerisinde mezarlıkların içerisinden yollar da geçebilir. Öyle zannediyorum ki, çok yakın bir ihtimale göre, Karacaahmet Mezarlığında önce gömme yasağı gelecektir, belki bunun arkasından birçok yerleri istimlak edilecektir; arkasından, din adamlarımıza düşen görevlerin başlaması lazımdır. Nakli kubur olsun, tekfin, techiz olsun, nasıl yapacağız bunu? Bugün beş sene geçmeden tekrar gömülmeler meydana gelmektedir. Burada birtakım yanlışlıklar olmaktadır. O halde, bunları da ilmî şekilde ele alıp yapmak lazım. Arkadaşımın duygularına saygı duyuyorum; fakat, bu bir kanun teklifi değil, bu, bir niyet mektubu. Bir defa daha ifade ediyorum; iyi düşünün taşının, bunu komisyona geri çekelim, Hükümeti de başımıza alarak, hep beraber, ciddî bir mezarlıklar kanunu hazırlayalım ve bu işi bitirelim. Bugün, belediye başkanlarının, mezarlıklar meselesinden dolayı sıtkı sıyrılmıştır; yani, mezar deyince başları derttedir. Mesela, bugün, İstanbul'da zenginlerin gömüldüğü Şişli'deki mezarlıkta bir parsel 17 milyondur, geçenlerde bir tanesi 18 milyona satıldı; büyük ticaret başlamıştır; mezarlıklarda, mezar satışlarında büyük ticaret başlamıştır ve oraya mafya girmiştir. Onun için, çok ciddî bir tasarıyı getirelim ve kanunlaştıralım.

Bu sözleri söylediğim için arkadaşım beni affetsin, tabiî, böyle birtakım duygularla ve alkışlarla kouşuyorsunuz; ama, doğruyu da söylemek görevimizdir.

Saygı ve sevgilerimle efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi

Mülkiyet

MADDE 1. – Devlet mezarlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğ yönetimindeki tarihî mezarlıklar ile şehitlikler ve cemaatlere ait özel statüsü bulunan mezarlıklar hariç, umumî mezarlıkların mülkeyite belediye bulunan yerlerde belediyelere, köylerde köy tüzelkişiliklerine aittir. Bu yerler satılamaz ve kazandırıcı zamanaşımı zilyedliği yolu ile iktisab edilemez.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talep eden?.. Refah Partisi Grubu adına Sayın Ali Oğuz, buyurun.

RP GRUBU ADINA ALİ OĞUZ (İstanbul) – Muhterem Başkanım, değerli arkadaşlarım; 1 inci madde üzerinde söz almak gibi bir niyetim yoktu; fakat, Orhan Bey kardeşimizin izahatı karşısında, bazı konuların açıklanmasında zaruret olduğuna inanıyorum.

Devlet mezarlıkları belli, bunu özel olarak tarif etmeye gerek yok. Devlet mezarlıklarına kimlerin gömüldüğü de belli, oraların özel bir durumu var. Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönetiminde bulunan tarihî mezarlıklar var. Bu tarihî mezarlıklar da, biraz önce Orhan Beyin "Fatih Camiindeki mezarlık" diye tarif ettiği mezarlık, Süleymaniye hazîresidir. Tarihî camilerimizin içinde bulunduğu mezarlıklar hazîre olarak tarif ediliyor. Özel bir durumu olan bu mezarlıklara -ki

İstanbul Valiliği yapmış olan Nevzat Bey çok iyi bilir- ancak Bakanlar Kurulu kararıyla gömülmek münkün oluyor değerli kardeşlerim. Nitekim, Hafize Hanım Teyzenin de gömülmesi böyle özel bir kararla olmuştu. Mesela, Eyüp'teki İslambey hazîresine, gene Eyüp Sultan Camiinin içinde bulunan özel hazîrelere gömülmeler de Bakanlar Kurulu kararıyla oluyor; ama, onun dışındaki köy mezarlıklarının durumu malum; köy koruyor, belediye hudutları içerisinde ve belediyelere ait mezarıkların korunması ve oralara olan definler de gene belediyelerimizle ilgili bir konudur.

Ben, bu maddenin bir sıkıntı doğuracağını tahmin etmiyorum ve o sebeple de Orhan Beyin endişelerine katılmıyorum. Teklifte getirilen bu hükümlerin bunu temin edebeileceğine inanıyorum.

Bunları arz etmek üzere huzurunuza geldim.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde başka söz talebi?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyoum : Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Korunma

MADDE 2. – Mezarlıklar ve şehitlikler ile mezarlar bozulamaz, tahrip edilemez ve kirletilemez. Bu yerler imar mevzuatı ile veya başka herhangi bir şekilde park, bahçe, meydan, otopark, çocuk parkı, yeşil alan gibi sahalar olarak ayrılamaz ve asli gayesi dışında hiç bir amaç için kullanılamaz. Yol geçme zorunluluğu bulunduğu İçişleri Bakanlığınca kabul edilen mezarlıklar veya bölümleri bu hükmün dışındadır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Müzakere konusu 167 sıra sayılı kanun teklifinin 2 nci maddesinin son cümlesinin metinden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Oğuz	Abdüllatif Şener	Abdülilah Fırat
İstanbul	Sivas	Erzurum
İsmail Coşar	Kemalettin Göktaş	
Çankırı	Trabzon	

BAŞKAN – Komisyon?..

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) – Çoğunluğumuz bulunmadığından katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?..

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI MEHMET GÖLHAN (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan; çünkü, bir otoban inşası için, bir karayolu inşası için zaruret hâsıl olabilir. Zaten bu da İçişleri Bakanlığının onayına bağlanmış, yani belediyenin veya köyün istemesiyle iş bitmiyor.

BAŞKAN – Sayın Oğuz, buyurun.

ALİ OĞUZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; önergem üzerinde söz almak ihtiyacını duydum; gecenin bu vaktinde huzurunuzu işgl ettiğim için özür diliyorum.

Maddenin birinci ve ikinci cümlesinde, "Mezarlıklar ve şehitlikler ile mezarlar bozulamaz -bu hüküm gayet yerinde- tahrip edilemez ve kirletilemez. Bu yerler imar mevzuatı ile veya başka herhangi bir şekilde park, bahçe, meydan, otopark, çocuk parkı, yeşil alan gibi sahalar olarak ayrılamaz ve aslî gayesi dışında hiçbir amaç için kullanılamaz"deniliyor. Değerli arkadaşlarım, nasıl ibadethaneler gayeleri dışında kullanılamıyorsa, mezarlıkları da aynı ibadethaneler gibi korumak bizim görevimizdir. Burada söz almış olan değerli arkadaşlarım, tarihine bağlı olmayan, geçmişlerine saygısı olmayan milletlerin nasıl perişan olduğunu dile getirdiler ve bunların korunmasının bir ulvî, manevî, tarihî ve bir kültür gayesi olduğunu da ifade ettiler; ancak, maddenin son cümlesinde "Yol geçme zorunluluğu bulunduğu İçişleri Bakanlığınca kabul edilen mezarlıklar veya bölümleri bu hükmün dışındadır" denilmektedir. Bunun istisnaları var, mesela -arkadaşlarım yine hatırlayacaklardır- Edirnekapı'da, şehitlikten geçen bir yol, şehitleri hiç taciz etmeden, altından geçmiş ve şehitlik aynen muhafaza edilmiştir. Bir İngiliz atasözünü hepiniz hatırlarsınız : "Yol bir ağaca isabet ederse ağaç kesilmez, yol sapar." Biz de hiç olmazsa mezarlıklarımıza bir ağaç kadar değer verelim değerli arkadaşlarım; ölülerimizi rahatsız etmeyelim. O sebeple bu takriri verdim. Cemal Bey de bunun grubu tarafından benimsendiğini bize iletmişti; ama arkadaşlarım bugün için karar değiştiriyorlarsa, ona da saygı gösteririm; ama ben, hiç olmazsa bir ingiliz atasözünde olduğu gibi, bir ağaca nasıl değer veriliyorsa, ondan daha mühim olan bir insanın mezarına da aynı değerin verilmesinin lazım geldiğine inanıyorum. Yol sapsın, ama mezarlıklarda yatanlar huzursuz edilmesinler diye düşünüyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

İnşa, Bakım ve Onarım

MADDE 3. – Belediyeler ile köy muhtarlıkları, mezaklıkların etrafını duvarla çevirmek, ağaçlandırıp çiçeklendirmek ve gerekli her türlü bakım ve onarımı yaparak korumak zorundadırlar.

Belediyeler ve köy muhtarlıkları birinci fıkrada belirtilen hizmetleri yerine getirebilmek için gerekli ödeneği her yıl bütçelerine koyarlar. Ayrıca İl Özel İdareleri Bütçelerine de köy mezarlıklarına sarfedilmek üzere bu maksatla ödenek konur ve bu hizmetleri muntazam olarak yürütebilmek için yeterli personeli görevlendirirler. Belediye ve köy bütçelerini tasdike yetkili makamlar gerekli ödeneklerin bu idarelerin bütçelerine konulup konulmadığını araştırırlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 4. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 5. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Böylece, teklif yasalaşmıştır; hayırlı, uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri, kanun tasarı ve tekliflerini görüşmek için, 9 Haziran 1994 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 00.13

VIII. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – İstanbul Milletvekili Emin Kul'un, Emekli Sandığı Kanununda yapılan değişiklik sonucunda yaş haddi aranmaksızın emekli olan memur sayısına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı İsmet Attila'nın yazılı cevabı (7/2632)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim soruların Maliye Bakanı Sayın İsmet Attila tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını müsaadelerinize arzederim.

Emin Kul

İstanbul

Sorular :

1. 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapan 20.2.1992 tarih ve 3774 sayılı Kanun uygulaması sonucu yaş haddi aranmaksızın Şubat 1992 tarihi ile Eylül 1993 tarihi arasında kaç memur erken emekli olmuştur.

2. 20.2.1992 tarih ve 3774 sayılı Kanun uygulaması sonucu olan emeklilik işlemleriyle T.C. Emekli Sandığına ne kadar yıllık ek malî yük gelmiştir veya gelecektir?

3. T.C. Emekli Sandığı aktüer dengesini teminen Hazinece yapılan parasal katkının miktarı nedir?

T.C.

Maliye Bakanlığı

Personel Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.PER0.29/1-30-030002 8.6.1994

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 6.12.1993 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.7/2632-6740/28767 sayılı yazınız.

Tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılmak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Emin Kul tarafından sorulan ilgi yazıda belirtilen sorulara ilişkin cevabım aşağıda sunulmuştur.

1. 3774 sayılı Kanuna göre Şubat 1992, Eylül 1993 tarihleri arasında 44218 memur erken emeklilik yasasından faydalanmıştır.

2. Sandığımız hesap planına göre 3774 Sayılı Kanuna göre aylık bağlananlara yapılan aylık ödemelerini ayırt etmek mümkün değildir. Ancak, bilgi bakımından 1993 Eylül ayı itibariyle emeklilere ortalama olarak 3 276 000 TL. emekli aylığı ödenmektedir.

3. Sandığımız 1990 - 1991 - 1992 yıllarında Hazineden yardım almamıştır.

Bilgilerinize arz olunur.

İsmet Attila

Maliye Bakanı

2. – Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman-Merkez Bölükyazı Köyünde gençlere hazine arazisinden arsa tahsisi yapılmasına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı İsmet Attila'nın yazılı cevabı (7/3417)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Maliye Bakanı Sayın İsmet Attila tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Zeki Ünal

Karaman

Karaman - Merkeze bağlı Bölükyazı Köyünde yeni yuva kurmak istedikleri halde arsa bulamadıklarından ev yapamayan gençlere hazine arazisinden ihtiyaç kadar arsa tahsisi konusunda Bakanlığınızda herhangi bir çalışma var mıdır?

T.C.

Maliye Bakanlığı

Millî Emlak Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.MEG.0.22/3303-66751/24788 2.6.1994

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15.2.1994 tarih ve Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı 3417-7766/30710 sayılı yazınız.

Karaman Milletvekili Zeki Ünal, tarafından verilen ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin cevaplarımız aşağıda sunulmuştur.

Köy yerleşme alanlarının tespiti ve elde edilen arsaların ihtiyaç sahiplerine dağıtımı, 442 sayılı Köy Kanununa 7 Ek madde Eklenmesi Hakkındaki 3367 sayılı Kanun ve bu kanuna göre hazırlanan Köy Yerleşme Alanı Uygulama Yönetmeliğine göre Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yapılmaktadır.

Köy yerleşme alanı olarak tespit edilen alanlarda kalan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile Hazinenin mülkiyetinde olup bir kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz mallar bu amaçta kullanılmak üzere bedelsiz olarak köy tüzelkişiliklerine devredilebilmektedir.

Bu nedenle Bakanlığımızca bu konuda yapılacak bir çalışma bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İsmet Attila

Maliye Bakanı

3. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, belediyelere ait otomobillere ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/3733)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış

Nevşehir

Sorular :

1. Belediyelerde kaç adet otomobil bulunmaktadır? (Kamyon, tır, otobüs, ve iş makineleri hariç)

2. Yine il ve ilçe özel idarelerinde kamyon, tır, otobüs ve iş makineleri hariç olmak üzere kaç adet otomobil bulunmaktadır?

T.C.
İçişleri Bakanlığı
Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü
Sayı : B050MAH0650002/523 8.6.1994
Konu : Nevşehir Milletvekili
Sayın Mehmet Elkatmış'ın
yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM'nin 15.2.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3733-8170/31617 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan ve tarafımdan cevaplandırılması istenilen, Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın "Özel idare ve belediyelere ait otomobillere ilişkin" yazılı soru önergesiyle ilgili olarak;

İl valiliklerinden alınan ve özel idare müdürlükleri ile belediyelerde bulunan (kamyon, tır, otobüs ve iş makineleri hariç) otomobil sayısını gösterir listeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nahit Menteşe
İçişleri Bakanı

Not : Yazılı soruyla ilgili bilgiler dosyasındadır.

4. – Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, özelleştirilen bazı kuruluşların fiyatının düşük tutulduğu iddiasına ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Abdullah Aykon Doğan'ın yazılı cevabı (7/3797)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın yazılı olarak Başbakan Sayın Tansu Çiller tarafından yanıtlanmasına müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

Ali Uyar
Hatay

1. Trakya Süt Ürünleri Fabrikasının bir milyar teklif eden Öz-Gıda İş'e verilmeyip bir gazeteci taşerona beşyüz milyona satıldığı doğru mudur?

2. Çitosan'a bağlı Trabzon Çimento Fabrikasının satış fiyatının fabrika arsasının altıda biri olduğu doğru mudur?

3. Bu iddialar doğru ise özelleştirmeniz devlet eli ile muayyen adamları zengin etmek anlamına gelmiyor mu?

4. Muayyen kişileri zengin etmek için 70 yıllık birikim peşkeş çekilir mi?

T.C.

Devlet Bakanlığı

Sayı : B.02.0.011(35)277 3.6.1994

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 15.2.1994 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3797-8324/32055 sayılı Başbakanlık muhatap yazınız.

b) Başbakanlık Makamının 22.2.1994 gün ve B.02.0.KKG/106-5152/1176 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekli Ali Uyar'ın yazılı soru önergesi TBMM Başkanlığının ilgi (a) yazısı ile Başbakanlık'a havale edilmiş, anılan soru önergesi Başbakanlık Makamının ilgi (b) yazıları ile Sayın Başbakan adına cevaplandırılması amacıyla Bakanlığıma intikal ettirilmiştir.

Sözkonusu önergede yeralan sorulara ilişkin cevaplar ekte sunulmuştur.

Durumu bilgilerinize arz ederim.

A. Aykon Doğan

Devlet Bakanı

Hatay Milletvekili Sayın Ali Uyar'ın Yazılı Soru Önergesine Verilen Cevaplar

Soru 1. Trakya Süt Ürünleri Fabrikasının bir milyar teklif eden Öz-Gıda İş'e verilmeyip bir gazeteci taşerona beşyüz milyona satıldığı doğru mudur?

Cevap 1. Bakanlar Kurulu'nun 20.5.1994 tarih ve 3088 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan SEK Süt Endüstrisi A.Ş.'nin Trakya Süt Ürünleri Fabrikası adı altında herhangi bir fabrikası bulunmamakla birlikte, Trakya bölgesinde SEK'e ait İstanbul, Edirne/Havsa ve Çanakkale/Çan Süt ve Mamulleri İşletmeleri faaliyet göstermektedir. Trakya bölgesinde bulunan işletmeler de dahil olmak üzere SEK A.Ş.'ye ait işletmeler, süt toplama merkezleri ve arsaların satışı için Ocak 1993 ve Temmuz 1993'de iki kez ihale yapılmıştır. I. ihalede SEK işletmelerine hiç teklif alınmamış, II. ihale ise, Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun 8.4.1994 tarih ve 94/7 sayılı kararı ile üretici birlikleri ve kooperatiflerin ihaleye katılımını sağlamak amacıyla iptal edilmiştir. Her iki ihaleye de Öz Gıda-İş Sendikası herhangi bir teklif vermemiştir.

SEK A.Ş.'nin Trakya bölgesinde bulunan işletmeleri ve diğer işletmelerinin satışı için üçüncü kez ilana çıkılmış olup, ihaleler 4-13 Mayıs tarihleri arasında yapılmıştır.

Konuya ilişkin pazarlık müzakereleri tamamlanmış olup, müzakere sonuçları değerlendirilerek, karar istihsali için Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu'na sunulmuştur.

Soru 2. ÇİTOSAN'a bağlı Trabzon Çimento Fabrikasının satış fiyatının fabrika arsasının altıda biri olduğu doğru mudur?

Cevap 2. Trabzon'da arsa fiyatlarının çok yüksek olmasına rağmen Trabzon Çimento Fabrikasının kurulu bulunduğu alan belediye tarafından yeşil alan ilan edilmiştir. Bu arazi üzerinde kurulu fabrikanın kaldırılması mümkün değildir. Fabrikanın arsadan kaldırılma durumunda arsayı belediye istimlak edecektir. Bunun yanısıra Trabzon Çimento Fabrikası 32 551 000 ABD Doları bedelle satılmıştır. Ton başına satış bedeli 105 ABD Doları olup, fabrikanın yeniden kuruluş değerine yakındır.

5. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, yapılan ihalelerde ASKİ'nin zarara uğratıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/4057)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın yazılı olarak Sayın İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Bülent Akarcalı

İstanbul

6.11.1992 de kanal işleri için kullanılmak üzere ihale onayı alınan 12 kalem makinenin 3.7.1993 gün ve 21626 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan ihale ilanında onaydan farklı olarak 3 adet farkliftin 2 ayrı kalemde gösterilip onayda 10 uncu kalemde gösterilen yatay delme makinesinin ihale ilanına konulmayarak ihale kapsamından çıkartılıp yaklaşak 10 milyar TL. ye piyasa fiyatlarının üzerinde bir fiyatla teklif alma usulüyle Veysel Dursun'dan alındığı, ayrıca Dünya Bankası kredili duktil borularının da ihale açmadan aynı kişiden satın alındığı iddia edilmiştir.

Sorular :

1. ASKİ ne kadar zarara uğratılmıştır?

2. Yetkililer hakkında ne gibi yasal işlem yapılmıştır?

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Mahllî İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.00.02/522 8.6.1994

Konu : İstanbul Milletvekili

Sayın Bülent Akarcalı'nın

yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 24.2.1994 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4057-8992/34291 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan ve tarafımdan cevaplandırılması istenilen, İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın "Yapılan ihalelerde ASKİ'nin zarara uğratıldığı iddialarına ilişkin" yazılı soru önergesiyle ilgili olarak :

Aralarında önergede bahse konu iddianın da yer aldığı çeşitli konuların Bakanlığıma intikal etmesi üzerine, iddiaların incelenmesi ve gerekiyorsa soruşturulması için 19.4.1994 tarihli onayımla müfettiş görevlendirilmiş olup, soruşturmanın sonucuna göre yasal gereğinin yapılacağı muhakkaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nahit Menteşe

İçişleri Bakanı

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu :

Kanunlaşmıştır.

Üye Sayısı	:	450
Kullanılan Oy	:	202
Kabul Edenler	:	188
Reddedenler	:	13
Çekinser	:	1
Geçersiz Oylar	:	—
Oya Katılmayanlar	:	240
Açık Üyelikler	:	8

(Kabul Edenler)

ADANA
Bekir Sami Daçe
M. Halit Dağlı
Veli Andaç Durak
M. Selâhattin Kılıç
Mustafa Küpeli
Timurçin Savaş
Orhan Şendağ
Turgut Tekin
ADIYAMAN
Abuzer Tanrıverdi
AFYON
İsmet Attila
Baki Durmaz
Ethem Kelekçi
AĞRI
Mikail Aydemir
Cemil Erhan
AKSARAY
Mahmut Öztürk
AMASYA
Cemalettin Gürbüz
Mehmet Tahir Köse
ANKARA
Bilâl Güngör
Salman Kaya
Sait Kemal Mimaroğlu
Mehmet Seyfi Oktay
Mehmet Sağdıç
İbrahim Tez
ANTALYA
Veysel Atasoy
Adil Aydın
Hayri Doğan
Ali Karataş
ARTVİN
Hasan Ekinci
Süleyman Hatinoğlu
AYDIN
Nahit Menteşe
İsmet Sezgin
BALIKESİR
Abdülbaki Ataç
Hüseyin Balyalı
Mehmet Cemal Öztaylan
Melih Pabuçcuoğlu
Sami Sözat
BATMAN
Mehmet Adnan Ekmen
Abdülkerim Zilan
BİLECİK
Bahattin Şeker
BİNGÖL
Haydar Baylaz
BOLU
Nazmi Çiloğlu
Necmi Hoşver
Abbas İnceayan
Tevfik Türesin
BURDUR
Mustafa Çiloğlu
Ahmet Sayın
BURSA
Fethi Akkoç
Şükrü Erdem
Beytullah Mehmet Gazioğlu
Kadri Güçlü
Yılmaz Ovalı
Turhan Tayan
ÇANAKKALE
Süleyman Ayhan
Rahmi Özer
Nevfel Şahin
A. Hamdi Üçpınarlar
ÇANKIRI
Nevzat Ayaz
ÇORUM
Cemal Şahin
Arslan Adnan Türkoğlu
DENİZLİ
Mehmet Gözlükaya
Nabi Sabuncu
DİYARBAKIR
Mehmet Salim Ensarioğlu
Mehmet Kahraman
Salih Sümer
EDİRNE
Evren Bulut
ERZURUM
İsmail Köse
ESKİŞEHİR
İbrahim Yaşar Dedelek
M. Fevzi Yalçın
GAZİANTEP
Bahattin Alağöz
Abdülkadir Ateş
Mehmet Batallı
Hikmet Çetin

Ayvaz Gökdemir
Mehmet Özkaya
Hannan Özüberk

GİRESUN

Rasim Zaimoğlu

HAKKÂRİ

Esat Canan
Mustafa Zeydan

HATAY

Mehmet Dönen
Abdullah Kınalı
Onur Kumbaracıbaşı
Nihat Matkap
Bestami Teke
Nurettin Tokdemir
Ali Uyar

ISPARTA

Mustafa Fikri Çobaner
Abdullah Aykon Doğan
Ertekin Durutürk

İÇEL

Y. Fevzi Arıcı
Ahmet Bilyeli
Asım Kaleli
Durmuş Fikri Sağlar
Ali Su

İSTANBUL

Yıldırım Aktuna
Tansu Çiller
Elaattin Elmas
Hail Orhan Ergüder
Salih Ergün
Leyla Yeniay Köseoğlu
Ziyaeddin Selçuk Maruflu
Mehmet Moğultay
İbrahim Özdemir
Hasan Hüsamettin Özkan
İsmail Sancak
Güneş Taner

İZMİR

Yıldırım Avcı
Cengiz Bulut
Halil Çulhaoğlu
Ersin Faralyalı
Erdal İnönü
İlhan Kaya
Mehmet Köstepen
Işılay Saygın
Rıfat Serdaroğlu

KAHRAMANMARAŞ

Selahattin Karademir

KARS

Mehmet Alp
Abdülkerim Doğru
M. Sabri Güner
Zeki Nacitarhan

KASTAMONU

Nurhan Tekinel

KAYSERİ

Osman Develioğlu

KIRIKKALE

M. Sadık Avundukluoğlu
Hacı Filiz
Abdurrahman Ünlü

KIRKLARELİ

Ahmet Sezal Özbek
Cemal Özbilen

KIRŞEHİR

Sabri Yavuz

KOCAELİ

İsmail Amasyalı
Halil İbrahim Artvinli
M. Kâzım Dinç
İsmail Kalkandelen
Alaettin Kurt

KONYA

Hasan Afşar
Ali Günaydın
Osman Nuri Özbek
Ömer Şeker
Mehmet Ali Yavuz

KÜTAHYA

H. Cavit Erdemir
Mehmet Rauf Ertekin
İsmail Karakuyu

MALATYA

Münir Doğan Ölmeztoprak
Mustafa Yılmaz

MANİSA

Rıza Akçalı
Ümit Canuyar
Tevfik Diker
Akın Gönen
Yahya Uslu
Cengiz Üretmen

MARDİN

Muzaffer Arıkan

MUĞLA

Muzaffer İlhan
Nevşat Özer
Latif Sakıcı
Erman Şahin

NEVŞEHİR

Esat Kıratlıoğlu
Osman Seyfi

ORDU

Hasan Kılıç
Refaiddin Şahin

SAKARYA

Nevzat Ercan
Mehmet Gölhan
Ahmet Neidim

SAMSUN

İlyas Aktaş
Mehmet Çebi
Ali Eser
Nafiz Kurt
Hüseyin Özalp
İhsan Saraçlar

SİİRT

Mehmet Erdal Koyuncu

SİNOP

Cafer Sadık Keseroğlu
Yaşar Topçu

ŞANLIURFA

Necmettin Cevheri
Eyüp Cenap Gülpınar

TEKİRDAĞ

Halil Başol
Muhtar Mahramlı
Fethiye Özver

Hasan Peker
TOKAT
Ali Şevki Erek
Güler İleri
TRABZON
Koray Aydın
Ali Kemal Başaran
Mehmet Ali Yılmaz
TUNCELİ
Kamer Genç
Vahdet Sinan Yerlikaya
UŞAK
Fahri Gündüz
Ender Karagül
Ural Köklü
ZONGULDAK
Şinasi Altıner
Ali Uzun
Necdet Yazıcı

(Reddedenler)

ANKARA
Ömer Faruk Ekinci
BİNGÖL
Hüsamettin Korkutata
ELAZIĞ
Ahmet Cemil Tunç
ERZURUM
Lütfi Esengün
Abdülilah Fırat
GÜMÜŞHANE
Lütfü Doğan
KARAMAN
Zeki Ünal
KAYSERİ
Şaban Bayrak
SAKARYA
Cevat Ayhan
ŞANLIURFA
İbrahim Halil Çelik
TRABZON
Kemalettin Göktaş
VAN
Fethullah Erbaş
YOZGAT
Hüseyin Erdal

(Çekinser)

ÇANKIRI
İsmail Coşar

(Oya Katılmayanlar)

ADANA
Uğur Aksöz
Muhammet Kaymak
Ali Yalçın Öğütcan
İbrahim Özdiş
Ahmet Şanal
ADIYAMAN
Mahmut Kılıç
Celâl Kürkoğlu
AFYON
Halil İbrahim Özsoy
Abdullah Ulutürk
Gaffar Yakın
AĞRI
Hasan Fecri Alpaslan
Yaşar Eryılmaz
AKSARAY
Halil Demir
İsmet Gür
AMASYA
Haydar Oymak
ANKARA
Mehmet Nedim Budak
Mehmet Çevik
Ali Dinçer
Mehmet Vehbi Dinçerler
Hamdi Eriş
İ. Melih Gökçek
H. Uluç Gürkan
Mehmet Kerimoğlu
Orhan Kilercioğlu
İrfan Köksalan
Yücel Seçkiner (İ. A.)
O. Mümtaz Soysal (İz.)
Halil Şıvgın
Mustafa Tınaz Titiz (İz.)
Baki Tuğ
Mustafa Dursun Yangın
ANTALYA
Faik Altun
Deniz Baykal
Hasan Çakır
Gökberk Ergenekon
Hasan Namal (İz.)
AYDIN
Cengiz Altınkaya
Tunç Bilget
Ali Rıza Gönül
Yüksel Yalova
BALIKESİR
Ekrem Ceyhun
Ömer Lütfi Coşkun
BARTIN
Hasan Akyol
Köksal Toptan
BATMAN
Nizamettin Toğuç
BAYBURT
Bahattin Elçi
Ülkü Güney
BİLECİK
Mehmet Seven (İz.)
BİNGÖL
Kâzım Ataoğlu
BİTLİS
Zeki Ergezen
Edip Safder Gaydalı
Kâmran İnan
BOLU
Avni Akyol
BURDUR
Ahmet Şeref Erdem (İz.)

BURSA
Cavit Çağlar
Mehmet Gedik
İbrahim Gürdal
Hüsamettin Örüç (İz.)
Feridun Pehlivan
ÇANKIRI
İlker Tuncay
ÇORUM
Mustafa Ateş Amiklioğlu
Yasin Hatiboğlu (Bşk. V.)
Muharrem Şemşek
DENİZLİ
Muzaffer Arıcı
Adnan Keskin
Hasan Kokmazcan
M. Halûk Müftüler
DİYARBAKIR
M. Hatip Dicle
Mahmut Uyanık
Sedat Yurtdaş
Leyla Zana
EDİRNE
Hasan Basri Eler
Şerif Ercan
Erdal Kesebir
ELAZIĞ
Ahmet Küçükel
Ali Rıza Septioğlu
Tuncay Şekercioğlu
ERZİNCAN
Yıldırım Akbulut
Mustafa Kul
Ali İbrahim Tutu
ERZURUM
Abdülmelik Fırat
Rıza Müftüoğlu
Oktay Öztürk
Şinasi Yavuz
ESKİŞEHİR
Hüseyin Aksoy
Mustafa Balcılar
Hüsamettin Cindoruk (Başkan)
GAZİANTEP
Mustafa Doğan
Mustafa Yılmaz (İz.)
GİRESUN
Burhan Kara
Yavuz Köymen
Ergun Özdemir
GÜMÜŞHANE
Mahmut Oltan Sungurlu
HATAY
Fuat Çay
İÇEL
Ali Er
Aydın Güven Gürkan
M. İstemihan Talay
Rüştü Kâzım Yücelen
İSTANBUL
Bülent Akarcalı
Bedrettin Doğancan Akyürek
İmren Aykut (İz.)
Mustafa Baş (İz.)
Mukadder Başeğmez
İsmail Cem
Osman Ceylan (İz.)
Kadir Ramazan Coşkun
Nami Çağan
Gurhan Çelebican
Bedrettin Dalan
Hüsnü Doğan
Halit Dumankaya
Kemal Naci Ekşi (İz.)
İsmail Safa Giray
Engin Güner
İbrahim Gürsoy (İ.A.)
Algan Hacaloğlu
Melike Tugay Hasefe (İz.)
Fevzi İşbaşaran
Ercan Karakaş
Mehmet Cavit Kavak
Coşkun Kırca (İz.)
Recep Ercüment Konukman
Cem Kozlu
Emin Kul (İz.)
Hasan Mezarcı
Yusuf Namoğlu
Ali Oğuz
Sabri Öztürk (İz.)
Yusuf Pamuk
Mehmet Sevigen
Gürol Soylu
Tunca Toskay
Şadan Tuzcu
Mehmet Bahattin Yücel
İZMİR
Veli Aksoy
Işın Çelebi (İz.)
Nevzat Çobanoğlu
Timur Demir
İsmet Kaya Erdem
Atilla Mutman
Mehmet Özkan
Erkut Şenbaş
Süha Tanık (İz.)
Cemal Tercan
KAHRAMANMARAŞ
Esat Bütün
Hasan Dikici
Ahmet Dökülmez
Recep Kırış
Ökkeş Şendiller
Saffet Topaktaş
KARAMAN
S. Osman Sevimli
KARS
Atilla Hun
KASTAMONU
Refik Arslan
Murat Başesgioğlu
Münif İslamoğlu
KAYSERİ
Mustafa Dağcı
Aykut Edibali
Abdullah Gül
Salih Kapusuz
Seyfi Şahin
KIRKLARELİ
İrfan Gürpınar
KIRŞEHİR
Coşkun Gökalp
Hilmi Yükselen
KOCAELİ
Bülent Atasayan
Şevket Kazan
KONYA
Musa Erarıcı
Necmettin Erbakan
Ahmet Remzi Hatip
Mehmet Keçeciler

Abit Kıvrak
Vefa Tanır (Bşk. V.)
Servet Turgut
Mustafa Ünaldı

KÜTAHYA

Ahmet Derin
Mustafa Kalemli (Bşk. V.)

MALATYA

Oğuzhan Asiltürk
Gazi Barut
Metin Emiroğlu
Yusuf Bozkurt Özal

MANİSA

Sümer Oral
Ekrem Pakdemirli
Faruk Saydam

MARDİN

Mehmet Gülcegün
Ahmet Türk
Ali Yiğit

MUĞLA

İrfettin Akar (İz.)

MUŞ

Muzaffer Demir
Sırrı Sakık
Mehmet Emin Sever

NEVŞEHİR

Mehmet Elkatmış

NİĞDE

İbrahim Arısoy
Doğan Baran
Rıfat Yüzbaşıoğlu

ORDU

Bahri Kibar
Cavit Şadi Pehlivanoğlu
Nabi Poyraz
Şükrü Yürür

RİZE

Ahmet Kabil
Mustafa Parlak
Ahmet Mesut Yılmaz

SAKARYA

Mustafa Kılıçarslan
Ersin Taranoğlu

SAMSUN

Cemal Alişan (İz.)
İrfan Demiralp
Adem Yıldız

SİİRT

Zübeyir Aydar
Naif Güneş

SİNOP

Kadir Bozkurt

SİVAS

Ahmet Arıkan
Musa Demirci
Ziya Halis
Azimet Köyltüoğlu
Abdullatif Şener
Muhsin Yazıcıoğlu

ŞANLIURFA

Sedat Edip Bucak
Seyit Eyyüpoğlu
Ferit Aydın Mirkelam (İz.)
Mehmet Fevzi Şihanlıoğlu
Abdürrezak Yavuz

ŞIRNAK

Mahmut Alınak
Orhan Doğan
Selim Sadak

TOKAT

Ahmet Fevzi İnceöz
İbrahim Kumaş
Ahmet Özdemir
Şahin Ulusoy

TRABZON

Eyüp Aşık
Fahrettin Kurt (İz.)

VAN

Şerif Bedirhanoğlu
Mustafa Kaçmaz
Nadir Kartal
Remzi Kartal

YOZGAT

Yaşar Erbaz
Lutfullah Kayalar
Mahmut Orhon
Alparslan Türkeş

ZONGULDAK

Adan Akın
Ömer Barutçu
Bülent Ecevit
Güneş Müftüoğlu (B.)

(Açık Üyelikler)

ADANA : 1
ADIYAMAN : 1
BURSA : 1
DİYARBAKIR : 1
ISPARTA : 1
İSTANBUL : 2
MARDİN : 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

113 ÜNCÜ BİRLEŞİM 8 . 6 . 1994 ÇARŞAMBA Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

6

SÖZLÜ SORULAR

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 436 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 256 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sigorta Şirketleri Hizmetlerinin Başbakanlığa Devri Hakkında 303 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/202, 1/76, 1/108) (S. Sayısı : 59 ve 59'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 29.4.1992; 2.7.1992)

2. — Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 437 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 470 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/201, 1/319) (S. Sayısı : 58 ve 58'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 29.4.1992; 2.7.1992)

3. — Türkiye Radyo Televizyon Gelirleri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 394 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/160) (S. Sayısı : 111) (Dağıtma tarihi : 6.7.1992)

4. — Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin 77 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 391 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/14, 1/155) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 6.7.1992)

5. — Turizm Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 190 ve 355 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 411 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 216 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/137, 1/181, 1/52, 1/62) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 6.7.1992)

6. — Ödünç Para Verme İşleri Hakkında 90 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/9) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 16.10.1992)

7. — Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/199) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 9.11.1992)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 8. — Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/166, 1/505) (S. Sayısı : 322) (Dağıtma tarihi : 2.4.1993)

X 9. — Çanakkale Milletvekili Hamdi Üçpınarlar ve 53 Arkadaşının, Haksız ve keyfî işlemleriyle Devleti zarara uğrattığı ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve İlgili Maddelerine Uyduğu İddiasıyla Devlet Eski Bakanı Halil Şıvgın Hakkında Anayasanın 100 üncü Maddesi Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/11) (S. Sayısı : 337) (Dağıtma tarihi : 13.10.1993)

10. — Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/577) (S. Sayısı : 375) (Dağıtma tarihi : 30.11.1993)

11. — Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/576) (S. Sayısı : 394) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

12. — Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 504 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/594) (S. Sayısı : 395) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

13. — Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 507 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/591) (S. Sayısı : 404) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

X 14. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 50 Arkadaşının, Bulgaristan'dan Ülkemize Gelen Soydaşlarımızın İskânı ve Konut Yapımı ile İlgili İşlemlerde Mevzuata ve Kanunlara Aykırı Hareket Ederek Devleti Zarara Uğrattıkları ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240 ıncı ve İlgili Maddelerine Uyduğu İddiasıyla, Eski Başbakan Yıldırım Akbulut, Devlet Eski Bakanları Işın Çelebi, İsmet Özarslan, Recep Ercüment Konukman, Mehmet Çevik ve Cemil Çiçek, Tarım ve Köyişleri Eski Bakanı Lutfullah Kayalar, Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Şükrü Yürür ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Eski Bakanı Fahrettin Kurt Haklarında Anayasanın 100 üncü Maddesi Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi ve Meclis Soruşturması Komisyonu Raporu (9/16) (S. Sayısı : 373) (Dağıtma tarihi : 10.1.1994)

15. — 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/574) (S. Sayısı : 554) (Dağıtma tarihi : 8.2.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

× 16. — Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinin Kuruluş ve İdaresine Dair 524 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/616) (S. Sayısı : 606) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

17. — 2992 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 520 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/608) (S Sayısı : 609) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

18. — Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/579) (S. Sayısı : 624) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

× 19. — Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 177 ve 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 206 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin 474 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Plan ve Bütçe Komisyonu Mütalaası ve Dışişleri ve Anayasa komisyonları raporları (1/47, 1/57, 1/320) (S. Sayısı : 632) (Dağıtma tarihi : 28.3.1994)

× 20. — Bütçe Kanununda Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanunlarında Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/343) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 12.5.1992)

21. — Belediye Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 82) (Dağıtma tarihi : 14.5.1992)

22. — İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 30.6.1992)

23. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/324) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 6.2.1992)

24. — Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdare Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili Rıza Müftüoğlu ve 10 Arkadaşının ve Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/488, 2/9, 2/536) (S. Sayısı : 283) (Dağıtma tarihi : 12.2.1993)

25. — İl İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/553) (S. Sayısı : 391) (Dağıtma tarihi : 7.12.1993)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

26. — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/355) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 24.4.1992)

27. — Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/432) (S. Sayısı : 201) (Dağıtma tarihi : 16.11.1992)

× 28. — Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap - İşlet - Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/712) (S. Sayısı : 669) (Dağıtma tarihi : 2.6.1994)

29. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 620) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

30. — Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/340) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 28.9.1992)

31. — Danıştay Kanununda ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/625) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 7.12.1993)

32. — İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in İdarî Yargılama Usulü Kanununun 2 nci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/637, 2/908) (S. Sayısı : 409 ve 409'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 3.1.1994 ve 23.3.1994)

× 33. — Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 17) (Dağıtma tarihi : 4.2.1992)

34. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, Bursa Milletvekili Turhan Tayan ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan'ın, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun ve 6245 Sayılı Harcırah Kanununun Bazı Maddelerinde Ek ve Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/382) (S. Sayısı : 148) (Dağıtma tarihi : 2.7.1992)

35. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/341) (S. Sayısı : 99) (Dağıtma tarihi : 25.5.1992)

36. — Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'ın, 9.6.1932 Tarihli ve 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 20 Arkadaşının, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü Maddesinin 2 nci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/180, 2/184) (S. Sayısı : 136) (Dağıtma tarihi : 23.9.1992)

37. — Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/416) (S. Sayısı : 178) (Dağıtma tarihi : 8.10.1992)

38. — Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun ile Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/487) (S. Sayısı : 303) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

39. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve Kırklareli Milletvekili Ahmet Sezal Özbek'in, 3.4.1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici ve 15 Arkadaşının, 3.4.1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/627, 2/585) (S. Sayısı : 319) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

40. — İskân Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/530) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 18.5.1993)

41. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 8 inci Maddesinin 3 üncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/433, 2/395) (S. Sayısı : 321) (Dağıtma tarihi : 2.4.1993)

42. — Vakıflar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/357) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 23.10.1992)

43. — Vakıflar Umum Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkında Kanuna Üç Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/508) (S. Sayısı : 320) (Dağıtma tarihi : 2.4.1993)

44. — Konya Ovası ve Orta Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/490) (S. Sayısı : 285) (Dağıtma tarihi : 12.2.1993)

45. — Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ile Güneydoğu Anadolu Projesi Böl-

ge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/406, 1/152) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 23.9.1992)

× 46. — Göç İdaresi Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı : 286) (Dağıtma tarihi : 16.2.1993)

× 47. — Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salahiyet Verilmesine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 237) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

× 48. — Hizmet İlişkisine İşveren Tarafından Son Verilmesi Hakkında 158 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin 25.11.1992 Tarihli ve 3846 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/484, 3/736) (S. Sayısı : 250) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

× 49. — Yedek Subay, Yedeğe Ayrılmış Subay ve Astsubay Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/419) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 2.11.1992)

50. — Kars Milletvekili Zeki Naciтarhan ve 7 Arkadaşının 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı Maddesinin A/11 Fıkrasının Değiştirilmesi ve Anılan Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/276) (S. Sayısı : 284) (Dağıtma tarihi : 8.2.1993)

51. — Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ve Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/400) (S. Sayısı : 105) (Dağıtma tarihi : 15.6.1992)

52. — Türkiye Özerkleştirme, Yeniden Yapılanma ve Özelleştirme Kurumu Kuruluş, Görev ve Yetkileri ile Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/389) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 30.6.1992)

53. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İçel Milletvekili Aydın Güven Gükan'ın, Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile İzmir Milletvekili Halil Çulhaoğlu'nun 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 ve 11 inci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/381, 2/196) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 3.7.1992)

54. — Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/381) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 14.5.1992)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

55. — Tanıtma Fonu Teşkili ile 11.7.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında 3230 Sayılı Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/303) (S. Sayısı : 10) (Dağıtma tarihi : 15.1.1992)

56. — İzmir Milletvekili Işılay Saygın'ın, 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 153 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/80) (S. Sayısı : 36) (Dağıtma tarihi : 25.2.1992)

57. — Kayseri Milletvekili Mustafa Dağcı ve 10 Arkadaşının, 9.5.1969 Tarih ve 1177 Sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun 23 üncü Maddesine (d) Fıkrası Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/18) (S. Sayısı : 37) (Dağıtma tarihi : 25.2.1992)

58. — Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in, 27.7.1967 Tarihli 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 8 inci ve 116 ncı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/50, 2/149) (S. Sayısı : 65) (Dağıtma tarihi : 27.4.1992)

59. — Adıyaman Milletvekili Celâl Kürkoğlu'nun 31.7.1970 Tarihli ve 1324 Sayılı Genelkurmay Başkanlığının Görev ve Yetkilerine Ait Kanunun 4 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 25.5.1992)

60. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu, Adana Milletvekili Bekir Sami Daçe ve Bursa Milletvekili Turhan Tayan'ın, Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkındaki 25.12.1985 Tarih ve 3249 No. lu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/155) (S. Sayısı : 91) (Dağıtma tarihi : 25.5.1992)

61. — Trabzon Milletvekili Kemalettin Göktaş ve 25 Arkadaşının 12.3.1982 Tarihli ve 2654 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu Maddesinin (b) Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/218) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 1.6.1992)

62. — Adıyaman Milletvekili Celâl Kürkoğlu'nun, 4.1.1961 Tarihli ve 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvtleri İç Hizmet Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/221) (S, Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 1.6.1992)

63. — Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'ın, Türk Ceza Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/197) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

64. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 22.11.1984 Tarih ve 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun Geçici 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/114) (S. Sayısı : 131) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

65. — Kırıkkale Milletvekili Abdurrahman Ünlü ve 4 Arkadaşının, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanunun 13 üncü Maddesinin 4 üncü Fıkrasından Sonra Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/238) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

66. — Aydın Milletvekili Cengiz Altınkaya'nın, 4.11.1983 Tarih ve 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 23 üncü Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/257) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

67. — Kayseri Milletvekili Osman Develioğlu ve 13 Arkadaşının, 843 Sayılı Türk Kanunu Medenisinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/264) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

68. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 18 Arkadaşının, 6570 Sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanunun 1 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/259) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 21.9.1992)

69. — Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/307) (S. Sayısı : 161) (Dağıtma tarihi : 23.9.1992)

70. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/391) (S. Sayısı : 173) Dağıtma tarihi : 1.10.1992)

71. — İstanbul Milletvekili Sabri Öztürk ve 9 Arkadaşının, 7.2.1972 Tarih ve 1516 Sayılı İstanbul Boğaz Köprüsü ve Çevre Yolu Projesi Sahasındaki Gecekondulaın Tasfiyesi Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/326) (S. Sayısı : 175) (Dağıtma tarihi : 5.10.1992)

72. — İstanbul Milletvekili İsmail Sancak ve 11 Arkadaşının, 24.2.1984 Tarihli ve 2981 Sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/392) (S. Sayısı :176) (Dağıtma tarihi : 5.10.1992)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

73. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/415) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 5.10.1992)

74. — Denizli Milletvekili Muzaffer Arıcı ve 5 Arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 102 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/386) (S. Sayısı : 182) (Dağıtma tarihi : 23.10.1992)

75. — Yozgat Milletvekili Mahmut Orhon'un, 23.6.1965 Tarih ve 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/378) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 23.10.1992)

76. — Adlî Tıp Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında 18.6.1992 tarih ve 3820 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/428, 3/543) (S. Sayısı : 184) (Dağıtma tarihi : 2.11.1992)

77. — Mahalle Muhtarlığı Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/456) (S. Sayısı : 189) (Dağıtma tarihi : 5.11.1992)

78. — Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/437) (S. Sayısı : 191) (Dağıtma tarihi : 5.11.1992)

79. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in 1632 Sayılı Askerî Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları (1/442, 2/279) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 6.11.1992)

80. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 11 Arkadaşının, Elektrik Enerjisi Üreten Barajların Bulunduğu İllerdeki Gerçek veya Tüzelkişilerden Alınan Elektrik Bedelleri Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/342) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 10.11.1992)

81. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış ve 15 Arkadaşının, Yazar ve Fikir Adamı Ömer Okçu (Namı Müstearı Hekimoğlu İsmail'in) Affı Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/367) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 19.11.1992)

82. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/429) (S. Sayısı : 209) (Dağıtma tarihi : 19.11.1992)

83. — 17.7.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 2.7.1992 Tarihli ve 3834 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince

Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/429) (S. Sayısı : 210) (Dağıtma tarihi : 26.11.1992)

84. — Balıkesir Milletvekili Melih Pabuççuoğlu ve 8 Arkadaşının, 3194 Sayılı İmar Kanununun Geçici 7 nci Maddesinin İkinci Fıkrasına Bir Cümle Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/365) (S. Sayısı : 218) (Dağıtma tarihi : 7.12.1992)

85. — Eskişehir Milletvekili Mustafa Balcılar ve 9 Arkadaşının, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/6) (S. Sayısı : 220) (Dağıtma tarihi : 7.12.1992)

86. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1602 Sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun Bir Maddesini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/453) (S. Sayısı : 231) (Dağıtma tarihi : 11.1.1993)

87. — Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 234) (Dağıtma tarihi : 11.1.1993)

88. — 3146 Sayılı Kanunun Bazı Maddeleri ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 238) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

89. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 205 Sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/460) (S. Sayısı : 240) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

90. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1324 Sayılı Genel Kurmay Başkanının Görev ve Yetkilerine Ait Kanunun Bazı Maddelerini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/458) (S. Sayısı : 241) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

91. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1600 Sayılı Askerî Yargıtay Kanununun Bir Maddesini Değiştiren Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/456) (S. Sayısı : 242) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

92. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren, Bazı Maddelerini de Yürürlükten Kaldıran Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/455) (S. Sayısı : 243) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

93. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/454) (S. Sayısı : 244) (Dağıtma tarihi : 26.1.1993)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

94. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 2.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa İki Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/102) (S. Sayısı : 288) (Dağıtma tarihi : 16.2.1993)

95. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen'in, 1479 Sayılı Bağ - Kur Yasasına Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Yasa Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/100) (S. Sayısı : 289) (Dağıtma tarihi : 16.2.1993)

96. — Aydın Milletvekili Nahit Menteşe'nin, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 10 uncu Maddesinin (f) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/554) (S. Sayısı : 290) (Dağıtma tarihi : 16.2.1993)

97. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen'in, Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık Tesislerinde Mevcut İzdihamlara Neden Olan 1 000 TL. Muayene Ücreti ve % 20 İlaç Bedeli Tahsilatı Uygulaması Hakkındaki Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/85) (S. Sayısı : 305) (Dağıtma tarihi : 1.3.1993)

98. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Geçici 10 uncu Maddesine 1 Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/260) (S. Sayısı : 291) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

99. — Muğla Milletvekili Nevşat Özer'in, 3.5.1985 Tarihli ve 3194 Sayılı İmar Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/467) (S. Sayısı : 299) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

100. — Yozgat Milletvekili Mahmut Orhon ve 4 Arkadaşının, 2.9.1971 Tarih ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/315) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

101. — İki İl ve Beş İlçenin Adının Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/473) (S. Sayısı : 318) (Dağıtma tarihi : 4.3.1993)

102. — Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/513) (S. Sayısı : 325) (Dağıtma tarihi : 2.4.1993)

103. — Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Dökülmez ve 20 Arkadaşının, İskân Kanununun Ek 10 uncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/529) (S. Sayısı : 327) (Dağıtma tarihi : 6.4.1993)

104. — Kocaeli Milletvekili H. İbrahim Artvinli'nin, Turizmi Teşvik Kanununun Ondokuzuncu Maddesinin (b) Fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/499) (S. Sayısı : 328) (Dağıtma tarihi : 6.4.1993)

105. — Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/512) (S. Sayısı : 329) (Dağıtma tarihi : 6.4.1993)

106. — Samsun Milletvekili İlyas Aktaş ve 51 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı Kuruluşu Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/153) (S. Sayısı : 336) (Dağıtma tarihi : 9.4.1993)

107. — Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in, Kooperatifler Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/537) (S. Sayısı : 338) (Dağıtma tarihi : 13.4.1993)

108. — Denizli Milletvekili Nabi Sabuncu'nun, 5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine göre doğrudan doğruya gündeme alınma önergesi (2/312) (S. Sayısı : 339) (Dağıtma tarihi : 13.4.1993)

109. — 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/396) (S. Sayısı : 342) (Dağıtma tarihi : 3.5.1993)

110. — Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/526) (S. Sayısı : 343) (Dağıtma tarihi : 3.5.1993)

111. — Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/528) (S. Sayısı : 345) (Dağıtma tarihi : 18.5.1993)

112. — Harp Araç ve Gereçleri ile, Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/507) (S. Sayısı : 346) (Dağıtma tarihi : 18.5.1993)

113. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, Milletvekilleri, İl Genel Meclis Üyeleri, Köy ve Mahalle Muhtarlarının Nezarethanelerde, Ceza ve Tutukevlerinde İncelemelerde Bulunabilmeleri Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/421) (S. Sayısı : 251) (Dağıtma tarihi : 20.5.1993)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

114. — Mera Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 23.6.1993)

115. — Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/538) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 1.7.1993)

116. — Adana Milletvekili A. Yalçın Öğütcan'ın, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, 2 Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna Bir Madde ve Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/640) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 22.9.1993)

117. — Konya Milletvekili Mehmet Keçeciler'in, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İlk Defa Memur, İşçi, Geçici İşçi veya Sözleşmeli Olarak Alınacaklara Uygulanacak Sınavların Usul ve Esasları Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/484) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 9.11.1993)

118. — Sivas Milletvekili Abdullatif Şener ve 26 Arkadaşının, Asgarî Ücretten Vergi Alınmamasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/217) (S. Sayısı : 362) (Dağıtma tarihi : 9.11.1993)

119. — Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner ve 10 Arkadaşının, Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleriyle Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/702) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 25.11.1993)

× 120. — Türkiye Cumhuriyeti ve Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/509) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 26.11.1993)

× 121. — Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Hükümlülerin Transferine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/448) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 26.11.1993)

× 122. — Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/417) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 26.11.1993)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

× 123. — Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme (Kyoto Sözleşmesi) ve Altı Ekine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi : 1.12.1993)

124. — Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Ankara Dışında Defnedilmiş Bulunan Cumhurbaşkanları ve Başbakanların Mezarlarının Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/771) (S. Sayısı : 386) (Dağıtma tarihi : 3.12.1993)

125. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bir Maddesinin Değişirilmetsi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/757) (S. Sayısı : 387) (Dağıtma tarihi : 3.12.1993)

126. — Manisa Milletvekili Tevfik Diker'in, 1111 Sayılı Askerlik Mükellefiyeti Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/712) (S. Sayısı : 388) (Dağıtma tarihi : 7.12.1993)

127. — Mardin Milletvekili Mehmet Gülcegün'ün, 1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/704) (S. Sayısı : 389) (Dağıtma tarihi : 7.12.1993)

128. — Seyfettin Uzundiz Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ve Adalet Komisyonu Raporu (3/1031) (S. Sayısı : 396) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

× 129. — İzmir Andlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Dışişleri komisyonları raporları (1/535) (S. Sayısı : 399) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

× 130. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/547) (S. Sayısı : 401) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

× 131. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/451) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

× 132. — Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, Türk Tabipleri Birliği Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/717) (S. Sayısı : 405) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

× 133. — Türk Eczacıları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın 6643 Sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun 51 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/631, 2/728) (S. Sayısı : 406) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

134. — Eskişehir Milletvekili İ. Yaşar Dedelek ve Afyon Milletvekili Etem Kelekçi'nin 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Eskişehir Milletvekili Mustafa Balcılar'ın 4.11.1981 Tarihli ve 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/918, 2/924) (S. Sayısı : 407) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

135. — Balıkesir Milletvekili Sami Sözat ve 3 Arkadaşının; Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Edirne Milletvekili Evren Bulut ve 3 Arkadaşının; Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (2/647, 2/691) (S. Sayısı : 412) (Dağıtma tarihi : 31.12.1993)

× 136. — Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/635) (S. Sayısı : 510) (Dağıtma tarihi : 8.2.1994)

× 137. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticarî İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret, Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/469) (S. Sayısı : 512) (Dağıtma tarihi : 8.2.1994)

138. — Bursa Milletvekili Turhan Tayan'ın İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/504) (S. Sayısı : 544) (Dağıtma tarihi : 8.2.1994)

× 139. — Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/636) (S. Sayısı : 511) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 140. — Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/570) (S. Sayısı : 513) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

141. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in Hâkimler ve Savcılarla İlgili Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/508) (S. Sayısı : 542) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 142. — Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/365) (S. Sayısı : 543) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 143. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/572) (S. Sayısı : 548) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

144 — Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/662) (S. Sayısı : 553) (Dağıtmaa tarihi : 10.2.1994)

× 145. — Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme ile Eklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/524) (S. Sayısı : 555) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 146. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Arasında Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/573) (S. Sayısı : 556) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 147. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Hükümeti Arasında Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/536) (S. Sayısı : 561) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

× 148. — Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolu Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/533) (S. Sayısı : 563) (Dağıtma tarihi : 10.2.1994)

149. — Bursa Milletvekili Fethi Akkoç ve 84 Arkadaşının, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/65) (S. Sayısı : 594) (Dağıtma tarihi : 14.2.1994)

150. — Bursa Milletvekili Fethi Akkoç ve 84 Arkadaşının, 25.8.1971 Tarihli ve 1475 Sayılı İş Kanununun 70 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/64) (S. Sayısı : 595) (Dağıtma tarihi : 14.2.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

151₂ — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, 12.4.1991 Tarihli ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/422) (S. Sayısı : 592) (Dağıtma tarihi : 17.2.1994)

152. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak'ın, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/427) (S. Sayısı : 593) (Dağıtma tarihi : 17.2.1994)

× 153. — Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/557) (S. Sayısı : 546) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 154. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/569) (S. Sayısı : 547) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 155. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/567) (S. Sayısı : 557) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 156. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/568) (S. Sayısı : 558) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 157. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliğinin Temel İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/597) (S. Sayısı : 559) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 158. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Devleti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/525) (S. Sayısı : 560) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

× 159. — Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokolun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/527) (S. Sayısı : 562) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

160. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/660) (S. Sayısı :564) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

× 161. — Türkiye Cumhuriyeti ile Venezuella Cumhuriyeti Arasında Kültürel, Eğitsel ve Bilimsel İşbirliği Temel Anlaşması ve Ek Mektuplarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/475) (S. Sayısı : 565) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

162. — Yozgat Milletvekili Alparslan Türkeş ve 2 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2167 Sayılı Kanunun 14 üncü Maddesi ile Eklenen 10 uncu Maddesi ile Kanun Kapsamına Alınanların Borçlandırılmalarına İlişkin Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Ankara Milletvekili Ali Dinçer'in 17.7.1964 Tarih ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 68 inci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/549, 2/295) (S. Sayısı : 591) (Dağıtma tarihi : 16.2.1994)

163. — Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türlü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/664) (S. Sayısı : 597) (Dağıtma tarihi : 23.2.1994)

164. — Türk Silahlı Kuvvetleri Özel Beslenme Kanununa Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/663) (S. Sayısı : 598) (Dağıtma tarihi : 23.2.1994)

× 165. — Ankara Milletvekili A. Baki Tuğ ve 38 Arkadaşının; Yüksek Öğretim Personel, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve Devlet Memurları Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/588) (S. Sayısı : 615) (Dağıtma tarihi : 24.2.1994)

× 166 — Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret komisyonları raporları (1/542) (S. Sayısı : 599) (Dağıtma tarihi : 25.2.1994)

167. — 3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Gümüşhane Milletvekili M. Oltan Sungurlu'nun 3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/646, 2/330) (S. Sayısı : 596) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

168. — 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/655) (S. Sayısı : 600) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

169. — İcra ve İflas Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/651) (S. Sayısı : 601) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

170. — Uzlaştırma Kurullarının Kuruluş, Görev ve Yetkilerine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/650) (S. Sayısı : 602) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

171. — Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin

Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/638) (S. Sayısı : 603) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

172. — İş Mahkemelerinin Kuruluşu, Görevleri ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/647) (S. Sayısı : 604) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

173. — Adliye Mahkemeleri ile Üst Mahkemelerin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/645) (S. Sayısı : 607) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

174. — Hukuk Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/654) (S. Sayısı : 610) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

175. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz, Rize Milletvekili Ahmet Kabil, Kars Milletvekili Atilla Hun, Uşak Milletvekili Ural Köklü ve Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Dikici'nin; Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/902) (S. Sayısı : 611) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

176. — Şanlıurfa Milletvekili Abdurrezak Yavuz ve 9 Arkadaşının 8.3.1950 Tarih ve 5590 Sayılı Kanunun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/673) (S. Sayısı : 612) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

× 177. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/546) (S. Sayısı : 613) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

178. — Millî Koruma Suçlarının Affına, Millî Koruma Teşkilat, Sermaye ve Fon Hesaplarının Tasfiyesine ve Bazı Hükümler İhdasına Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/583) (S. Sayısı : 614) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

179. — Memurlar ve İşçiler ile Bunların Emekliliklerine Konut Edindirme Yardımı Yapılması Hakkında Kanunda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/657) (S. Sayısı : 618) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

× 180. — 1996 Türkiye Europolia Festivaline İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/670) (S. Sayısı : 621) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

181. — Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapıl-

ması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ile Aynı Konudaki 31.5.1989 Tarihli ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/653, 1/2) (S. Sayısı : 623) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

182. — 5680 Sayılı Basın Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/539) (S. Sayısı : 625) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

183. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu ve İçtüzüğün 38 inci Maddesine Göre Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/356) (S. Sayısı : 626) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

184. — Şırnak Milletvekili Orhan Doğan ve Mahmut Alınak ile Diyarbakır Milletvekili Leyla Zana'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon raporları (3/395) (S. Sayısı : 627) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

185. — Şırnak Milletvekili Mahmut Alınak ve Orhan Doğan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon raporları (3/830) (S. Sayısı : 628) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

186. — Balıkesir Milletvekili Melih Pabuççuoğlu ve Sinop Milletvekili Yaşar Topçu ile 2 Arkadaşının, Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/990) (S. Sayısı : 631) (Dağıtma tarihi : 23.3.1994)

187. — 6570 Sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/648) (S. Sayısı : 605) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

× 188. — Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 619) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

189. — Bazı Kanunlardaki Cezaların İdarî Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/644) (S. Sayısı : 622) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

190. — 3 Mart 1340 (1924) Tarihli ve 431 Sayılı Kanunla Hazineye Kalan Taşınmaz Mallardan Bazılarının Zilyedlerine Devri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/532) (S. Sayısı : 629) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

191. — Balıkesir Milletvekili Melih Pabuççuoğlu ve Sinop Milletvekili Yaşar Topçu'nun Mülga 2613 ve 766 Sayılı Kanunlarla Hazine Adına Tescil Edilen Mıktar Fazlalıklarının İlgililerine Devrine Dair Kanun Teklifi ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/992) (S. Sayısı : 630) (Dağıtma tarihi : 24.3.1994)

192. — Antalya Milletvekili Hasan Namal'ın, Antalya İli Kale İlçesinin Adının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/819) (S. Sayısı : 633) (Dağıtma tarihi : 28.3.1994)

193. — Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret komisyonları raporları (1/543) (S. Sayısı : 634) (Dağıtma tarihi : 28.3.1994)

× 194. — Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş) nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonları raporları (1/395) (S. Sayısı : 635) (Dağıtma tarihi : 28.3.1994)

× 195. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/558) (S. Sayısı : 636) (Dağıtma tarihi : 1.4.1994)

196. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/627) (S. Sayısı : 637) (Dağıtma tarihi : 1.4.1994)

× 197. — Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/550) (S. Sayısı : 638) (Dağıtma tarihi : 1.4.1994)

198. — Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında 13.1.1994 Tarih ve 3962 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/667, 1/649) (S. Sayısı : 639) (Dağıtma tarihi : 18.4.1994)

199. — 5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/676) (S. Sayısı : 643) (Dağıtma tarihi : 19.4.1994)

× 200. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Boya Malzemelesinin Hibe Edilmesine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uy-

gun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/581) (S. Sayısı : 645) (Dağıtma tarihi : 20.4.1994)

201. — 2330 Sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 3 üncü ve 10 uncu, 2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 14 üncü, 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 üncü, 3480 Sayılı Malüller ile Şehit, Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Ürünlerinin Satış Bedellerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 4 üncü ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/556) (S. Sayısı : 646) (Dağıtma tarihi : 20.4.1994)

202. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subaylar Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 647) (Dağıtma tarihi : 20.4.1994)

203. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Ayasofya Camiinin İbadete Açılması ve Topkapı Sarayı Kutsal Emanetler Dairesinde Sürekli Kur'an Okunması ile İlgili Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesi Uyarınca Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/30) (S. Sayısı : 649) (Dağıtma tarihi : 25.4.1994)

× 204. — Kara Avcılığı Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonları raporları (1/498) (S. Sayısı : 650) (Dağıtma tarihi : 4.5.1994)

205. — Ankara Milletvekili M. Tınaz Titiz'in; 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 16 ncı Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/574) (S. Sayısı : 652) (Dağıtma tarihi : 4.5.1994)

206. — 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ile Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifleri, Kütahya Milletvekili Rauf Ertekin ve 2 Arkadaşının 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Zam ve Tazminatlar Başlıklı Ek Maddesinin (II) Tazminatlar Bölümünün (D) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporları (1/679, 2/287, 2/306), 2/417) (S.Sayısı : 654) (Dağıtma tarihi : 12.5.1994)

207. — Artvin Milletvekili Süleyman Hatinoğlu'nun 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 38 inci Maddesi Uyarınca Doğrudan Doğruya Gündeme Alınma Önergesi (2/822) (S. Sayısı : 656) (Dağıtma tarihi : 13.5.1994)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

208. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın 17.7.1964 Tarih ve 507 Sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun 4 üncü Maddesinin İkinci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (2/1004) (S. Sayısı : 655) (Dağıtma tarihi : 16.5.1994)

× 209. — 406 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına ve Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Kurulmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/671) (S. Sayısı : 666) (Dağıtma tarihi : 17.5.1994)

× 210. — 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu, 492 Sayılı Harçlar Kanunu, 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu, 7338 Sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu ve 6.12.1984 Tarihli ve 3100 Sayılı Kanunda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/641) (S. Sayısı : 659) (Dağıtma tarihi : 25.5.1994)

211. — Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (2/895) (S. Sayısı : 660) (Dağıtma tarihi : 3.6.1994)

212. — İzmir Milletvekili Işılay Saygın'ın; 17.7.1964 Tarih ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 43 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/347) (S. Sayısı : 667) (Dağıtma tarihi : 3.6.1994)

213. — 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İstanbul Milletvekili Orhan Ergüder ve 9 Arkadaşının; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/519, 2/8) (S. Sayısı : 668) (Dağıtma tarihi : 3.6.1994)

(×) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 620)

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/666)

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-661/07380

7.1.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 13.12.1993 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GENEL GEREKÇE

5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin son fıkrasına göre; bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) fıkralarında açıklanan durumlardan (Harp mallulüğünü gerektiren görevlerden) dolayı veya 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler (güven ve asayişin sağlanmasına yönelik) nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin muhtaç baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanmaktadır.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere; bir yerden emekli, malul veya dul ve yetim aylığı almayan, herhangi bir şekilde geliri olmayan ve muhtaç olduğunu belgeleyenler, anılan madde hükmünden yararlanabilmektedirler. Emekli Sandığından veya başka bir sosyal güvenlik kurumundan herhangi bir şekilde aylık alanlar ise, aylıklarından başka bir gelirleri olmasa ve çocuklarından intikal edecek aylık, almakta oldukları aylıktan fazla olsa dahi, sözkonusu maddedeki muhtaçlık şartı nedeniyle bu aylıktan yararlanamamaktadırlar.

5434 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinde, iki yönden aylığa hak kazanan iştirakçilere, Kanundaki istisnalar dışında, fazla olan aylığın bağlanması prensibi mevcut ise de; muhtaçlık istisnaî bir durum olarak kabul edildiğinden, sözkonusu iştirakçilerin ana ve babaları bu madde kapsamına da girmemektedir.

Anılan Kanunun 108 inci maddesinde de, kendisini ve Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olduğu ailesi fertlerini geçindirmeye yetecek geliri, malı (para veya o mahiyetteki kıymetler dahil) veya kazancı bulunmayanların, bu Kanunun uygulanmasında

"muhtaç" kabul edileceği belirtilmektedir. Aynı maddede, bu hususun, ihtiyar heyetlerince onaylanacak beyan kâğıtları üzerine daimî olarak oturdukları yerlerin bağlı bulundukları il veya ilçe idare heyetleri tarafından muhtaçlık sebepleri açıkça gösterilmek suretiyle verilecek mazbatalarda belirtileceği öngörülmüştür.

5434 sayılı Kanununda "muhtaçlık" kavramına yukarıda belirtildiği şekilde bir tanım getirilmiş ise de, uygulamada muhtaçlığı kesin hatlarıyla tespit etmek mümkün olamamakta, günümüzün ekonomik şartlarında geçim endeksi sürekli değişkenlik arz ettiğinden, muhtaçlık belgelerini tanzim eden makamlarca esas alınan kriterler de değişmektedir.

Bilindiği üzere, çeşitli sosyal güvenlik kurumlarınca bağlanan aylıklar, genelde düşük seviyededir. Bu kurumlardan aylık alıp da başka bir geliri olmayan ve günün ekonomik şartlarında geçimlerini zor sağlayan bu kişilerin genel anlamda muhtaç addedilmesi mümkün iken, aylık almaları nedeniyle 5434 sayılı Kanun uyarınca "muhtaç" kabul edilmesi mümkün olmamaktadır. Örneğin, Bağ-Kur'dan 1 600 000 TL. maaş alan ve kirada oturan bir şehit babasının TC Emekli Sandığınca muhtaç kabul edilmediği bir gerçektir.

Vatanları uğruna hiç çekinmeden canlarını feda eden şeritlerimizin geride kalan baba veya anaları, çocuklarının yardım ve desteğine muhtaç iken, onları kaybetmek yetmiyormuş gibi, sonuçta bir sosyal güvenlik kurumundan maaş aldıkları veya bir miktar malı olduğu gerekçesi ile çocuklarından bağlanacak maaştan da mahrum bırakılmış olmamaktadırlar. Bu durum, şehitlerin baba veya analarını mağdur etmekte, yakınmalarına neden olmakta ve kamuoyunda olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Taslak ile, 5434 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına giren baba veya anaların mağduriyetlerinin önlenmesi, bazı sosyal yaraların sarılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile, genel gerekçede belirtilen nedenlerle, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin son fıkrasında yer alan "muhtaç" ibaresi kaldırılarak, harp malullüğünü gerektiren görevler ile güven ve asayişin sağlanmasına yönelik görevler nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybeden şehitlerin baba veya analarına aylık bağlanabilmesi için muhtaçlık şartının aranmaması esası getirilmektedir.

Madde 2. — Madde ile, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5434 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına giren baba veya analardan muhtaç olduklarını belgeleyememeleri nedeniyle kendilerine aylık bağlanamamış olanlara, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren belirlenen süre içerisinde müracaat etmeleri halinde, geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla, müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanması imkânı getirilmektedir.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu *25.2.1994*
Esas No. : 1/666
Karar No. : 31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 7.1.1994 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 12.1.1994 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 23.2.1994 tarihinde yaptığı 41 inci birleşimde, Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Başkanlığında Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve TC Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin son fıkrasına göre, harp malullüğünü gerektiren görevler ile güven ve asayişin sağlanmasına yönelik görevler nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybeden iştirakçilerin muhtaç baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanmaktadır.

Ancak, Emekli Sandığından veya başka bir sosyal güvenlik kurumundan herhangi bir şekilde aylık alanlar, aylıklarından başka bir gelirleri olmasa ve çocuklarından intikal edecek aylık, almakta oldukları aylıktan fazla olsa dahi, anılan maddedeki muhtaçlık şartı nedeniyle bu aylıktan yararlanamamaktadırlar.

5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununda; kendisini ve Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olduğu ailesi fertlerini geçindirmeye yetecek geliri, malı veya kazancı bulunmayanların, bu Kanunun uygulanmasında "muhtaç" kabul edileceği belirtilmiş ise de, uygulamada muhtaçlığı kesin hatlarıyla tespit etmek mümkün olmamakta, günümüzün ekonomik şartlarında geçim endeksi sürekli değişkenlik arz ettiğinden, muhtaçlık belgelerin itanzim eden makamlarca esas alınan kriterler de değişmektedir.

Bilindiği üzere, çeşitli sosyal güvenlik kurumlarınca bağlanan aylıklar, genelde düşük seviyelerde bulunmakta, bu kurumlardan aylık alıp da başka bir geliri olmayan ve günün ekonomik şartlarında geçimlerini zor sağlayan bu kişilerin genel anlamda "muhtaç" addedilmesi mümkün iken, aylık almaları nedeni ile 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanunu uyarınca "muhtaç" kabul edilmesi mümkün olmamakta, bu nedenle, vatanları uğruna hiç çekinmeden canlarını feda eden şehitlerimizin geride kalan baba veya anaları, çocuklarının yardım ve desteğine muhtaç iken, onları kaybetmek yetmiyormuş gibi, çocuklarından bağlanacak maaştan da mahrum bırakılmakta, bu durum, şehitlerin baba veya analarını mağdur etmekte ve yakınmalarına neden olmaktadır.

Tasarı ile, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına giren baba veya anaların mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla, anılan fıkrada yer alan "muhtaç" ibaresinin fıkra metninden çıkarılması suretiyle, sözkonusu kişilere aylık bağlanabilmesi için muhtaçlık şartının aranması esası kaldırılmakta ayrıca yeni düzenlemenin yürür-

lüğe gireceği tarihten önce, anılan fıkra kapsamına giren baba veya analardan muhtaç olduklarını belgeleyememeleri nedeni ile kendilerine aylık bağlanamamış olanlara, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren onsekiz ay içerisinde müracaat etmeleri halinde, geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla aylık bağlanması öngörülmektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

Çerçeve 1 inci maddesi ile değiştirilen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 7.5.1986 tarihli ve 3284 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesinin son fıkrası, 5434 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin dul ve yetimleri bulunsa dahi ana ve/veya babalarına muhtaçlık şartı aranmaksızın aylık bağlanabilmesine, bu aylığın Bakanlar Kurulu Kararı ile iki katına kadar artırılabilmesine ve bu durumda bağlanan aylık ile ödenen aylık arasındaki farkın Hazineden karşılanmasına imkân sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş,

Çerçeve 2 nci maddesi ile, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa eklenen geçici maddenin numarası "198" olarak düzeltilmiş, süre nedeniyle meydana gelebilecek hak kayıplarını önlemek amacıyla maddede yer alan "...itibaren onsekiz ay içerisinde müracaatları halinde..." ibaresi madde metninden çıkarılmış ve "...girdiği tarihten..." ibaresinden sonra gelmek üzere "...sonra..." kelimesi ilave edilmiş,

Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri ise aynen, kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
İlyas Aktaş	*Mehmet Dönen*
Samsun	Hatay
Sözcü	Kâtip
Yılmaz Ovalı	*Hayri Doğan*
Bursa	Antalya
Üye	Üye
Veli Andaç Durak	*Timurçin Savaş*
Adana	Adana
Üye	Üye
Gaffar Yakın	*M. Nedim Budak*
Afyon	Ankara
Üye	Üye
Süleyman Hatinoğlu	*Melih Pabuççuoğlu*
Artvin	Balıkesir
Üye	Üye
Edip Safder Gaydalı	*Muharrem Şemsek*
Bitlis	Çorum

Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir
İmzada bulunamadı.

Üye
Nami Çağan
İstanbul

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya

Üye
Mustafa Ünaldı
Konya
İmzada bulunamadı.

Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya

Üye
Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya

Üye
Doğan Baran
Niğde

Üye
Hasan Peker
Tekirdağ

Vahdet Sinan Yerlikaya
Tunceli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 7.5.1986 tarihli ve 3284 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarilli ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır."

MADDE 2. — 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1. — Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına girenlerden muhtaç olduklarını belgeleyememeleri nedeniyle kendilerine aylık bağlanmamış baba veya analara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onsekiz ay içerisinde müracaatları halinde, geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla, müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır."

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 7.5.1986 tarihli ve 3284 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır. Babaya bağlanan aylık, diğer dul ve yetimlerin bulunması hali de dahil, ana ve babaya eşit olarak paylaştırılarak ödenir. 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle bağlanan aylıklar Bakanlar Kurulu Kararıyla iki katına kadar çıkartılabilir. Bu halde Sosyal Güvenlik Kurumlarınca bağlanan aylık ile ödenen aylık arasındaki fark Hazineden tahsil edilir."

MADDE 2. — 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 198. — Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin son fıkrası kapsamına girenlerden muhtaç olduklarını belgeleyememeleri nedeniyle kendilerine aylık bağlanmamış baba veya analara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla, müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
M. Karayalçın

Devlet Bakanı
Y. Aktuna

Devlet Bakanı
İ. Tez

Devlet Bakanı
T. Akyol

Devlet Bakanı
N. Kurt

Devlet Bakanı
C. Erhan

Devlet Bakanı
E. Şahin

Devlet Bakanı
Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı
M. Gölhan

Dışişleri Bakanı
H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı
N. Ayaz

Sağlık Bakanı
M. K. Dinç

Tarım ve Köyişleri Bakanı
R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse

Kültür Bakanı
D. F. Sağlar

Orman Bakanı
H. Ekinci

Devlet Bakanı
N. Cevheri

Devlet Bakanı
A. Ş. Erek

Devlet Bakanı
B. S. Daçe

Devlet Bakanı
M.A. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. Kahraman

Devlet Bakanı
A. Ataç

Devlet Bakanı
N. Tekinel

Adalet Bakanı
M. S. Oktay

İçişleri Bakanı
N. Menteşe

Maliye Bakanı
İ. Attila

Bayındırlık ve İskân Bakanı
O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı
M. Köstepen

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
M. Moğultay

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı
V. Atasoy

Turizm Bakanı
A. Ateş

Çevre Bakanı
R. Akçalı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

T. B. M. M. (S. Sayısı : 167)

Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 Arkadaşının, Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/340)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Cemal Öztaylan
Balıkesir
Mustafa Fikri Çobaner
Isparta
Ümit Canuyar
Manisa
Rifat Serdaroğlu
İzmir
Hannan Özüberk
Gaziantep
Ayvaz Gökdemir
Gaziantep
Yılmaz Ovalı
Bursa
İbrahim Gürdal
Bursa
Abdülkerim Zilan
Batman
M. Adnan Ekmen
Batman
İsmail Karakuyu
Kütahya
Abdürrezzak Yavuz
Şanlıurfa
Mehmet Gölhan
Sakarya
Hüseyin Balyalı
Balıkesir
Mustafa Zeydan
Hakkâri
Melih Pabuççuoğlu
Balıkesir
Ömer Şeker
Konya
A. Melik Fırat
Erzurum
Lâtif Sakıcı
Muğla
Mehmet Alp
Kars

GENEL GEREKÇE

Şehirlerimizin süratli gelişmesi ve nüfusun hızla artması neticesinde, bilhassa şehirlerdeki mezarlıkların gayesi dışında kullanılması olaylarını çoğaltmış, bunlar da toplumumuzu rahatsız eder hale gelmiştir.

Mezarlara ve mezarlıklara, dolayısıyla ecdadımıza saygılı davranmak Millî Kültürümüzün gereğidir. Mezarlıklar üzerine oturmayı bile saygısızlık addeden örf ve adetlerimiz hatırlanırsa, mezarlıklarda bina, çarşı, pazar, park ve bahçe gibi yapıların yapılmasını izah etmek

mümkün değildir. Yurt çapında yaygın olan uygulama ile bu yerlerin gayesi dışında kullanıldığı ve bilhassa tarihi mezarlıkların yok edildiği bilinen bir gerçektir. Bundan sonra ölülerimize sahip çıkıp, şehirlerin mezarlıklar üzerine kurulmasını önlemek gayesiyle bu Kanunun yürürlüğe konulması gerekli görülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Mezarlıklar ile şehitliklerin mülkiyetinin belediye ve köy tüzelkişiliğine ait olduğu belirtilmektedir.

Madde 2. — Bu madde, genel gerekçede belirtilen gayeye uygun olarak düzenlenmiştir. Böylece bütün mezarlıklar ve şehitlikler korunmaya alınmış olmaktadır.

Madde 3. — Mezarlıkların ve şehitliklerin bakımı, onarımı ve düzenlenmesi bu madde ile tayin edilmektedir. Ayrıca maddede belirtilen hizmetlerin yapılması zorunlu hale getirilmektedir.

Madde 4. — Kanuna aykırı hareket edenlere uygulanacak cezaî hüküm bu madde ile düzenlenmektedir.

Madde 5 - 6. — Yürürlük ve yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu *18.9.1992*
Esas No. : 2/340
Karar No. : 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 19 arkadaşının; Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi, teklif sahibi, Adalet, Maliye ve Gümrük ile İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantıda incelenip görüşüldü.

Teklif ile mezarlıkların aslî gayeleri dışında kullanılmaları yasaklanmakta; Belediyeler ile Köy Muhtarlıklarının bu yerlerin bakım, onarım ve ağaçlandırılması işini yapmaları zorunlu hale getirilmektedir.

Komisyonumuz, gerekçesi doğrultusunda teklifi olumlu bulmuş, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçilmesini kabul etmiştir.

Devlet mezarlığı, Vakıflar yönetimindeki mezarlıklarla, şehitlik ve Cemaatlara ait özel statülü mezarlıklar, belediye ve köy hükmî şahıslarının dışında yönetilen ve korunan özel statüye sahip mezarlıklar olduğundan ve teklif ile umumî mezarlıklar düzenlenmek istendiğinden, anılan mezarlıklar kanunun kapsamı dışında tutularak 1 inci madde bu doğrultuda yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesi kanun tekniği açısından redaksiyona tabi tutularak düzenlenmiş; aynı maddenin 1 inci fıkrasında yeralan "ve şehitliklerin" ibaresi madde metninden çıkarılarak 1 inci madde ile uyumlu hale getirilmiş; aynı maddenin 2 nci fıkrasının 1 inci cümlesinde

geçen "... koyarlar" ibaresinden sonra "ayrıca İl Özel İdareleri bütçelerine de köy mezarlıklarına sarfedilmek üzere bu maksatla ödenek konur" ibaresi eklenmiş ve madde, yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir. Bu düzenleme ile İl Özel İdareleri bütçelerine köy mezarlıklarının korunması için ödenek konması yasal hale getirilmiştir.

Teklifin Ceza Hükmü madde kenar başlığı ile düzenlenen 4 üncü maddesi, Türk Ceza Kanununda konu ile ilgili yeterli cezaî hüküm bulunduğundan bütünüyle teklif metninden çıkarılmıştır.

Teklifin 5 inci maddesi 4 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 6 ncı maddesi 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Başkan	Sözcü
İsmail Köse	*Ahmet Sezal Özbek*
Erzurum	Kırklareli
Kâtip	Üye
Kadir Bozkurt	*Mustafa Dursun Yangın*
Sinop	Ankara
Üye	Üye
Nazmi Çiloğlu	*Mümin Gençoğlu*
Bolu	Bursa
Üye	Üye
Mehmet Özkaya	*Hannan Özüberk*
Gaziantep	Gaziantep
Üye	Üye
Ahmet Bilyeli	*Ömer Şeker*
İçel	Konya
Üye	Üye
Bahri Kibar	*Cemalettin Gürbüz*
Ordu	Amasya

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN VE 19 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi

Mülkiyet

MADDE 1. — Devlet mezarlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönetiminde bulunan tarihî mezarlıklar hariç, umumî mezarlıklar ile şehitliklerin mülkiyeti, belediye bulunan yerlerde belediyelere, köylerde köy tüzelkişiliklerine aittir. Bu yerler satılamaz ve zamanaşımı yolu ile iktisap edilemez.

Korunma

MADDE 2. — Mezarlıklar ve şehitlikler ile mezarlar bozulamaz, tahrip edilemez ve kirletilemez. Bu yerler imar mevzuatı ile veya başka herhangi bir şekilde park, bahçe, meydan, otopark, çocuk parkı, yeşil alan gibi sahalar olarak ayrılamaz ve asli gayesi dışında hiç bir amaç için kullanılamaz. Yol geçme zorunluluğu bulunduğu İçişleri Bakanlığınca kabul edilen mezarlıklar veya bölümleri bu hükmün dışındadır.

İnşa, Bakım ve Onarım

MADDE 3. — Belediyeler ile köy muhtarlıkları, mezarlıklar ve şehitliklerin etrafını duvarla çevirmek, ağaçlandırıp çiçeklendirmek ve gerekli her türlü bakım ve onarımı yaparak korumak zorundadırlar.

Belediyeler ve köy muhtarlıkları 1 inci fıkrada belirtilen hizmetleri yerine getirebilmek için gerekli ödeneği her yıl bütçelerine koyarlar ve bu hizmetleri muntazam olarak yürütebilmek için yeterli personeli görevlendirirler. Belediye ve köy bütçelerini tasdike yetkili makamlar gerekli ödeneklerin bu idarelerin bütçelerine konulup konulmadığını araştırırlar.

Ceza Hükmü

MADDE 4. — Bu Kanunun 2 nci maddesine aykırı hareket edenlere 3 üncü maddesinde belirtilen görevleri yapmakta ihmal ve terahi gösterenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun Teklifi

Mülkiyet

MADDE 1. — Devlet mezarlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü yönetimindeki tarihi mezarlıklar ile şehitlikler ve cemaatlere ait özel statüsü bulunan mezarlıklar hariç, umumî mezarlıkların mülkiyeti belediye bulunan yerlerde belediyelere, köylerde köy tüzelkişiliklerine aittir. Bu yerler satılamaz ve kazandırıcı zamanaşımı zilyedliği yolu ile iktisab edilemez.

Korunma

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İnşa, Bakım ve Onarım

MADDE 3. — Belediyeler ile köy muhtarlıkları, mezarlıkların etrafını duvarla çevirmek, ağaçlandırıp çiçeklendirmek ve gerekli her türlü bakım ve onarımı yaparak korumak zorundadırlar.

Belediyeler ve köy muhtarlıkları 1 inci fıkrada belirtilen hizmetleri yerine getirebilmek için gerekli ödeneği her yıl bütçelerine koyarlar ayrıca İl Özel İdareleri Bütçelerine de köy mezarlıklarına sarfedilmek üzere bu maksatla ödenek konur ve bu hizmetleri muntazam olarak yürütebilmek için yeterli personeli görevlendirirler. Belediye ve köy bütçelerini tasdike yetkili makamlar gerekli ödeneklerin bu idarelerin bütçelerine konulup konulmadığını araştırırlar.

Yürürlük

MADDE 4. — Teklifin 5 inci maddesi 4 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 5. — Teklifin 6 ncı maddesi 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.